

Europos Sąjungos oficialusis leidinys

C 79

Leidimas
lietuvių kalba

Informacija ir pranešimai

53 tomas

2010 m. kovo 27 d.

<u>Pranešimo Nr.</u>	Turinys	Puslapis
I	<i>Rezoliucijos, rekomendacijos ir nuomonės</i>	
	NUOMONĖS	
	Regionų komitetas	
	81-oji plenarinė sesija, 2009 m. spalio 5–7 d.	
2010/C 79/01	Regionų komiteto nuomonė dėl ES strategijos Dunojaus regionui	1
2010/C 79/02	Regionų komiteto nuomonė savo iniciatyva dėl vietos ir regionų valdžios institucijų prioritetinių veiksmų siekiant užkirsti kelią smurtui prieš moteris ir skirti daugiau dėmesio smurto aukoms	7
2010/C 79/03	Regionų komiteto nuomonė dėl Baltosios knygos „Prisitaikymas prie klimato kaitos. Europos veiksmų programos kūrimas“	13
2010/C 79/04	Regionų komiteto nuomonė dėl Bendrijos stichinių ir žmogaus sukeltų nelaimių prevencijos	19
2010/C 79/05	Regionų komiteto nuomonė dėl Žaliosios knygos „TEN-T politikos peržiūra“	23
2010/C 79/06	Regionų komiteto nuomonė dėl atnaujinto Europos bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje strateginio pagrindo	27
2010/C 79/07	Regionų komiteto nuomonė „Paprastesnė BŽŪP – sėkmė visiems“	33
2010/C 79/08	Regionų komiteto nuomonė dėl Stokholmo programos: naujoji daugiametė ES laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės programa – iššūkiai ir galimybės	37

LT

Kaina: 4 EUR

(Tęsinys antrajame viršelyje)

III Parengiamieji aktai

Regionų komitetas**81-oji plenarinė sesija, 2009 m. spalio 5–7 d.**

2010/C 79/09	Regionų komiteto nuomonė dėl konkurencingo krovinių vežimo Europos geležinkeliais tinklo	45
2010/C 79/10	Regionų komiteto nuomonė dėl vaistų paketo	50
2010/C 79/11	Regionų komiteto nuomonė dėl būsimos bendros Europos prieglobsčio sistemos II	58
2010/C 79/12	Regionų komiteto nuomonė dėl mikrofinansų priemonės <i>Progress</i>	71

I

(Rezoliucijos, rekomendacijos ir nuomonės)

NUOMONĖS

REGIONŲ KOMITETAS

81-OJI PLENARINĖ SESIJA, 2009 M. SPALIO 5–7 D.

Regionų komiteto nuomonė dėl ES strategijos Dunojaus regionui

(2010/C 79/01)

REGIONŲ KOMITETAS

- palankiai vertina tai, kad 2009 m. birželio 18–19 d. Europos Vadovų Taryba paprašė Europos Komisiją iki 2010 m. parengti ES strategiją Dunojaus regionui,
- atkreipia dėmesį į tai, kad ES strategija Dunojaus regionui siekiama suteikti jo gyventojams daugiau gerovės, saugumo ir taikos,
- nurodo, kad Dunojaus regionui priklauso tiek palei Dunojų esančios valstybės, tiek valstybės, esančios jo baseine; be to, nurodo, kad Dunojaus regioną sudaro ES valstybės narės, ES šalys kandidatės, galimos šalys kandidatės ir valstybės, kurios dalyvauja Europos kaimynystės politikoje,
- mano, kad regionų ir vietos valdžios institucijos bei už regionų vystymąsi atsakingos organizacijos yra pagrindinės Dunojaus strategijos partnerės. Jos labai prisideda prie sėkmingo Europos Komisijos teritorinės sanglaudos koncepcijos ir tarpvalstybinio bendradarbiavimo formavimo. Ekonomikos, mokslo, kultūros, aplinkosaugos organizacijų ir visuomeninių įstaigų suinteresuotieji subjektai atlieka svarbų vaidmenį šioje srityje,
- mano, kad svarbiausios ES strategijos Dunojaus regionui sritys yra strateginės politikos sritys: transportas, aplinkosauga, energijos tiekimo patikimumas, ekonomika, saugumas, švietimas ir kultūra, darbas, sveikatos apsauga ir socialiniai reikalai,
- pažymi, kad, dėl minėtų priežasčių norint išnaudoti visą jo ekonominį, socialinį, ekologinį ir kultūrinį potencialą, Dunojaus regionas turėtų būti vertinamas tik kaip *vienas* daugiašalis ES remiamas regionas.

Pranešėjas: prof. dr. Wolfgang Reinhart (DE / ELP) Badeno-Viurtembergo žemės federalinių ir Europos reikalų ministras

I. BENDROSIOS PASTABOS

REGIONŲ KOMITETAS

1. džiaugiasi, kad Regionų komiteto plenarinėje sesijoje, įvykusioje 2008 m. spalio 8 d. Briuselyje, Europos Komisija paskelbė, jog Dunojaus regionui bus parengta atskira ES strategija, kurią galima palyginti su strategija Baltijos jūros regionui ⁽¹⁾;
2. palankiai vertina tai, kad 2009 m. birželio 18–19 d. Europos Vadovų Taryba paprašė Europos Komisiją iki 2010 m. parengti ES strategiją Dunojaus regionui;
3. džiaugiasi, kad 2008 m. lapkričio 27 d. Regionų komitete buvo įkurta tarpregioninė grupė „Dunojus“ ir remia jos veiklą;
4. džiaugiasi, kad Europos Parlamentas skiria dėmesį Dunojaus regionui ir pritaria siekiam įkurti tarpfrakcinę grupę Europos Parlamente ⁽²⁾;
5. atkreipia dėmesį į tai, kad ES strategija Dunojaus regionui siekiama suteikti jo gyventojams daugiau gerovės, saugumo ir taikos. Tai bus naudinga visai Europos Sąjungai, taip pat vietos ir regionų valdžios institucijoms;
6. atkreipia dėmesį į tai, kad ES, kuriai priklauso 27 valstybės narės, makroregionai atlieka vis svarbesnį vaidmenį, visų pirma įgyvendinant ES teritorinės sanglaudos koncepciją;
7. nurodo, kad Dunojaus regionui priklauso tiek palei Dunojų esančios valstybės, tiek valstybės, esančios jo baseine; be to, nurodo, kad Dunojaus regioną sudaro ES valstybės narės, ES šalys kandidatės, galimos šalys kandidatės ir valstybės, kurios dalyvauja Europos kaimynystės politikoje;
8. pabrėžia Dunojaus regiono europinę perspektyvą; kartu pabrėžia Dunojaus regiono išorės dimensiją ir tai, kad Dunojaus regionas gali tapti bendradarbiavimo su ES nepriklausančiomis šalimis pavyzdžiu;
9. atkreipia dėmesį į radikalias Dunojaus regione vykdomas politines, ekonomines ir socialines reformas, kurios įgyvendintos nusileidus Geležinei uždangai, todėl Europos Komisija įtraukė šias permainas kaip atskirą klausimą į savo 2009 m. darbo programą ⁽³⁾ ir į savo Komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui, Regionų komitetui ir Europos centriniam bankui „Penkeri išsiplėtusios ES metai. Ekonomikos laimėjimai ir iššūkiai“ ⁽⁴⁾;
10. pripažįsta Dunojaus regiono teigiamą poveikį Europos lygmeniu, tolesnę paramą demokratijai ir teisinei valstybei šiame regione ir ypač remia ES nepriklausančias Dunojaus regiono valstybes tolesniame jų demokratijos vystymo kelyje;
11. teikia didžią svarbą bendradarbiavimui regionų ir vietos lygiu įgyvendinant subsidarumo, artumo su piliečiais ir partnerystės Europos principus, taip pat atsakingam valdymui trečiosiose valstybėse ir atkreipia dėmesį į bendradarbiavimo vietos ir regionų lygiu Dunojaus regione papildomą naudą šalims kandidatėms ir galimoms šalims kandidatėms toliau rengiantis stojimui į Europos Sąjungą;
12. akcentuoja tradicinius viso Dunojaus regiono kultūrinius ir istorinius ryšius ir pabrėžia vietos ir regionų valdžios institucijų įnašą visų pirma į šią sritį;
13. atkreipia dėmesį į esamą tarptautinį, nacionalinį, regioninį ir vietos bendradarbiavimą, tinklus ir institucijas, kurios veikia Dunojaus regione, taip pat į jų patirtį ir žinias, kuriomis derėtų pasinaudoti vykstant dialogui su Europos institucijomis;
14. pritaria Europos Komisijai, kad reikia plėtoti veiksmingus ir plačius santykius su kaimyninėmis valstybėmis ir kurti atitinkamus politinius ir ekonominius santykius su atskirais regionais ir partneriais;

⁽¹⁾ Europos Komisijos narės D. Hübner raginimas parengti Europos Dunojaus strategiją, IP/08/1461.

⁽²⁾ Rašytinis Victor Bostinaru ir Daciana Octavia Sârbu pareiškimas dėl Dunojaus strategijos rengimo ir įgyvendinimo darbo grupės sudarymo, PE422.681v01-00; pateikta 2009 m. kovo 23 d.

⁽³⁾ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „2009 m. Komisijos teisėkūros ir darbo programa: geresnę ateitį Europą kurkime šiandien“; COM(2008) 712 galutinis.

⁽⁴⁾ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui, Regionų komitetui ir Europos centriniam bankui „Penkeri išsiplėtusios ES metai. Ekonomikos laimėjimai ir iššūkiai“; COM(2009) 79 galutinis.

15. pabrėžia Dunojaus regiono, kurį sudaro ES valstybės narės, ES šalys kandidatės, galimos šalys kandidatės ir Europos kaimynystės politikoje dalyvaujančios valstybės, ypatingą svarbą, vaidmenį ir atsakomybę; šis regionas yra svarbi sąsaja tarp Europos Sąjungos sanglaudos politikos programų, šalims kandidatėms ir galimoms šalims kandidatėms skirtų priemonių bei programų, kurios parengtos Europos kaimynystės politikoje dalyvaujančioms valstybėms;

16. pabrėžia Regionų komiteto politinį vaidmenį strateginėje programoje, kuri padeda susieti Europos Komisijos Europos kaimynystės politiką ir ES strategiją Dunojaus regionui. Regionų komitetui žinomi vietos poreikiai, todėl galima labai gerai įvertinti tokių priemonių ir programų poveikį vietoje;

17. atkreipia dėmesį, kad Dunojaus makroregiono pripažinimas yra svarbus Europos sanglaudos politikos klausimas, ir pabrėžia šio regiono vaidmenį būsimam teritorijų vystymui visoje Europos Sąjungoje ir kaimyninėse šalyse, todėl jį reikia pripažinti taip, kaip pripažįstami Baltijos jūros ir Juodosios jūros regionai;

18. mano, kad visų pirma ES strategijos Baltijos jūros regionui turinys galėtų būti pavyzdys Dunojaus regionui. Abu makroregionai remia kadaisė buvusių komunistinių valstybių integraciją į Europos Sąjungą ir bendradarbiavimą su ES nepriklausančiomis šalimis. Abu regionai yra ES vidaus strategijų ir bendradarbiavimo su ES nepriklausančiomis šalimis susiliejimo pavyzdys. Šiuo atžvilgiu būtų taip pat naudinga pasinaudoti patirtimi, kurią atokiausi regionai įgijo kartu su trečiosiomis kaimyninėmis šalimis įgyvendami Europos kaimynystės politiką;

II. POLITINĖS REKOMENDACIJOS

REGIONŲ KOMITETAS

ES strategija Dunojaus regionui

19. Europos Vadovų Tarybos prašymą Europos Komisijai iki 2010 m. parengti ES strategiją Dunojaus regionui vertina kaip Dunojaus regiono svarbos būsimam Europos vystymuisi ir ES santykiams su kaimyninėmis valstybėmis pripažinimą; prašo Komisiją į ES strategijos rengimą įtraukti regionų ir vietos valdžios institucijas; įgyvendinant pripažinti valstybių narių bei vietos ir regionų valdžios institucijų atsakomybę ir jų galių vidinį pasidalijimą ir pasitelkti esamas institucijas, naudotis prievole teikti ataskaitas ir stebėsenos procesais;

20. mano, kad regionų ir vietos valdžios institucijos bei už regionų vystymąsi atsakingos organizacijos yra pagrindinės Dunojaus strategijos partnerės. Jos labai prisideda prie sėkmingo

Europos Komisijos teritorinės sanglaudos koncepcijos ir tarpvalstybinio bendradarbiavimo formavimo. Ekonomikos, mokslo, kultūros, aplinkosaugos organizacijų ir visuomeninių įstaigų suinteresuotieji subjektai atlieka svarbų vaidmenį šioje srityje;

21. atkreipia dėmesį į tai, kad regionų ir vietos valdžios institucijos, už regionų vystymąsi atsakingos agentūros ir organizacijos, esančios arti piliečių, labai gerai žino piliečių poreikius bei interesus ir joms tenka svarbiausias vaidmuo planuojant, įgyvendinant ir toliau vystant ES strategiją Dunojaus regionui, kurią Europos Komisija ketina parengti;

22. pabrėžia Dunojaus regiono vystymo svarbą kaip svarbų sėkmingos valstybių, regionų, savivaldybių, taip pat šio regiono piliečių europinės integracijos aspektą, ir remia Europos Parlamento, Europos Vadovų Tarybos ir Europos Komisijos pastangas toliau skatinti šią integraciją;

23. pritaria Pietryčių Europos stabilumo pakto pakeitimui regioninio bendradarbiavimo tinklu, (Regioninio bendradarbiavimo taryba, RBT), veikiančiu laikantis Pietryčių Europos šalių bendradarbiavimo proceso (angl. SEECF) nuostatų. Ši regioninė sąsaja atitinka konkrečius Dunojaus regiono poreikius ir reikalavimus;

Strateginės politikos sritys

24. mano, kad svarbiausios ES strategijos Dunojaus regionui sritys yra strateginės politikos sritys: transportas, aplinkosauga, energijos tiekimo patikimumas, ekonomika, saugumas, švietimas ir kultūra, darbas, sveikatos apsauga ir socialiniai reikalai;

25. atkreipia dėmesį į didelius teritorinius Dunojaus regiono ekonominio išsivystymo skirtumus ir mano, kad Dunojaus regiono įtraukimas į 2010 m. Europos Komisijos veiklos prioritetus ir šio regiono kaip vienos didelės teritorijos vertinimas yra šio regiono tolesnės integracijos ir tvaraus ekonomikos vystymosi prielaida;

Transportas

26. prašo Europos Komisijos vadovaujantis ES tvaraus vystymosi strategija atkreipti dėmesį į ypatingą Dunojaus kaip perspektyvaus visos Europos transporto ir vandens kelio, kuris gali labai svariai sumažinti spūstis kituose Europos transporto maršrutuose, vaidmenį. Infrastruktūros vystymas – tiek vandens, tiek sausumos – padės visam regionui, jungiančiam Vakarų ir Rytus bei Šiaurę ir Pietus, išnaudoti savo padėtį ir visų pirma padidinti savo konkurencingumą;

27. siūlo kuo greičiau įgyvendinti TEN-T infrastruktūros projektus, nes tai tvarus indėlis, padedantis geriau sujungti Dunojaus regioną su esamais Europos transporto keliais ir pagerinti Dunojaus regiono valstybių susisiekimą; šiame kontekste ragina susijusias vietos ir regionų valdžios institucijas taip pat pateikti pasiūlymus, kaip spręsti jau anksčiau iškilusias problemas bei sunkumus ir įgyvendinti šiuos sprendimus laikantis tvaraus vystymosi principų;

28. pabrėžia, kad transportas ir aplinkosauga neturėtų būti spriešinami, o priešingai – turėtų būti viena kryptimi. Pabrėžia, kad svarbiausias tikslas turėtų būti tvarus Dunojaus regiono vystymas ir pagrindinių principų, išdėstytų bendroje Dunojaus komisijos, Tarptautinės Dunojaus upės apsaugos komisijos ir Tarptautinės Savos upės baseino komisijos deklaracijoje dėl vidaus laivybos ir aplinkos apsaugos Dunojaus upės baseine, laikymasis;

Aplinkosauga ir energijos tiekimo patikimumas

29. atkreipia dėmesį į tai, kad bendradarbiavimas per sieną tokiose srityse kaip ekologija, bendra kova su klimato kaitos padariniais ir apsauga nuo potvynių yra būtinas;

30. valstybėms, esančioms Dunojaus regione, teikia ypatingą svarbą užtikrinant energijos tiekimo patikimumą ir pabrėžia Dunojaus vaidmenį, kurio natūralūs atsinaujinantys energijos ištekliai yra vertingas vandens energijos potencialas; reikėtų skatinti šio potencialo naudojimą visų pirma ten, kur galima suderinti aplinkosaugą ir ekonomiką;

31. šiame kontekste atkreipia dėmesį į Konvenciją dėl bendradarbiavimo siekiant apsaugoti ir tausiai naudoti Dunojaus upę (Konvencija dėl Dunojaus apsaugos) ⁽⁵⁾, kuri įsigaliojo 1998 m. ir kuria sukurta Tarptautinė Dunojaus upės apsaugos komisija, taip pat Pagrindų konvenciją dėl Karpatų apsaugos ir tvaraus vystymosi (Karpatų konvencija). Bendras pareiškimas dėl Dunojaus upės baseino vidaus laivybos vystymo ir aplinkos apsaugos gairių principų ⁽⁶⁾ yra tinkamas tokio bendradarbiavimo pavyzdys;

32. ragina valstybes nares bei Dunojaus regiono vietos ir regionų valdžios institucijas, taip pat už regionų vystymąsi atsakingas organizacijas bendradarbiauti įgyvendinant Europos Komisijos finansuojamas aplinkos programas, pavyzdžiui, LIFE⁺ programą (upių ir upių slėnių sistemų atkūrimas) ir Europos teritorinio bendradarbiavimo (ETB) programas, taip pat programą „Pažangi energetika Europai“, kuri skatintų to regiono vietos valdžios institucijas imtis vietos energijos tinklaveikos projektų;

33. atkreipia dėmesį į tai, kad vandens pagrindų direktyvos įgyvendinimo priemonės turėtų padėti tausoti žuvų išteklius. Dunojaus upės sistemos žuvų ištekliai yra labai įvairūs rūšių požiūriu, tarp jų esama nemažai endeminių rūšių, todėl joms reikia ypatingos apsaugos;

⁽⁵⁾ Konvencija dėl bendradarbiavimo siekiant apsaugoti ir subalansuotai naudoti Dunojaus upę, pasirašyta 1994 m. birželio 29 d. Sofijoje.

⁽⁶⁾ http://www.icpdr.org/icpdr-pages/navigation_and_ecology_process.htm

34. pabrėžia tvarytį Bendrijos koncepcijų turizmo srityje svarbą. Pavyzdžiui, įgyvendindamos Espoo ⁽⁷⁾, Orhuso ⁽⁸⁾ ir Berno ⁽⁹⁾ konvencijas Dunojaus regiono valstybės galėtų glaudžiau bendradarbiauti. Dunojaus dviračių tako pavyzdys rodo tokio bendradarbiavimo naudą visiems suinteresuotiesiems subjektams;

35. mano, kad ypač vietos ir regionų valdžios institucijų bei už regionų vystymąsi atsakingų organizacijų keitimasis patirtimi šiose srityse yra naudingas visam Dunojaus regiono vystymuisi. Jų dalykinė kompetencija ir tai, kad jie žino vietos sąlygas, užtikrina prasmingą bendrų koncepcijų įgyvendinimą. Bendri tarpvalstybiniai susitarimai ir bendradarbiavimas, siejantys daugelį Dunojaus regiono valstybių ir regionų, gali būti pavyzdys, kaip galima plėtoti bendrus veiksmus siekiant konkreto tikslo;

Ekonomika

36. atkreipia dėmesį į tai, kad Dunojaus turėtų būti vertinamas kaip tolesnio ekonomikos vystymosi šiame regione veiksnys. Pavyzdžiui, tai pasakytina apie vandens ir sausumos kelių, taip pat uostų ir pramonės centrų, esančių regione, jungtis;

37. atkreipia dėmesį į tarptautinių projektų, padedančių įveikti ekonominį pasienio regionų izoliuotumą ir padidinti jų konkurencingumą bei stabilumą, svarbą;

38. nurodo, kad regionams ir savivaldybėms tenka svarbiausias vaidmuo remiant ryšių mezgimą mažųjų ir vidutinių įmonių lygmeniu;

39. mano, kad apskritai svarbiausia labiau remti nevyriausybių organizacijų, ekonominių ir socialinių subjektų bei vietos ir regionų valdžios institucijų pasienio projektus ir tarptautinius projektus. Reikėtų užtikrinti, kad pasienio, tarptautinio ir regioninio teritorinio bendradarbiavimo programos (3 tikslas) ir 1 bei 2 tikslo programos būtų įgyvendinamos kartu. Tai leistų ES nepriklausančias Dunojaus regiono valstybes, regionus ir bendruomenes priartinti prie Europos Sąjungos ir visų pirma supažindinti vietos gyventojus su tokiais Bendrijos vertybėmis kaip demokratija ir teisinės valstybės principai; teikia itin didelę svarbą glaudesniajam bendradarbiavimui technologinės plėtros ir mokslinių tyrimų srityje remiantis esamu potencialu (žmogiškaisiais ištekliais, infrastruktūra) siekiant tvaraus ekonominio Dunojaus regiono vystymosi;

⁽⁷⁾ Konvencija dėl poveikio aplinkai vertinimo tarpvalstybiniame kontekste, pasirašyta 1991 m. vasario 25 d. Espoo.

⁽⁸⁾ Konvencija dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimančiam sprendimui ir teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais, pasirašyta 1998 m. birželio 25 d. (Orhuso konvencija).

⁽⁹⁾ Konvencija dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos, pasirašyta 1979 m. rugsėjo 19 d. Berne.

40. ragina kompetentingas Dunojaus regiono valstybių valdžios institucijas imtis reikiamų priemonių, kad būtų užtikrintas vietos ir regionų valdžios institucijų dalyvavimas būsimose Europos teritorinio bendradarbiavimo grupėse (ETBG), kaip numatyta Reglamentu (EB) 1082/2006;

Saugumas

41. primena, kad Dunojus yra itin dažnai laivybai naudojama upė, ateiptyje laivybos mastai tikriausiai dar labiau padidės, todėl pabrėžia priemonių, didinančių transporto saugumą, svarbą;

42. šiame kontekste atkreipia dėmesį į Belgrado konvenciją⁽¹⁰⁾, kuria reglamentuojama laivyba Dunojumi;

43. ragina kaimynines Dunojaus valstybes ir toliau kartu kovoti su įvairiomis nusikalstamumo per sieną formomis, ypač organizuotu nusikalstamumu, nelegaliu narkotikų gabenimu, nelegalia migracija ir prekyba žmonėmis;

44. pabrėžia aplinkos apsaugos svarbą, kadangi tai svarbus saugumo aspektas, visų pirma susijęs su apsauga nuo potvynių ir būtinybe užkirsti kelią tarptautinei taršai;

Švietimas ir kultūra

45. dar kartą pabrėžia regionų ir vietos valdžios institucijų vaidmenį skatinant kultūrų dialogą. Miestai ir regionai, turint omenyje jų gyventojų įvairovę ir tiesioginę patirtį, ypač tinka skatinti kultūrų ir religijų dialogą;

46. atkreipia dėmesį į tai, kad regioninė kultūrinė veikla kilmės ir gimtosiose šalyse, esančiose šalia Dunojaus, gali būti tiltas ir veiksnys, skatinantis Europos integraciją;

47. atkreipia dėmesį į miestų partnerių iniciatyvos vystymą, pavyzdžiui, DonauHanse® tinkle. Šios partnerystės, tiesiogiai įtraukiančios piliečius, yra svarbi priemonė Europos Sąjungoje įgyvendinant Europos šūkį „Suvienijusi įvairovę“. Tarpusavio dialogas ne tik padeda įveikti išankstinę kultūrų priešpriešą, bet ir sudaro ekonominio ir socialinio bendradarbiavimo bei tvaraus vystymosi sąlygas ir taip prisideda prie Lisabonos strategijos tikslų įgyvendinimo;

48. nurodo, kad tokios institucijos kaip Europos Dunojaus akademija ir Budapešto Andrassy Gyula universitetas arba Dunojaus regiono ir Vidurio Europos institutas, gali atlikti svarbų vaidmenį, nes jos telkia esamą potencialą ir atranda naujas tikslines grupes;

⁽¹⁰⁾ Konvencija dėl laivybos Dunojumi, pasirašyta 1948 m. rugpjūčio 18 d. Belgrade.

Darbas, sveikatos apsauga ir socialiniai reikalai

49. mano, kad Europos kovos su skurdu ir socialine atskirtimi metai (2010 m.) ir Europos savanorių metai (2011 m.) yra gera proga atkreipti dėmesį į tai, kad ekonominis Dunojaus regiono vystymasis būtina turi būti siejamas su socialiniu vystymusi norint įtvirtinti visuomenėje nuostatą apie Europos Sąjungos naudą visiems piliečiams;

50. dėkoja visiems suinteresuotiesiems subjektams, kurie, siekiant paspartinti vystymąsi socialinėje ir sveikatos srityse, keičiasi patirtimi su Dunojaus regiono vyriausybinėmis ir nevyriausybinėmis organizacijomis, ir prašo jų toliau teikti šią paramą visais lygmenimis;

Bendras ES paramos regionas

51. teigia, kad vykstant globalizacijai ir įgyvendinant Lisabonos strategijos tikslus konkurencingų ir perspektyvių regionų vystymui teks vis svarbesnis vaidmuo;

52. atkreipia dėmesį į tai, kad Dunojaus regionas dabartiniu vystymosi laikotarpiu nuo 2007 iki 2013 m. padalintas į du iš dalies besidubliuojančius daugiašalius paramą gaunančius regionus: Vidurio Europos regioną ir Pietryčių Europos regioną. Tai, kad anksčiau bendras Vidurio ir Pietryčių Europos regionas padalytas į Baltijos ir Egėjo jūros (CADSES) regionus, Dunojaus regione visų pirma gali turėti ilgalaikį neigiamą poveikį teritorinei, socialinei ir ekonominei sanglaudai. Dėl ypatingos geografinės ir kultūrinės bei istorinės Dunojaus regiono svarbos visų pirma Rytų ir Vakarų Europos sanglaudai Dunojaus regionui būdinga konkreti politinė ir strateginė teritorinė dimensija. Ją geriausiai galėtų atspindėti atskiro bendradarbiavimo regiono sukūrimas remiantis jo geopolitine svarba;

53. pažymi, kad, dėl minėtų priežasčių norint išnaudoti visą jo ekonominį, socialinį, ekologinį ir kultūrinį potencialą, Dunojaus regionas turėtų būti vertinamas tik kaip vienas daugiašalis ES remiamas regionas. Pripažinus Dunojaus regioną vienu ES remiamu regionu būtų galima:

— veiksmingai pasinaudoti šio regiono galimybėmis, ypač strateginėse politikos srityse: infrastruktūra, vandens keliai, apsauga nuo potvynių, energetika ir energijos tiekimo patikimumas, tvari ekonomika, taip pat aplinkosaugos politika,

— visa apimtimi ir tvariai išnaudoti bendrą ekonomikos potencialą,

— siekti pažangos vystant bendradarbiavimą nacionaliniu, regioniniu ir vietos lygiu,

— Dunojaus regioną vertinti kaip bendrą visos Europos kultūros, gamtos ir istorijos paveldą;

54. ragina Europos institucijas artimiausiu vystymosi laikotarpiu pripažinti Dunojaus regioną bendru daugiašaliu ES remiamu regionu. Pasirengimo narystei pagalbos priemonė (PNPP) ir Europos kaimynystės ir partnerystės priemonė (ENPI) yra lanksčios

priemonės, padedančios visapusiškai įtraukti šalis kandidates, galimas šalis kandidates bei trečiąsias šalis į bendrą remiamą regioną. Tolesnis šios paramos plėtojimas bus naudingas nuosekliam Dunojaus regiono vystymui. Šiuo požiūriu siūloma išnagrinėti, ar Komisijos atsakomybė už ERPF, PNPP ir ENPI vystymo priemones gali būti konsoliduota ir įgyvendinimas pavestas vienai Komisijos tarnybai.

2009 m. spalio 7 d., Briuselis

*Regionų komiteto
pirmininkas*
Luc VAN DEN BRANDE

Regionų komiteto nuomonė savo iniciatyva dėl vietos ir regionų valdžios institucijų prioritetinių veiksmų siekiant užkirsti kelią smurtui prieš moteris ir skirti daugiau dėmesio smurto aukoms

(2010/C 79/02)

REGIONŲ KOMITETAS

- pareiškia, kad smurtas prieš moteris yra pagrindinių žmogaus teisių bei laisvių pažeidimas ir kliūtis užtikrinant lygias vyrų ir moterų galimybes,
- primena, kad nepasieksime ekonominės ir socialinės sanglaudos, kuri yra vienas pagrindinių Europos Sąjungos tikslų, jeigu pusė gyventojų turės nuolat įveikti kliūtis, kurios užkerta kelią asmeniniam ir profesiniam tobulėjimui ir netgi kelia pavojų jų fizinei ir psichologinei gerovei vien todėl, kad tie gyventojai yra moterys,
- pabrėžia Europos institucijų vaidmenį ir kartu pripažįsta subsidiarumo principo bei vietos ir regionų valdžios institucijų vaidmens svarbą šioje srityje, taip pat remia jų numatytus veiksmus bei jų koordinavimą,
- ragina vietos ir regionų lygmeniu sprendimus priimančius asmenis projektuojant viešas vietas ir jas administruojant atsižvelgti į moterų saugumą ir numatyti priemones, skirtas smurto aktų prevencijai, visų pirma, pagalvoti apie būtinas priemones, pavyzdžiui, viešų vietų apšvietimą, viešojo transporto ir taksų paslaugų organizavimą, automobilių stovėjimo aikštelių, gyvenamųjų ir visuomeninės paskirties pastatų projektavimą,
- ragina vietos ir regionų valdžios institucijas padėti teisės aktus priimančioms institucijoms kurti su lygiomis galimybėmis susijusius teisės aktus atsižvelgiant į lyčių aspektą ir plačiai bei visapusiškai nagrinėti lytinio smurto klausimą, svarstant jį diskriminacijos ir lygybės principo požiūriu ir vertinant jį kaip struktūrinę ir politinę problemą, kurią sprendžiant vietos valdžios institucijos ir visi piliečiai turi imtis ryžtingų veiksmų.

Pranešėjas: Juan Vicente Herrera Campo (ES/ELP), Kastilijos ir Leono regiono tarybos pirmininkas

I. POLITINĖS REKOMENDACIJOS

REGIONŲ KOMITETAS

1. pareiškia, kad smurtas prieš moteris yra pagrindinių žmogaus teisių bei laisvių pažeidimas ir kliūtis užtikrinant lygias vyrų ir moterų galimybes;
2. primena, kad nepasieksime ekonominės ir socialinės sanglaudos, kuri yra vienas pagrindinių Europos Sąjungos tikslų, jeigu pusė gyventojų turės nuolat įveikti kliūtis, kurios užkerta kelią asmeniniam ir profesiniam tobulėjimui ir netgi kelia pavojų jų fiziniai ir psichologinei gerovei vien todėl, kad tie gyventojai yra moterys;
3. teigia, kad tai pasaulinio masto problema. Ši socialinė problema išplito visose kultūrose: nuo Rytų iki Vakarų. 1995 m. rugsėjo mėn. Pekine vykusioje pasaulinėje konferencijoje moterų klausimais teigta, kad smurtas prieš moteris yra rečiausiai atskleidžiamas ir dažniausiai pasitaikantis nusikaltimas pasaulyje: smurtas prieš moteris yra istoriškai susiklosčiusių nelygių vyrų ir moterų santykių išraiška. Tokie santykiai paskatino vyrų dominavimą, moterų diskriminaciją ir kliudymą visapusiškam jų tobulėjimui. Smurtas prieš moteris iš esmės yra kultūrinių įsitikinimų, suteikiančių moteriai žemesnį statusą šeimoje, darbo vietoje, bendruomenėje ir visuomenėje, rezultatas;
4. pripažįsta, kad per pastarąjį šimtmetį moterų įtaka visuomenės gyvenimui laipsniškai didėjo atnešdama naudos visai visuomenei, praturtindama kultūrą, akademinį gyvenimą, politiką, mokslą, ekonomiką ir kt.;
5. remia moterų pastangas siekti laisvės ir visapusiško tobulėjimo ir smerkia ideologijas bei praktiką, kurios kelia joms grėsmę arba riboja jų galimybes. Smurtas prieš moteris pažeidžia esminius demokratinės visuomenės principus;
6. pažymi, kad smurtas prieš moteris paplitęs visuose visuomenės sluoksniuose ir visose Europos Sąjungos valstybėse narėse, neatšivėlgiant nei į žmonių išsilavinimą, nei socialinį sluoksnį;
7. atkreipia dėmesį į šį netoleruotiną moterų bei nepilnamečių smurto aukų teisių ir laisvių pažeidimą;
8. pabrėžia, kad prevencinė veikla, skirta užkirsti kelią smurtui prieš moteris, ir kova su smurtu bei tinkamų sprendimų paieška turi tapti prioritetais siekiant išsaugoti moterų fizinę ir psichologinę gerovę, užtikrinti lyčių lygybę ir pasiekti aukštesnį vietos ir regionų bendruomenių ekonomikos ir socialinio išsivystymo lygį;

9. mano, kad būtina įvertinti socialinę padėtį lyčių lygybės požiūriu siekiant nustatyti veiksmingas priemones, kurios būtų įgyvendinamos vykdant piliečių poreikius atitinkančią socialinę politiką;

10. pabrėžia, kad smurto prieš moteris ištakos glūdi visuomenės struktūrose, kurioms būdinga vyrų ir moterų nelygybė. Norint ją panaikinti prioritetas turi būti skiriamas politikai, kuria siekiama užtikrinti realią lyčių lygybę. Lyčių lygybė reiškia, kad vyrai ir moterys turi vienodas galimybes formuoti savo aplinką ir gyvenimą, tam būtina sąlyga – lygios teisės, galimybės ir pareigos visose gyvenimo srityse;

Vietos ir regionų savivalda ir subsidiarumas

11. pabrėžia, kad vietos ir regionų valdžios institucijos yra arčiausiai piliečių esantis lygmuo, galintis perteikti vertybes ir įgyvendinti ekonomikos, švietimo ir socialinę politiką kasdieniniame gyvenime. *Europos lyčių lygybės chartijoje*, kurią, įgyvendindama penktąją Europos Bendrijos vyrų ir moterų lygybės veiksmų programą, parengė Europos savivaldybių ir regionų taryba, pripažįstama, kad būtent vietos ir regionų lygiu galima geriausiai sustiprinti politiką, kuria siekiama užtikrinti lygias lyčių galimybes;

12. pabrėžia, kad šią chartiją pasirašiusios vietos ir regionų valdžios institucijos 22 straipsnyje pripažino, kad smurtas lyties pagrindu yra pagrindinių žmogaus teisių pažeidimas ir įsipareigojo įgyvendinti ir plėtoti politiką bei priemones šiai problemai spręsti;

13. pareiškia, kad Europos institucijos pripažįsta, jog įvairių priemonių sėkmė priklausys nuo jų sugebėjimo pasinaudoti vietos ir regionų valdžios institucijų jau taikoma praktika. Todėl šios arčiausiai piliečių esančios institucijos yra palankiausioje padėtyje, kad sužinotų gyventojų nuomonę ir jų problemas, rastų veiksmingus sprendimus, remtų bei skatintų Europos politiką;

14. mano, kad vietos ir regionų valdžios institucijoms šioje srityje tenka didelė atsakomybė. Be to, jos yra sukaupusios daug patirties bei gerosios praktikos ir įgyvendina tiek aukoms, tiek ir nusikaltimų vykdytojams skirtas programas;

15. pabrėžia Europos institucijų vaidmenį ir kartu pripažįsta subsidiarumo principo bei vietos ir regionų valdžios institucijų vaidmens svarbą šioje srityje, taip pat remia jų veiksmų vystymą bei koordinavimą;

Siekti pažangos nustatant teisinį pagrindą

16. pabrėžia vis didėjantį poreikį ugdyti sąmoningumą smurto prieš moteris klausimu, kadangi tai yra žmogaus teisių pažeidimas. Toks susirūpinimas išreiškiamas ir tarptautinėse deklaracijose ir nacionaliniuose teisės aktuose;

17. atkreipia dėmesį į valstybių narių vietos ir regionų valdžios institucijų pažangą, pasiektą teisės aktu, skirtų užkirsti kelią smurtui prieš moteris, srityje ir nurodo, kad svarbu keistis patirtimi, susijusia su tokiais teisės aktais ir jų įgyvendinimu. Pabrėžiama, jog ši sritis yra ypač svarbi, todėl būtina užtikrinti teises priemones smurtui panaikinti daug dėmesio skiriant prevencijai ir bet kokio pobūdžio pagalbai, kurią galima suteikti aukoms;

18. primena, kad vienodo požiūrio į vyrus ir moteris užtikrinimas yra vienas svarbiausių Bendrijos teisės principų. Tai atsispindi 1997 m. pasirašytoje Amsterdamo sutartyje (2 ir 3 straipsniai), kurioje nurodoma, kad Europos Sąjungos uždavinys – skatinti lygias vyrų ir moterų galimybes, šį principą taikant visose ES politikos srityse ir programose;

Smurto prieš moteris sąvoka

19. pripažįsta, kad yra nemažai smurto prieš moteris apibrėžčių, tačiau priimtinausia – Deklaracijoje dėl smurto prieš moteris panaikinimo nustatyta apibrėžtis. Šią deklaraciją 1993 m. gruodžio 20 d. rezolucija 48/104 priėmė Jungtinių tautų generalinė asamblėja. Smurtas prieš moteris apibrėžiamas 1 straipsnyje kaip „bet koks smurtinis veiksmas lyčių pagrindu, kuriuo moteriai padaroma ar galima padaryti fizinę, seksualinę arba psichologinę žalą ar sukelti kančių, įskaitant grasinimus atlikti tokius veiksmus, prievartą arba savavališką laisvės atėmimą, tiek visuomeniniame, tiek asmeniniame gyvenime“. Šia apibrėžtimi remiamasi šioje nuomonėje;

Regionų komiteto pastabos

20. mano, kad smurto lyties pagrindu prevencija yra viena iš Europos Sąjungos prioritetinių veiklos sričių siekiant lyčių lygių galimybių, kaip Regionų komitetas pripažįsta savo 2006 m. gruodžio 6 d. nuomonėje dėl Komisijos komunikato Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl moterų ir vyrų lygybės gairių 2006–2010 m.;

21. pažymi, kad daug šalių pripažino šios socialinės problemos svarbą ir poreikį imtis bendrų priemonių jai spręsti. 2006 m. lapkričio 27 d. Europos Taryba pradėjo kovos su smurtu prieš moteris kampaniją. Ši iniciatyva apima tris lygmenis: tarpvyriausybinių, parlamentinių ir vietos bei regionų lygmenį pripažįstant vietos valdžios institucijų, kurios yra arčiausiai piliečių, dalyvavimo svarbą;

22. pažymi, kad turimi duomenys apie šią problemą jokių būdu nėra išsamūs. Todėl moterys, norinčios visapusiškai dalyvauti visuomenės gyvenime, yra akivaizdžiai nepalankesnėje padėtyje;

23. remia kovą su smurtu prieš moteris įgyvendinant prevencines priemones, ragina mobilizuoti atitinkamas tarnybas ir pasiūlyti reikiamą praktiką migrantų, ypač moterų ir vaikų, informavimui apie galimus melagingus pasiūlymus migruoti ir išnaudojimą, pritaria visuomenės sąmoningumo didinimo priemonėms bei paramos aukoms ir jų apsaugos priemonėms;

24. mano, kad reikėtų nagrinėti įvairius smurto prieš moteris aspektus ir visas jo formas, kad būtų galima suprasti šį reiškinį kompleksiskai:

— remiantis teisiniu požiūriu, smurtas lyties pagrindu pažeidžia demokratines vertybes ir pagrindines aukų teises,

— būtina atsižvelgti į sveikatos aspektą, kadangi smurtas lyties pagrindu gali turėti rimtų pasekmių moterų sveikatai (2002 m. rugsėjo 27 d. Europos Tarybos Parlamentinės Asamblėjos priimtoje Rekomendacijoje Nr. 1585 dėl šeiminių smurto prieš moteris pabrėžiama, kad šeiminių smurto yra dažniausia 16–44 metų moterų mirties ar nuolatinio invalidumo priežastis. Nuo tokio pobūdžio smurto miršta daugiau šios amžiaus grupės moterų nei nuo vėžio, autoįvykių ar karo metu.),

— socialinės politikos srityje reikėtų užtikrinti moterims galimybę naudotis paramos paslaugomis, pavyzdžiui, susijusiomis su darbu, būstu ar ekonominėmis paslaugomis,

— be to, reikėtų atsižvelgti į švietimo aspektą, puoselėjant vertybes tiek mokymo įstaigose, tiek ir pasitelkiant visus visuomenės įtaką darančius veiksnius, pavyzdžiui, šeimą, žiniasklaidą ir kt.;

25. remia vietos ir regionų valdžios institucijų įgyvendinamas iniciatyvas ir projektus, skirtus užkirsti kelią smurtui prieš moteris, ir skatina keistis gerąja praktika;

26. pripažįsta, kad kova su smurtu yra būtina sąlyga siekiant Europos Sąjungoje sukurti laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę, tačiau šio smurto poveikis ir priemonės jo prevencijai turi didelės ekonominės ir socialinės reikšmės;

27. mano, kad prekyba žmonėmis seksualinio išnaudojimo tikslais ir visos kitos išnaudojimo formos pažeidžia pagrindines žmonių teises. Prekyba žmonėmis yra rimtas asmens žmogiškojo orumo ir jo teisės pačiam apsispręsti dėl savo gyvenimo ir kūno pažeidimas. Prekybos žmonėmis seksualinio išnaudojimo tikslams aukos visų pirma yra jaunos moterys ir merginos. Šis reiškinys yra šiuolaikinė vergovės forma, kuri pamina bendrąsias Europos vertybes ir pagrindines žmogaus teises, todėl yra didelė kliūtis socialinei ir lyčių lygybei pasiekti;

Smurto prieš moteris ekonominis poveikis

28. atkreipia dėmesį į su smurtu prieš moteris susijusias vietas ir regionų valdžios institucijų ir valstybių narių tiesiogines ir netiesiogines ekonomines sąnaudas. Smurtas gali turėti įtakos aukų profesinei veiklai, jų fizinei ir psichinei sveikatai bei socialinei gerovei. Smurtas taip pat neigiamai veikia kitų šeimos narių, kurie tampa smurto prieš moteris liudytojais (tai pirmiausia vaikai), sveikatą ir gerovę, o ilgalaikių sveikatos sutrikimų gydymo išlaidos dažnai tenka vietos ir regionų valdžios institucijoms. Prie šių netiesioginių sąnaudų, t. y. prekių, paslaugų ir aukų gerovės praradimo, reikėtų pridėti tiesiogines išlaidas, susijusias su šiai problemai spręsti skirtais konkrečiais ir bendro pobūdžio ištekliais. Atliktų tyrimų duomenys patvirtina prevencinių programų įgyvendinimo naudą. Palyginti su socialine smurto kaina jos kainuoja nedaug;

29. pabrėžia, kad atsižvelgiant į smurto prieš moteris poveikį visuomenei, šią problemą reikėtų spręsti kaip prioritetinį socialinį klausimą. Smurto poveikį patiria ne tik pavieniai asmenys, šeimos ir visuomenė, jis taip pat stabdo visų šalių ekonomikos vystymąsi;

30. išreiškia susirūpinimą dėl Europos Tarybos prašymu Carol Hagermann-White 2006 m. atliktame tyrime dėl Europos Tarybai priklausančių valstybių smurto prieš moteris srityje įgyvendintų priemonių pateiktų duomenų, kuriais remiantis 12–15 proc. vyresnių nei 16 metų Europos moterų yra tapę seksualinės prievartos aukomis šeimoje, kartais netgi jau nutraukus santykius;

31. remia 1997 m. pradėtas įgyvendinti Daphne iniciatyvas, kuriomis siekiama prisidėti prie smurto prieš moteris panaikinimo Europos Sąjungoje. 2007–2013 m. laikotarpiui patvirtintos Daphne III programos tikslas – padėti vystyti vaikų, jaunimo ir moterų apsaugos nuo bet kokio smurto programas bei siekti aukšto sveikatos apsaugos ir socialinės sanglaudos lygio. Šiai programai numatytas biudžetas – 116,85 mln. eurų. Be to, šia programa skatinamas daugiadalykių tinklų dalyvavimas. Įvairių finansuojamų projektų vystymas atvėrė galimybę susipažinti su poreikiais ir atsakingų institucijų įgyvendinamais veiksmiais;

Regionų komiteto rekomendacijos

32. ragina valstybių narių vietas ir regionų valdžios institucijas laikytis Pasaulio sveikatos organizacijos rekomendacijų, kuriose atkreipiamas dėmesys į būtinybę remti mokslinius tyrimus, tiriančius smurto prieš moteris priežastis, pasekmes bei sąnaudas ir nustatančius veiksmingas prevencines priemones, kad tyrimų duomenimis būtų galima remtis vykdant veiksmus bei prevenciją ir kad jie suteiktų išsamesnių žinių apie įgyvendintų priemonių veiksmingumą;

33. pabrėžia, kad visuose tyrimuose, kurie bus įgyvendinami, būtina suskirstyti duomenis pagal lytį, amžių, socialinę padėtį ir kitus rodiklius, kad būtų galima sužinoti padėtį ir taikyti įvairias strategijas ir ekonomines bei socialines priemones siekiant sukurti lygybę grindžiamą, pažangesnę ir aukštesnio ekonomikos ir socialinio lygio gerovės visuomenę;

34. prašo sukurti sistemą ir patikimas procedūras, kad visose vietose ir regionų valdžios institucijose būtų galima sukaupti vienodus ir palyginamus duomenis apie smurtą ir lyčių lygybės srityje vykdomą politiką, kad būtų galima su šia problema supažindinti visuomenę, ir pasiūlyti veiksmingas priemones priimančioms politiniams, ekonominiams ir kitiems su šia problema susijusiems sprendimams;

35. prašo Europos lygmeniu atlikti tyrimą, kuris suteiktų informacijos apie smurto prieš moteris mastą įvairiuose regionuose siekiant sužinoti problemos mastą ir pateikti naujų pasiūlymų dėl veiksmų šiai problemai spręsti. Atliekant tyrimą reikėtų remtis vienodais šioje srityje nustatytais kriterijais, kuriuose būtų aiškiai apibrėžtos sąvokos ir veiklos taisyklės;

36. pabrėžia, kad būtina daugiau dėmesio skirti švietimui, kadangi, greta šeimos, tai pagrindinis vaikų visuomeniškumo ugdymo veiksnys. Labai svarbu skatinti laikytis lyčių lygybės principo ir sukurti mokymo, prevencijos ir su smurtu prieš moteris susijusio sąmoningumo didinimo strategijas visais lygiais ir visose švietimo institucijose;

37. siūlo įgyvendinti priemones, kurių tikslas – ugdyti piliečių sąmoningumą apie šią problemą, kad jie nebevertintų smurto lyties pagrindu kaip asmeninio reikalo ir dalyvautų jį sprendžiant;

38. ragina įgyvendinti priemones, kurios užkirstų kelią agresyviam ir diskriminuojančiam bei moters orumą žeminančiam elgesiui ir kurios būtų specialiai adresuotos įvairioms visuomenės kategorijoms (jaunimui, moterims, aukoms, agresyviems vyrams, nepilnamečiams, tiesiogiai su problema nesusijusiems vyrams ir moterims) siekiant įtraukti visus piliečius. Be to, smurtautojus būtina bausti;

39. pabrėžia, kad būtina pašalinti visuomenėje vyraujančias išankstines nuostatas dėl ekonominės, socialinės ir politinės vyrų ir moterų nelygybės, nelygybės, kuri skleidžiama reklamose, žiniasklaidoje ir mokojoje medžiagoje, bei pasiūlyti naują, tikslesnę ir lygybės principu labiau pagrįstą vyriškumo ir moteriškumo sampratą;

40. pripažįsta, kad šalyse, kuriose buvo rengiami specialiai švietimo, teisės, psichologijos, sveikatos priežiūros, socialinių paslaugų ir teisėsaugos institucijų specialistams skirti mokymai, davė teigiamų rezultatų nustatant lyties pagrindų kylančius smurto atvejus ankstyvuojam etapu ir tiksliau sprendžiant šią problemą;

41. ragina visas vietas ir regionų valdžios institucijas parengti tinkamas priemones, skirtas smurto aukoms, pavyzdžiui, stiprinti smurto aukomis tapusių moterų apsaugą sudarant galimybę naudotis atitinkamomis personalo, policijos ar techninėmis priemonėmis, kurios leistų užtikrinti fizinę ir psichologinę aukų gerovę;

42. palankiai vertina su smurtu prieš moteris skirtingais lygmenimis kovojančių nevyriausybinių organizacijų svarbų darbą ir pritaria aktyviam bendradarbiavimui su tokiomis nevyriausybėmis organizacijomis, įskaitant atitinkamą logistinę ir finansinę paramą;

43. siūlo vietos ir regionų valdžios institucijoms taikyti priemones, kurios užtikrintų galimybę aukoms naudotis specializuotomis paslaugomis siekiant skirti visapusišką dėmesį tiek aukoms tapusioms moterims, tiek ir nuo jų globojamiems asmenims, esant galimybėms skubiai jiems suteikiant laikiną būstą. Be to, Komitetas siūlo įgyvendinti specialias veiksmų programas nepilnamečiams, kurie taip pat turėtų būti laikomi smurto lyties pagrindu aukomis, nes dėl savo amžiaus ir priklausomybės nuo tėvų vaikams kyla ypatingas pavojus patirti smurtą;

44. ragina vietos ir regionų lygmeniu sprendimus priimančius asmenis projektuojant viešas vietas ir jas administruojant atsižvelgti į moterų saugumą ir numatyti priemones, skirtas smurto aktų prevencijai, visų pirma, pagalvoti apie būtinas priemones, pavyzdžiui, viešų vietų apšvietimą, viešojo transporto ir taksi paslaugų organizavimą, automobilių stovėjimo aikštelių, gyvenamųjų ir visuomeninės paskirties pastatų projektavimą;

45. ragina vietos ir regionų valdžios institucijas padėti teisės aktus priimančioms institucijoms kurti su lygiomis galimybėmis susijusius teisės aktus atsižvelgiant į lyčių aspektą ir plačiai bei visapusiškai nagrinėti lyties pagrindu kylančio smurto klausimą, svarstant jį diskriminacijos ir lygybės principo požiūriu ir vertinant jį kaip struktūrinę ir politinę problemą, kurią sprendžiant vietos valdžios institucijos ir visi piliečiai turi imtis ryžtingų veiksmų;

46. primena valstybių narių vietos ir regionų valdžios institucijų išpareigojimą visose srityse – ekonomikos, švietimo, politikos ir profesinėje veikloje – užtikrinti vienodą požiūrį į vyrus ir moteris, kaip numatyta Direktyvoje 2006/54/EB dėl moterų ir vyrų lygių galimybių ir vienodo požiūrio į moteris ir vyrus užimtumo bei profesinės veiklos srityje principo įgyvendinimo ir Direktyvoje 2004/113/EB, kuria remiantis įgyvendinamas vienodo požiūrio į moteris ir vyrus principas dėl galimybės naudotis prekėmis bei paslaugomis ir prekių tiekimo bei paslaugų teikimo. Tik vyrų ir moterų lygių galimybių principo besilaikančios vietos ir regionų valdžios institucijos gali pasiekti aukštesnį teisingumo ir ekonominio bei socialinio vystymosi lygį;

47. pabrėžia, kad būtina skatinti vietos ir regionų valdžios institucijas dalytis gerąja praktika vykdant informavimo kampanijas, taikant prevencines priemones, organizuojant specialistams skirtą mokymą ir teikiant pagalbą smurto aukomis tapusioms moterims;

48. rekomenduoja teisės, apsaugos, socialinės ir sveikatos apsaugos institucijose kurti specialius padalinius (jeigu jų nėra), kurie imtųsi priemonių smurto prieš moteris atvejais ir suteiktų joms specializuotą pagalbą. Be to, reikėtų įvertinti galimybę kurti pagalbos tarnybas, pavyzdžiui, anoniminės nemokamas telefono pagalbos linijas, ir naudojant naują informacijos ir ryšių technologijų įrangą teikti psichologines konsultacijas internetu ir pasirūpinti skundų procedūromis smurto aukoms ir (arba) asmenims, kurie susiduria su smurto situacijomis arba kuriems kyla tokių situacijų

grėsmė. Šios tarnybos taip turėtų padėti greičiau gauti reikiamas medicinos ir teismo medicinos apžiūras ir gydymo paslaugas, taip pat psichologinę ir socialinę paramą bei teisinę pagalbą po trauminio įvykio;

49. siūlo plačiai įgyvendinti specialias programas agresyvių vyrų elgsenai keisti ir nustatyti kokybės kriterijus. Reikėtų sudaryti sąlygas keistis gerąja praktika siekiant optimizuoti išteklų panaudojimą;

50. prašo Europos institucijų ir valstybių narių vietos ir regionų vykdomosios valdžios institucijų įgyvendinti specialias programas, taikant nustatytus kokybės kriterijus, siekiant suteikti pagalbą ir reikiamą paramą smurtą lyties pagrindu patiriančioms ar jį patyrusioms moterims bei jų globojamiems asmenims;

51. prašo vietos ir regionų valdžios institucijų laikytis 1993 m. gruodžio 20 d. Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos priimtoje Rezoliucijoje 48/104 pateiktos smurto prieš moteris sampratos;

52. rekomenduoja taikyti specialias pagalbos priemones ypač pažeidžiamoms moterims, pavyzdžiui, su negalia, imigrantėms, taip pat moterims, gyvenančioms socialiai labai pažeidžiamoje aplinkoje, t. y. kaime arba vargingomis sąlygomis mieste, ir turinčioms specialių poreikių dėl įvairių socialinių problemų, pavyzdžiui, psichinės sveikatos ir narkomanijos;

53. laikosi nuomonės, kad reikia imtis ryžtingų veiksmų kovai su prekyba žmonėmis ir kitomis išnaudojimo formomis, tiek seksualinio išnaudojimo tikslais, tiek ir išnaudotojiškam darbui (darbas namų ūkyje, maitinimo įstaigose, vaikų, senelių ir ligonių priežiūra ir pan.), komercinei vedybų rinkai ir prekybai organais, taip pat užkirsti kelią moterų lytinių organų žalojimui ir privirstinėms santuokoms. Ne mažiau svarbu plėtoti ir įvertinti nacionaliniu ir tarptautiniu lygiu taikomus modelius ir metodus, skirtus minėtų formų smurto prevencijai ir išgyvendinimui. Norint išspręsti šią problemą labai svarbios bendros priemonės, skirtos formuoti piliečių nuomonei ir didinti jų sąmoningumui;

54. rekomenduoja imtis priemonių ugdyti sąmoningumui apie moterų lyties išorinių organų žalojimą, užkirsti kelią šiai smurto rūšiai ir skirti daugiau dėmesio nuo jos nukentėjusioms moterims;

55. siūlo vietos ir regionų valdžios institucijoms plačiai įgyvendinti netinkamo elgesio arba smurto aukomis tapusioms moterims skirtas ištrauktis iš darbo rinką ir visuomenės gyvenimą programas, skatinant darbdavius įdarbinti šias moteris bei jas pačias pradėti savarankišką profesinę veiklą, taip pat naudojant mokymų ir veiksmų planus, suteikiančius impulsą šių moterų profesinės karjeros plėtojimui ir padedančius joms tapti finansiskai nepriklausomomis;

56. ragina vietos ir regionų valdžios institucijas įvairiose srityse sukurti tarpinstitucinio bendradarbiavimo ir koordinavimo mechanizmą, kuris leistų pagerinti paramą, priežiūrą ir visapusišką pagalbą smurto aukoms, taip pat sudarytų sąlygas lengviau atsakomybėn patraukti šeiminiu smurtu prieš moteris kaltinamus asmenis;

57. ragina visas atitinkamas institucijas, kurioms tenka spręsti smurto prieš moteris problemą (policiją, gydymo įstaigas ir socialines tarnybas) parengti vidutinės trukmės ir ilgalaikius suderintų veiksmų planus, skirtus kovai su smurtu, ir užtikrinti aukų apsaugą. Žiniasklaida galėtų padėti skleisti informaciją apie tokius suderintų veiksmų planus, ja reikėtų pasinaudoti informuojant žmones apie šias problemas;

58. ragina visų lygmenų žiniasklaidos priemonės prisidėti prie sąmoningumo didinimo, kad būtų vykdoma prevencinė veikla ir panaudotos visos priemonės panaikinti lyties pagrindu kylantį smurtą ir pasirūpinti mechanizmais, kurie užtikrintų deramą su smurtu prieš moteris susijusios informacijos sklaidą;

59. rekomenduoja Europos lygmeniu įsteigti smurto prieš moteris observatoriją. Ši observatorija turėtų dirbti drauge su veikiančiu Europos lyčių lygybės institutu, įsteigtu Reglamentu (EB) Nr. 1922/2006, ir pagal aktyvios tinklaveikos metodą turėtų skatinti ir derinti šioje srityje priimtas priemones;

60. visų Europos institucijų remiamas Regionų komitetas norėtų skatinti Bendrijos politiką, grindžiamą pagarba visiškai moterų laisvei ir jų aktyviu dalyvavimu visuomenės gyvenime, pradedant nuo vietos ir regionų valdžios institucijų. Šios priemonės bus įgyvendinamos taikant veiksmingas procedūras, darančias poveikį smurto prevencijai švietimo ir socialiniu požiūriu, padedančias gerinti pagalbą aukoms rengiant įvairių susijusių specialistų mokymą paramos ir socialinės apsaugos tinkle ir užtikrinti didesnę jų apsaugą.

2009 m. spalio 7 d., Briuselis

*Regionų komiteto
pirmininkas*
Luc VAN DEN BRANDE

Regionų komiteto nuomonė dėl Baltosios knygos „Prisitaikymas prie klimato kaitos. Europos veiksmų programos kūrimas“

(2010/C 79/03)

REGIONŲ KOMITETAS

- pabrėžia, kad vietos ir regionų valdžios institucijos turėtų gauti papildomos finansinės paramos nuostoliams sumažinti ir papildomoms prisitaikymo sąnaudoms padengti, nes įvairūs klimato kaitos keliams sunkumai vietos bendruomenėms užkraus didelę papildomą finansinę našą,
- pripažįsta, kad klimato kaita darys tiesioginį poveikį tiek energijos paklausai, tiek pasiūlai, pavyzdžiui, karščio bangos ir sausros turės įtakos elektros gamybai, o didelės audros ir potvyniai trikdytų energijos tiekimą, todėl teigiamai vertina tai, kad persvarstant energetikos strategiją atsižvelgiama į klimato kaitos pasekmes,
- palankiai vertina Komisijos tinkamai remiamos Klimato kaitos stebėsenos platformos sukūrimą remiantis sėkmingu Merų pakto projektu. Ši platforma galėtų padėti vietos ir regionų valdžios institucijoms gilinti vietos lygio žinias apie klimatą ir jomis keistis,
- pritaria, kad pagrindinė kliūtis prisitaikymui – finansiniai apribojimai. Šiuo metu ES ir valstybių narių teikiamo finansavimo nepakanka, todėl svarbu skirti daugiau lėšų subnacionaliniam lygmeniui. Šios lėšos turėtų būti konkrečiai skirtos prisitaikymui prie klimato kaitos,
- mano, kad būsimajoje ES biudžeto peržiūroje ir kitose finansinėse perspektyvose po 2013 m. daugiausiai dėmesio reikia skirti atsižvelgimui į klimato kaitos keliamus iššūkius. Kadangi daugeliu atvejų prisitaikymo priemonės iš esmės vykdomos vietos lygiu, būtina užtikrinti, kad vietos ir regionų valdžios institucijoms būtų teikiama ES parama.

Pranešėjas: Henning Jensen (DK/ESP), Nestvedo savivaldybės meras

Pamatinis dokumentas

Baltoji knyga „Prisitaikymas prie klimato kaitos. Europos veiksmų programos kūrimas“

COM(2009) 147 galutinis

I. POLITINĖS REKOMENDACIJOS

REGIONŲ KOMITETAS

1. palankiai vertina baltąją knygą dėl prisitaikymo prie klimato kaitos ir jos priedus, nes tai yra gera ir apgalvota iniciatyva. Regionų komitetas nurodo, kad akademinė bendruomenė, įskaitant Tarpvvyriausybines klimato kaitos komisiją, sutaria, kad klimato kaita vyksta ir greitėja ir kad ją didžiąja dalimi skatina nuolat ir vis gausiau dėl žmonių veiklos išmetamos šiltnamio efektą sukeliančios dujos. Todėl mūsų uždavinys – sutelkti visų atitinkamų subjektų dėdamas pastangas į vieną visapusišką ir tvarų klimato apsaugos metodą, kuris apimtų prevenciją, sušvelninimą ir prisitaikymą;

2. pritaria visapusiškam Europos Komisijos požiūriui, kuris apima skirtingų sektorių reikalavimus, ir pripažįsta būtinybę prisitaikymo priemonės horizontaliai integruoti į pagrindines ES politikos sritis;

3. pabrėžia tai, kad klimato kaita įvairiems ES geografiniams regionams daro skirtingą poveikį. Europos veiksmų programoje būtina į tai atsižvelgti. Tai reiškia kuo didesnę galimų priemonių lankstumą ir griežtą subsidiarumo principo taikymą. Siekiant sumažinti ekonominį, ekologinį ir socialinį poveikį, tik tokiu būdu galima tinkamai įvertinti regionų skirtumus;

4. atkreipia dėmesį į tai, kad klimato kaita peržengia geografines, organizacines ar administracines ribas, todėl ragina vietas, regionų ir nacionalines valdžios institucijas, kurios bendrai administruoja kai kurias geografines vietas, pavyzdžiui, vandens telkinius, upių žiotis, pakrančių ar upių užliejamas lygumas, salas ir atokiausius regionus, skubiai taikyti bendrą horizontalų požiūrį, kadangi atsižvelgiant į vertikalias perspektyvas prisitaikymo pastangoms reikalingi veiksmai „iš apačios į viršų“, ir rekomenduoja visiems atitinkamiems valdžios lygmenims imtis bendrų veiksmų prisitaikymo priemonių srityje, nustatant atitinkamus veiksmus, finansinius išpareigojimus ir terminus užsibrėžtiems tikslams pasiekti ir suteikiant kompleksiško atsako ir bendros atsakomybės už gautus rezultatus galimybę;

5. pabrėžia, kad svarbu užtikrinti, jog įvairios iniciatyvos nedarytų priešingo poveikio ir nebūtų dubliuojamos kituose valdžios lygmenyse. Savalaikis vietas ir regionų valdžios institucijų dalyvavimas galėtų užtikrinti, kad pasiūlymai papildytų vieni kitus, nes savivaldybės, miestai ir regionai gali suteikti informacijos apie sukauptą patirtį ir jau rastus sprendimus subnacionaliniu lygiu;

6. nurodo, kad plataus masto ir veiksminga klimato politika gali užkirsti kelią socialinių skirtumų eskalavimui dėl klimato kaitos. Tikslas – pradėti vykdyti ekologišką „naująją politiką“ pasitelkiant priemones, kurios, pavyzdžiui, aktyvintų mokslinius tyrimus klimatui nekenkiančių energetinių sprendimų srityje, didintų užimtumą ekologiškuose sektoriuose ir padėtų atitinkamų sektorių darbuotojams ugdyti lanksčius įgūdžius. Tinkamo mokymo ir lanksčių įgūdžių stygius yra pagrindinė kliūtis geram prisitaikymui tiek vietos ir regionų valdžios institucijose, tiek privačiame sektoriuje. Projektavimo ir statybos pramonės ir vietos bei regionų valdžios institucijų planavimo ir statybų kontrolės departamentams prireiks didelių ilgalaikių investicijų ir mokymų šiems įgūdžiams ugdyti ir juos pradėti taikyti darbe. Ekologiška naujoji politika taip pat galėtų padėti užkirsti kelią nepageidaujamai su klimato kaita susijusiai migracijai. Taigi klimato kaitos problema galima paversti galimybe sudaryti sąlygas tvariam ekologinės ekonomikos augimui, kaip priemonei kovoti su finansų krize, todėl svarbu ją susieti su būsima prioritetais, nustatytais ES ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo strategijoje, kuri bus taikoma po 2010 m.;

Klimato kaitos poveikis sektorių politikai

7. primena poreikį taikyti politikos priemonių derinį, įskaitant vietos strateginį planavimą. Labai svarbu klimato kaitos aspektus tiesiogiai įtraukti į vietos planavimo priemones siekiant užtikrinti, kad būtų atsižvelgta į klimato poveikį;

8. pritaria nuomonei, kad klimato kaita labai didelį poveikį daro daugeliui gyvenimo sričių, ypač infrastruktūrai (pastatų, transporto, autokelių, gatvių, energetikos, nuotekų, apsaugos nuo potvynių ir vandens tiekimo), ekosistemoms, žemės ūkiui bei miškininkystei, ir todėl reikalingos tiek konkrečioms sektoriams skirtos, tiek ir keletą sektorių apimančios priemonės šioms problemoms spręsti. Svarbu, kad taikant prisitaikymo prie klimato kaitos priemones būtų laikomasi keletą sektorių apimančios politikos, tačiau negalima leisti, kad tai kenktų pradiniam atskiriems sektoriams taikomos politikos tikslams;

9. pritaria nuomonei, kad gairių ir priemonių kūrimas klimato kaitos poveikiui žmonių sveikatai stebėti galėtų padėti patobulinti priemones, skirtas dėl klimato kaitos kylančioms ligoms, kurios plinta per valstybių sienas, valdyti. Šios ligos turės įvairios įtakos gyventojams;

10. pabrėžia, kad visapusiškas ir integruotas požiūris, kurio reikia ryžtingų prisitaikymo prie klimato kaitos sprendimų įgyvendinimui užtikrinti, reikalauja sprendimų modelių, pasirenkamų įvairiems sektoriams, viešosios kontrolės. Reikia dar pridurti, kad tarp sektorių esama ekologinės ir ekonominės sąveikos bei juose taikomų sprendimų papildomos naudos efekto (angl. *spin-off*);

11. pritaria nuomonei, kad klimato kaita turės tiesioginės įtakos žemės ir miškų ūkio sektoriui bei visoms kaimo vietovėms, ir pabrėžia, kad kaimo bendruomenėms ir žemės ūkio bei miškininkystės bendrovėms teks vis svarbesnis vaidmuo. Kad būtų prisitaikyta kuo greičiau ir sumažinta įtaka šiam sektoriui, būtina inicijuoti mokslinius tyrimus klimato ir žemės ūkio tema, kuriuos atliekant būtų atsižvelgiama į kiekvieno regiono žemės ūkio ypatumus. Klimato kaitos mažinimo ir prisitaikymo prie jos priemonės dažnai yra susiję su derliaus sumažėjimu arba padidėjusiomis sąnaudomis. Todėl, individualių priemonių atveju būtina įvertinti ekonominę naudą. Be to, su priemonėmis kovoti su klimato kaita ir prie jos prisitaikyti siejamos išlaidos turi būt pagrįstos. Žemės ūkio sektorius atliks pirmąjį vaidmenį užtikrinant, kad kaimo vietovės susidorotų su klimato kaitos keliamomis problemomis, pavyzdžiui, vandens kaupimo ir išsaugojimo, pasėlių valdymo, miškų sodinimo ir valdymo, išskyrus regionus, kuriuose miškai sudaro daugiau kaip 50 proc., ariamosios žemės vertimo pievomis, ekologiško ūkininkavimo ir šlapžemių valdymo ir kt. srityse. Netoli miestų ir tankiai apgyvendintų vietovių esančioms kaimo vietovėms ir žemės ūkio plotams gali tekti strateginis vaidmuo, jei prireiktų sukurti saugius vandens sulaikymo plotus esant ekstremalioms oro sąlygoms ir kilus potvyniams;

12. pripažįsta, kad klimato kaita darys poveikį miškams ir juos supančioms ekosistemos. Klimato poveikis gali turėti poveikio medienos gamybai ir kenkti pramoginei veiklai po atviru dangumi, vandens kokybei, biologinei įvairovei ir saugomos anglies lygiui. Pagal ES miškų veiksmų planą turėtų būti pradėtos diskusijos siekiant išnagrinėti klimato kaitos poveikį ir padarinius miškams bei galimą poreikį imtis priemonių;

13. pritaria nuomonei, kad klimato kaita bus papildomas žuvininkystės sektoriui (įskaitant žvejybą vidaus vandenyse) nerimą keliantis veiksnys, nes ji turės įtakos jūrų (ir kitoms) ekosistemos, kurios ir taip kenčia nuo pergaudymo ir išteklių išsekimo;

14. pripažįsta, kad klimato kaita darys tiesioginį poveikį tiek energijos paklausai, tiek pasiūlai, pavyzdžiui, karščio bangos ir sausros turės įtakos elektros gamybai, o didelės audros ir potvyniai trikdytų energijos tiekimą, todėl teigiamai vertina tai, kad persvarstant energetikos strategiją atsižvelgiama į klimato kaitos pasekmes, ypač svarbu pagerinti CO₂ pusiausvyrą ir padidinti alternatyvių energijos šaltinių naudojimo intensyvumą bei efektyvumą;

15. atkreipia dėmesį į tai, kad turizmui bus daromas ir teigiamas, ir neigiamas poveikis ir kad tai pakeis tradicinius keliavimo modelius;

16. stebisi, kad Komisijos baltojoje knygoje neužsimenama apie būtinybę apibrėžti oro ir jūrų transporto sektorių išmetamų teršalų mažinimo tikslus. Geriausias būdas išvengti sąnaudų, skirtų prisitaikymui prie neigiamų klimato kaitos padarinių, – tai užkirsti kelią teršalų išmetimui;

17. nurodo, kad besikeičiantys orai turės įtakos pakrančių valdymui. Reikia dėti pastangas siekiant užtikrinti, kad būtų visapusiškai laikomasi integruoto pakrantės zonų valdymo (IPŽV) rekomendacijų ir kad nepamirštant subsidarumo principo tolesniame pasiūlyme dėl IPŽV rekomendacijų bei pridėdame poveikio įvertinime (kuris turi būti pradėtas 2009 m.) būtų pakankamai atsižvelgiama į pakrančių valdymo vaidmenį įgyvendinant prisitaikymo priemones, pavyzdžiui, pasitelkiant vietos pakrančių partnerystes, kurias įsteigė vietos bendruomenės bei susiję suinteresuotieji subjektai ir kurios leidžia prisitaikymo priemones visiškai įtraukti į pakrančių valdymą pagal principą „iš apačios į viršų“;

18. atkreipia dėmesį į tai, kad kalnų regionuose klimato kaita vyksta greičiau ir kad tokie regionai yra ypatingai pažeidžiami klimato kaitos padarinių;

19. pritaria nuomonei, kad didelis poveikis taip pat bus daromas gyvūnų ir augalų sveikatai ir labai padidės vietovėms nebūdingų ligų ir kenkėjų atsiradimas ir paplitimas tarp gyvūnų ir augalų. Vis sparčiau nykstant vietinei biologinei įvairovei ir atsirandant naujoms ligoms bei kenkėjams labai pasikeis sausumos ekosistemos. Priemonės, skirtos prisitaikyti prie klimato kaitos, taip pat gali turėti vis didesnę ir nenumatytą apimtį poveikį biologinei įvairovei. Buveinių direktyva yra svarbi priemonė, kurią reikėtų aktyviai naudoti jos taikymo srityje, kad būtų užtikrinta gera *Natura 2000* vietovių apsaugos būklė ir jų tolesnis vystymasis;

20. nurodo, kad klimato kaita turi didelį poveikį ne tik gyvūnų ir augalų sveikatai, bet taip pat ir žmonių sveikatai bei gyvenimo sąlygoms;

21. atsižvelgdamas į laukiamą jūrų lygio kilimą ir dažnesnes audras, sukeliančias štorminius potvynius, atkreipia dėmesį į būtinybę parengti integruotus planus pakrantėms. Todėl reikia skirti lėšų tokių planų įgyvendinimui ir valdymui;

22. pritaria nuomonei, kad bus daromas poveikis vandens ištekliams tiek kiekiu, tiek kokybės požiūriu ir kad tai turės didelės įtakos aplinkai, žmonėms ir ekonomikai. ES patirs tiek potvynius, tiek sausras. Potvyniai ir riboti esamų nuotekų sistemų pajėgumai gali apriboti judumą dėl kelių užtvindymo ir žalos pastatams ar kitai infrastruktūrai. Deja, Komisija konkrečiai nepamėnė nuotekų kaip svarbios priemonės. Šiai sistemai daromas itin didelis poveikis, o esamų nuotekų sistemų pritaikymas bus labai brangus. Nors šios sistemos yra vietos ir regionų lygmens kompetencijos ir atsakomybės sritis, vis dėlto subnacionalinės valdžios institucijos šios finansinės naštos negalės pakelti vienos;

23. pripažįsta, kad keletas ES direktyvų turės įtakos ES vandens išteklių būklei. Direktyvose nustatomi privalomi terminai yra neatsiejama jų įgyvendinimo dalis. Vandens pagrindų direktyvoje nustatytas terminas – 2015 m. Iki šių metų visos už vandens išteklius atsakingos valdžios institucijos turi užtikrinti gerą ekologinę būklę. Pirmieji upės baseino valdymo planai turi būti baigti ne vėliau kaip iki 2009 m. gruodžio 22 d., todėl svarbu, kad gairės ir priemonių paketas būtų parengti iki 2009 m. pabaigos, siekiant užtikrinti, kad upės baseino valdymo planai būtų paremti dabartinėmis žiniomis apie klimato kaitos poveikį vietos lygmeniui ir nuolat pritaikomi atsižvelgiant į naujus klimato modeliavimo rezultatus. Potvynių direktyvoje numatyti trys terminai. 2011, 2013 ir 2015 m. turi būti atliktas preliminarus potvynių rizikos įvertinimas, sudaryti potvynių grėsmės žemėlapiai ir potvynių rizikos valdymo planai. Vandens stygiaus ir sausrų strategijoje bus nustatyti sausrų valdymo planai. Šiuos užsibrėžtus tikslus daugiausia įgyvendins ir stebės Europos savivaldybės bei regionai. Todėl ypač svarbu, kad ES ir valstybės narės vietos ir regionų valdžios institucijoms laiku pateiktų tinkamas priemones ir skirtų pakankamai lėšų;

24. mano, jog regionai, remdamiesi atnaujintomis mokslinėmis žiniomis ir socialiai įgyvendinamomis priemonėmis, sieks, kad pirmuosiuose upės baseino valdymo planuose būtų kuo geriau atsižvelgta į klimato kaitą ir kad antrieji, 2015 m. rengiami planai, atsižvelgtų į naujausių klimato srities mokslinių tyrimų rezultatus. Siekiant šio tikslo labai svarbu, kad apibrėžiant gaires ir priemones būtų remiamasi naujausiomis mokslinėmis žiniomis ir kad jas praktiškai galėtų taikyti regionų valdžios institucijos;

25. teigia, kad būtina užtikrinti, kad esami ES vandens valdymo teisės aktai (Vandens pagrindų direktyva, Požeminio vandens direktyva, Potvynių direktyva, Vandens stygiaus ir sausrų strategija ir kt.) būtų visiškai tarpusavyje suderinti ir kad būsiami ES prisitaikymo prie klimato kaitos pasiūlymai bei tikslai neprieštarautų galiojantiems teisės aktams. Europos vandens valdymo teisės aktų įgyvendinimas darys didelį poveikį Europos savivaldybių, miestų ir regionų vandens planavimo būdams;

26. pripažįsta, kad finansuojant vandens valdymo pritaikymą vietos ir regionų valdžios institucijos turės imtis požeminio vandens apsaugos, kad užtikrintų tausų vandens paskirstymą. Dalį finansavimo galima gauti pagal Vandens pagrindų direktyvą parengiant finansavimo priemonę, kuri užtikrins, kad klimato kaitos poveikis vandens ciklui atitiktų vandens suvartojimo lygį;

27. pritaria Komisijos įtraukiamiems ekosistemų ir infrastruktūros lankstumui didinti skirtiems veiksams ir priemonėms, dėl kurių nebus apgailestaujama (angl. *no-regret*);

28. pabrėžia, kad visi sektorių problemų sprendimai gali prisidėti skatinant tvarų ir ekologišką augimą, o inovacijos ir moksliniai tyrimai – didesnį, į ateitį orientuotą užimtumą;

Komisijos pasiūlymas dėl ES programos: tikslai ir veiksmai

29. pritaria Komisijos dviejų etapų metodui. Tačiau nurodo, kad dėl užsibrėžto uždavinio visi valdžios lygmenys turi glaudžiai bendradarbiauti visuose etapuose. Nepriimtina, kad vietos ir regionų valdžios institucijos dalyvautų tik pirmajame etape. Reikia pripažinti, kad savivaldybės, miestai ir regionai atlieka svarbų vaidmenį prisitaikant prie klimato kaitos. Bendra prisitaikymo strategija ES lygmeniu turi būti išdėstyta pakankamai išsamiai, kad ji visoje ES teritorijoje galėtų būti taikoma regionų lygiu atsižvelgiant į teritorinių vienetų, klimato sąlygų ir ekonominių struktūrų įvairovę;

30. prašo esamus mokslinius įrodymus pateikti iki 2012 m. Vietos, regionų ir nacionalinių valdžios institucijų biudžeto modeliai skiriasi nuo ES. Daugelis vietos ir regionų valdžios institucijų jau dirba prisitaikymo prie klimato kaitos srityje. Jos turi žinoti, koks yra klimato scenarijus, prie kurio jos turi prisitaikyti. Vietos, regionų ir nacionalinės valdžios institucijos rinks duomenis, rengs prisitaikymo strategijas ir pradės su prisitaikymu prie klimato kaitos susijusį darbą iki 2012 m. ES turėtų tai remti, visų pirma iki 2012 m. pateikdama mokslinius duomenis, kurie būtų pakankamai išsamūs visiems ES regionams, ir finansiškai remdama atliekamą darbą, kai prisitaikymo prie klimato kaitos klausimas bus įtrauktas į biudžetą;

31. palankiai vertina kuriamą ES informacijos koordinavimo mechanizmą, kuris turėtų būti pagrįstas nacionalinėmis platformomis, suteikiančiomis galimybę keistis informacija apie klimato kaitos poveikį, pažeidžiamumą ir geriausią praktiką, bei pabrėžia būtinybę užtikrinti jo prieinamumą vietos ir regionų valdžios institucijoms, kurios galėtų prisidėti prie jo veiklos pasitelkdamos vietos ir (arba) regionų klimato kaitos observatorijas bei kitas tarnybas, ir gauti iš jo naudos. Šio mechanizmo interaktyvumas turėtų leisti vietos ir regionų valdžios institucijoms per savo klimato kaitos observatorijas bei kitas tarnybas aktyviai įtraukti susijusius sektorius ir laiku pasitelkti kitų valdžios institucijų kompetenciją ir patirtį, pavyzdžiui, įvykus rimtam meteorologiniam reiškiniui, todėl jis yra labai svarbus ir turi būti įtrauktas. Mechanizmo tikslas turėtų būti teikti paprastus naudoti modelius, duomenis bei priemones ir palengvinti keitimąsi patirtimi bei informacija;

32. palankiai vertina Komisijos tinkamai remiamos Klimato kaitos stebėsenos platformos sukūrimą remiantis sėkmingu Merų pakto projektu. Ši platforma galėtų padėti vietos ir regionų valdžios institucijoms gilinti vietos lygio žinias apie klimatą ir jomis keistis. Tai joms duotų tiesioginės naudos. Be to, ši priemonė galėtų papildyti ES informacijos koordinavimo mechanizmą;

33. ragina ES ir valstybes nares visapusiškai naudotis tuo, kad vietos ir regionų valdžios institucijos yra arčiau piliečių ir geriau supranta vietos klimato poveikį, todėl reikėtų joms leisti vadovauti ir skirti pakankamai išteklių, kad jos galėtų vietoje įgyvendinti prisitaikymo iniciatyvas;

Finansinės priemonės

34. pritaria, kad pagrindinė kliūtis prisitaikymui – finansiniai apribojimai. Šiuo metu ES ir valstybių narių teikiamo finansavimo nepakanka, todėl svarbu skirti daugiau lėšų subnacionaliniams lygmeniu. Šios lėšos turėtų būti konkrečiai skirtos prisitaikymui prie klimato kaitos ir suderintos su lėšomis, skirtomis imtis veiksmų užkirsti kelią stichinėms nelaimėms;

35. palankiai vertina tai, kad Europos ekonomikos atkūrimo plane numatyta ekonomikos atgaivinimo priemonėse atsižvelgta į klimato kaitos mažinimą ir prisitaikymą prie jos; tačiau apgailestauja, kad nebuvo pasiūlytas joks Europos ekologiško atkūrimo planas, o aplinkos klausimas nenuosekliai ir nedarniai įtrauktas į įvairius nacionalinius veiksmų planus, nepaisant to, kad jau laikas siekti ekologiškos, tvarios, mažai anglies išskiriančios ekonomikos, kaip būdo įveikti dabartinę finansų ir ekonomikos krizę;

36. pritaria Europos Komisijos nuomonei, kad nuo 2013 m. mažiausiai 50 proc. pajamų, gautų aukcionuose pardavus apyvarčius taršos leidimus, valstybės narės turi skirti klimato problemoms spręsti, visų pirma prisitaikymui prie klimato kaitos; mano, kad skiriamas turimas išteklius poveikiui mažinti ir prie jo prisitaikyti taip pat būtina atsižvelgti į kiekvieno regiono specifinę padėtį. Vietos ir regionų valdžios institucijoms reikės labai daug finansinių išteklių. Visų pirma artimiausiu metu reikėtų labai padidinti vietos ir regionų lygio projektams skirtų lėšų procentinę dalį;

37. pripažįsta poreikį išnagrinėti, kaip pasinaudojant laisvoroščių (arba ekologinių) susitarimų teikiamais privalumais arba pasitelkiant finansines priemones užtikrinti privačiojo sektoriaus dalyvavimą. Tačiau atsižvelgiant į klimato kaitos keliamų problemų struktūrinę ir ilgalaikę svarbą, gali prireikti viešojo sektoriaus paramos, ypač sprendžiant spragų užpildymo ir nesėkmių rinkoje klausimus, kurių privatusis sektorius tinkamai neišsprendžia.

38. pritaria, kad taip pat reikėtų apsvaistyti specializuotų rinkos priemonių ir viešojo bei privačiojo sektoriaus partnerystės, kaip finansavimo priemonių klimato kaitos klausimui spręsti, galimybę. Privačiojo sektoriaus dalyvavimas pasitelkiant specializuotas rinkos priemones ir viešojo bei privačiojo sektorių partnerystę prisitaikant prie klimato kaitos gali sukurti tinkamas ekonomines paskatas imtis prisitaikymo priemonių vykdant savo veiklą;

39. nurodo poreikį užtikrinti, kad kompleksiška politika, kuri šiuo metu formuojama ES lygiu būtų naudojama kaip varomoji jėga horizontaliems ir keletą politikos sričių apimantiems uždaviniams, pavyzdžiui, klimato kaitos keliamoms problemoms, spręsti. Tokiu būdu bus visiškai išspręstas skirtingų politikos sričių ir valdžios lygmenų, įskaitant subnacionalinį lygmenį, dubliavimosi, nesuderinamumo ir spragų klausimas;

40. mano, kad būsimojoje ES biudžeto peržiūroje ir kitose finansinėse perspektyvose po 2013 m. reikia klimato kaitos keliamus iššūkius įrašyti į prioritetų sąrašą, kad būtų atsižvelgta į Pasaulio aplinkos fondo ir Kioto prisitaikymo fondo sustiprinimą, kuris bus svarstomas Kopenhagos COP 15 aukščiausiojo lygio susitikime 2009 m. gruodžio mėn., ir kad būtų finansuojamos konkrečios europinės priemonės, dėl kurių sprendimai bus priimti pagal ES būsimą tvaraus vystymosi strategiją. Be to, reikia visiškai pripažinti, kad tvarus ekonomikos klestėjimas ir pastangos prisitaikyti prie klimato kaitos yra glaudžiai susiję, nepaisant galimų didelių prisitaikymo prie klimato kaitos sąnaudų trumpuoju ir vidutinės trukmės laikotarpiu. Kadangi daugeliu atvejų prisitaikymo priemonės iš esmės vykdomos vietos lygiu, būtina užtikrinti, kad vietos ir regionų valdžios institucijoms būtų teikiama ES parama;

41. pritaria nuomonei, kad ES finansavimo mechanizmai ir tinklai, pavyzdžiui, transeuropiniai tinklai (TEN), struktūriniai fondai ir EŽŪFKP, turėtų įtraukti klimato kaitos ir prisitaikymo prie jos tematiką į įvairias politikos sritis, visų pirma klausimus, susijusius su didėjančiu gamybos sistemų atsigaivimu ir fizine infrastruktūra. Tačiau pradiniai šių politikos sričių tikslai ir fondai neturėtų būti žlugdomi prisidengiant būtinybe spręsti klimato kaitos problemą. Todėl šiam tikslui reikia numatyti konkrečias priemones ir ES fondų paramą, pirmiausia vengiant išskaidyti Bendrijos lėšas šioje srityje. Todėl Komitetas ragina Europos Komisiją atsižvelgti į dabartinių struktūrinių fondų tikslinių lėšų skyrimą aplinkosaugai, pagrįstą tikslinių lėšų skyrimo modeliu, kuris taikomas Lisabonos strategijos atveju, arba sukurti Europos ekologinio prisitaikymo fondą, kuris finansuotų mokymo, perkvalifikavimo arba sugražinimo į darbą programas, skirtas darbuotojams tuose sektoriuose, kurie gali patirti tvaraus vystymosi poveikį, arba padėti kurti įmones, atitinkančias aplinkosaugos reikalavimus;

Partnerystė su vietos ir regionų valdžios institucijomis

42. remia Poveikio ir prisitaikymo iniciatyvinės grupės (PIIG) sukūrimą, nes ES strategijos bei nacionalinių strategijų rengimo procesą reikia valdyti siekiant užtikrinti, kad šios pastangos būtų koordinuojamos politikos sektorių ir valdžios institucijų lygmenis atžvilgiu. Vis dėlto labai svarbu, kad prieš iniciatyvinei grupei pradėdant veiklą būtų aiškiai nustatyti jos įgaliojimai ir biudžetas. Todėl Komisija raginama šį klausimą kuo greičiau patikslinti;

43. pabrėžia poreikį, kad vietos ir regionų valdžios institucijos dalyvautų PPIG, nes vietos ir regionų valdžios institucijos yra atsakingos už daugelio atitinkamų sektorių veiklos planavimą, valdymą ir įgyvendinimą. Taigi vietos ir regionų valdžios institucijos turi vertingų žinių ir galėtų labai prisidėti prie žinių (apie poveikį ir galimus sprendimus) bazės kūrimo. PPIG turėtų laikytis principo „iš apačios į viršų“ ir pagal subsidarumo principą aiškiai nustatyti atsakomybės sritis;

44. ragina nacionaliniu lygiu steigti klimato kaitos darbo grupes, kuriose visapusiškai dalyvautų vietos ir regionų valdžios institucijos. Šių specialiųjų grupių veikla turi būti grindžiama vietos ir regionų lygmeniu rengiamais prisitaikymo prie klimato kaitos veiksmų planais. Jų darbas turėtų būti tiesiogiai susijęs su PPIG darbu. Šias darbo grupes būtų galima kurti mokslinių tyrimų būtinybės, socialinio ir ekonominio poveikio, vietos ir regionų valdžios institucijų, plačiosios visuomenės ir privačių bendrovių klausimams nagrinėti;

45. pabrėžia, kad reikia šviesti visuomenę, kadangi prisitaikymas prie klimato kaitos pareikalaus keisti gyvenimo būdą. Piliečiai turi suprasti, kodėl prisitaikymo priemonės yra būtinos, kodėl gali išaugti kai kurių paslaugų kainos, kaip jie patys gali prisidėti ir kas daroma siekiant kiek galima sumažinti riziką gyventojams. Šiems komunikacijos ir elgesio pasikeitimams prireiks atidžiai parengto ir tikslingo požiūrio, kurį remtų atitinkamos priemonės. Todėl Komitetas ragina ES, valstybes nares ir vietos bei regionų valdžios institucijas dirbti drauge su žiniasklaida ir parengti visos Europos informavimo kampaniją dėl klimato kaitos priežasčių ir padarinių bei dėl šių pasikeitimų pasekmių. Turėtų būti aiškiai pasakyta, kad dėl klimato kaitos nuolat mažės išteklių, todėl reikia daugiau dėmesio skirti kasdienio elgesio keitimui. Vietos ir regionų valdžios institucijos pabrėžia, kad šioms kampanijoms reikia nuosavų finansavimo išteklių ir tinkamai atsižvelgti į poreikį informaciją pritaikyti valstybėms narėms, teritoriniams vienetams ir regionams;

46. nurodo, kad vietos ir regionų valdžios institucijos taip pat atlieka svarbų vaidmenį už ES ribų. Savivaldybės, miestai ir regionai gali atlikti konstruktyvų vaidmenį teikiant žinias besivystančioms šalims, kurios susiduria su didžiausiais sunkumais prisitaikymo srityje;

Rekomendacijos ES pirmininkaujanti valstybei narei

47. prašo Komisijos ir ES pirmininkaujantios valstybės priimti politinį įsipareigojimą bendradarbiaujant su vietos ir regionų valdžios institucijomis laiku parengti ir įgyvendinti Europos prisitaikymo strategiją;

48. prašo Komisijos ir ES pirmininkaujantiosios valstybės į ES veiksmų programos rengimo ir įgyvendinimo procesą įtraukti vietos ir regionų valdžios institucijas jas įtraukiant į PPIG veiklą. Jei norima užtikrinti sėkmingą įgyvendinimą, bendras ilgalaikės strategijas reikėtų rengti plačiai bendradarbiaujant skirtingiems valdžios lygmenims. Vietos ir regionų valdžios institucijos turi praktinių žinių, susijusių su klimato kaitos poveikiu, nes jos yra pačiame priešakyje kovojant su šiais sunkumais. Be to, su klimato kaita susijusių kritinių situacijų atveju gyventojai pirmiausiai kreipsis į vietos ir regionų valdžios institucijas. Tai aiškiai pateisina jų dalyvavimą;

49. pabrėžia būtinybę pripažinti vietos ir regionų valdžios institucijas pagrindinėms veikėjoms kovojant su žalingu klimato kaitos poveikiu, nes jos yra pasirengusios priimti bendrą atsakomybę ir jau imasi priemonių, kad jų bendruomenės prisitaikytų prie klimato kaitos padarinių;

50. ragina skirti daugiau dėmesio miestams (ypač pajūrio ir esantiems prie didesnių upių) ir infrastruktūrai skirtiems sprendimams bei priemonėms, pavyzdžiui, pylimams, nuotekų sistemai, nes tai labai svarbu infrastruktūros pažeidžiamumui sumažinti;

51. bendradarbiaujant vietos, regionų, nacionaliniu ir ES lygiu ragina parengti tikrovišką tarpvalstybinį klimato kaitos grėsmės scenarijų. Duomenis, modelius, metodus ir klimato scenarijų reikėtų kiek tik įmanoma greičiau pateikti laisvam naudojimui, kad būtų galima nustatyti rizikos zonas ir imtis atsakomųjų priemonių;

52. pabrėžia tinkamų finansinių paskatų imtis veiksmų būtinybę. Reikėtų remti vietos ir regionų valdžios institucijas, ieškančias veiksmingų sprendimų, sumažinsiančių vietos bendruomenių pažeidžiamumą;

53. pabrėžia, kad vietos ir regionų valdžios institucijos turėtų gauti papildomos finansinės paramos nuostoliams sumažinti ir papildomoms prisitaikymo sąnaudoms padengti, nes įvairūs klimato kaitos keliami sunkumai vietos bendruomenėms užkraus didelę papildomą finansinę naštą.

2009 m. spalio 7 d., Briuselis

*Regionų komiteto
pirmininkas*

Luc VAN DEN BRANDE

Regionų komiteto nuomonė dėl Bendrijos stichinių ir žmogaus sukeltų nelaimių prevencijos

(2010/C 79/04)

REGIONŲ KOMITETAS

- tikisi, kad ES, laikydamosi subsidiarumo principo, veiksmingai padės kurti ir palaipsniui įgyvendinti prevencijos priemones visų pirma toms valstybėms narėms, kurias nuolat ištinka stichinės nelaimės. Bendrijos masto veiksmai turi paremti šias valstybes nares, kad jos pačios galėtų sau padėti,
- pabrėžia, kad vietos ir regionų valdžios institucijoms, turinčioms praktinių žinių apie atitinkamas vietas ir regionines sąlygas, tenka pagrindinis vaidmuo nelaimių prevencijos srityje. Dažnai specialiųjų žinių pakanka, tačiau trūksta lėšų prevencijos strategijoms įgyvendinti,
- tačiau išreiškia gilią abejones, ar konkrečiuose sektoriuose taikomi atskirų teisės aktų, pvz., Potvynių direktyvos arba Seveso direktyvos metodai gali būti iš esmės plačiau naudojami. Priklausomai nuo geografinių, klimato ir geomorfologinių sąlygų nelaimių pavojus yra labai nevienodas, atsižvelgiant į įvairias nelaimių rūšis. Todėl bendras kiekvienos atskiros prevencijos priemonės taikymas negali suteikti papildomos naudos ir kartu apsaugoti nuo visų rūšių pavojaus,
- ragina sudaryti Bendrijos turimų priemonių, kuriomis galėtų būti remiama nelaimių prevencinė veikla, aprašą bei parengti prevencinių priemonių, kurioms įgyvendinti valstybės narės jau dabar galėtų prašyti ES finansavimo, katalogą. Abi priemonės puikiai tinka norint iš naujo pabrėžti nelaimių prevencijos svarbą, be kita ko, vietos bei regionų lygiu. Ypatinę dėmesį šiuo atveju reikėtų skirti galimybėms gauti finansinę paramą tarpvalstybiniam planavimui, pratyboms ir mokymams.

Pranešėjas: Helmut M. Jahn (DE / ELP), Hohenlohe apskrities tarybos narys

Pamatinis dokumentas

Komisijos komunikatas dėl Bendrijos stichinių ir žmogaus sukeltų nelaimių prevencijos

COM(2009) 82 galutinis

I. POLITINĖS REKOMENDACIJOS

REGIONŲ KOMITETAS

Bendrosios pastabos

1. su nerimu konstatuoja, kad pastaraisiais metais Europos Sąjungos regionus ištinka vis daugiau stichinių arba tiesiogiai ar netiesiogiai žmogaus sukeltų nelaimių, didėja jų mastas ir intensyvumas. Pasaulinė klimato kaita yra ir Europos klimato nestabilumo priežastis, be to, ji lems ekstremalių oro reiškinių padidėjimą, taigi toliau didės pavojus žmonėms, infrastruktūrai ir aplinkai patirti žalą;

2. atkreipia dėmesį į tai, kad nelaimės, nesvarbu kokia būtų jų priežastis, dažnai yra susijusios su didele žala žmonėms, ekonomikai, aplinkai ir kultūrai. Ši žala bei išlaidos, skirtos kovai su nelaimėmis, gali būti daug didesnės nei prevencinėms priemonėms reikalingos lėšos;

3. nurodo, kad iki šiol įdiegtos ES priemonės civilinės saugos srityje (Bendrijos civilinės saugos mechanizmas, Civilinės saugos finansinė priemonė ir ES solidarumo fondas) nelaimių valdymo cikle (prevencija, pasiruošimas, reagavimas ir atstatymas) daugiausiai skirtos pasiruošimui nelaimėms, reagavimui į jas ir atstatymui;

4. todėl pritaria politiniam tikslui parengti bendrą strategiją iki šiol nepakankamai nagrinėtai nelaimių prevencijos sričiai ir inicijuoti plataus masto diskusiją šiuo klausimu. Ši strategija turi padėti siekti suderintos bendros ES koncepcijos civilinės saugos srityje;

5. pritaria Komisijos nuomonei, kad prevencija suprantama dvejopai – *pirma* – ja siekiama kiek įmanoma anksčiau užkirsti kelią nelaimėms, ir – *antra* – sumažinti nelaimių, kai jos yra neišvengiamos, padarinius;

6. mano, kad nelaimės yra staigūs, netikėti reiškiniai, dėl kurių vietos arba regiono mastu žlunga centrinės viešosios struktūros, sistemos ir neatliekamos funkcijos, tačiau ši apibrėžtis neapima dėl konfliktų susidarancios ypatingos padėties ar teroro aktų;

7. pabrėžia, kad šios nelaimės paprastai yra glaudžiai susijusios su konkrečia vieta, bet tuo pat metu gali būti peržengtos administracinės ribos, todėl su bendra grėsme susiduriančių teritorijų bendradarbiavimas, ypač prevencijos srityje, yra būtinas;

8. nurodo, kad visų pirma vietos ir regionų valdžios institucijos, kurios yra arčiausiai piliečių, nelaimės atveju privalo pirmiausiai reaguoti, todėl jos turi visapusiškai dalyvauti rengiant nelaimių prevencijos strategijas ir priemones;

9. atkreipia dėmesį ir į tai, kad norint sumažinti nelaimės poveikį bet kuriame ES regione neatsižvelgiant į jo geografinę padėtį, nepaprastai svarbu pastebėjus pirmuosius nelaimės požymius nedelsiant imtis tiesioginių veiksmų. Todėl nelaimių prevencijos priemonės reikia taikyti tokiu lygiu, kuriam kyla tiesioginė nelaimės grėsmė ir kuris gali greičiausiai reaguoti;

10. todėl pabrėžia, kad vietos ir regionų valdžios institucijoms, turinčioms praktinių žinių apie atitinkamas vietas ir regionines sąlygas, tenka pagrindinis vaidmuo nelaimių prevencijos srityje. Dažnai specialiųjų žinių pakanka, tačiau trūksta lėšų prevencijos strategijoms įgyvendinti;

11. taip pat pripažįsta, kad tokios prevencijos priemonės kaip neatidėliotinos veiksmų planų rengimas ir vykdymas davė labai gerų rezultatų visada, kai juos buvo įmanoma sėkmingai įgyvendinti, tačiau plėtoti šią prevencijos politiką labiausiai trukdo finansinių išteklių stoka;

12. labai palankiai vertina tai, kad Europos Komisija paprašė Regionų komiteto pateikti papildomą informaciją, kuri reikalinga konsoliduojant Bendrijos stichinių ir žmogaus sukeltų nelaimių strategiją;

Žiniomis paremtos nelaimių prevencijos politikos rengimas visais lygmenimis

13. pritaria Komisijos nuomonei, kad norint kurti veiksmingą nelaimių prevencijos politiką vietos ir regionų mastu, būtina išsiginčinti į pačias nelaimes;

14. todėl palankiai vertina Komisijos ketinimą parengti išsamų turimų, su nelaimėmis susijusių informacijos šaltinių aprašą. Pirmaenybę visada reikėtų teikti jau turimos informacijos vertinimui, o ne papildomų duomenų rinkimui;

15. atsižvelgdamas į tai, nurodo, kad tiek valstybėse narėse, tiek Europos lygiu surinkta daug informacijos apie nelaimes bei jų ekonomines ir socialines pasekmes. Todėl papildomų priemonių reikėtų imtis tik tais atvejais, kai dėl informacijos trūkumo arba nesant palyginimo galimybės akivaizdžiai matomos žinių spragos;

16. pritaria taip pat pasiūlymui sudaryti gerosios patirties pavyzdžių aprašą. Atskirų valstybių narių vietos ir regionų valdžios institucijos turi daug praktinių žinių nelaimių prevencijos srityje, kuriomis turėtų būti keičiamasi. Be to, ši informacija turėtų būti prieinama visiems ⁽¹⁾;

17. tačiau išreiškia gilią abejonę, ar konkrečiuose sektoriuose taikomi atskirų teisės aktų, pvz., Potvynių direktyvos arba Seveso direktyvos metodai gali būti iš esmės plačiau naudojami. Priklausomai nuo geografinių, klimato ir geomorfologinių sąlygų nelaimių pavojus yra labai nevienodas, atsižvelgiant į įvairias nelaimių rūšis. Todėl bendras kiekvienos atskiros prevencijos priemonės taikymas negali suteikti papildomos naudos ir kartu apsaugoti nuo visų rūšių pavojaus;

18. mano, kad parengus esamų nacionalinių gairių, skirtų pavojaus ir (arba) rizikos zonų žemėlapių sudarymui, aprašą ir išplatinus jį valstybėms narėms gali būti padidintos galimybės palyginti gresiančius pavojus ir (arba) riziką Europos mastu. Toks aprašas galėtų būti ypač naudingas toms valstybėms narėms, kurios dar neturi nacionalinių taisyklių, taikomų pavojaus ir (arba) rizikos zonų žemėlapių sudarymui;

19. tačiau pabrėžia, kad galimos gairės, parengtos šiuo pagrindu, gali būti tik rekomendacinio pobūdžio. Viena vertus, dėl jų neturi prireikti brangiai kainuojančio valstybėse narėse jau turimų žemėlapių aprašo pertvarkymo, kita vertus, atsižvelgdamas į vietos ir regioninius ypatumus, valstybės narės turi išsaugoti galimybę nustatyti savus prioritetus;

20. pritaria įgyvendinant Septintąją bendrąją mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros programą nustatytiems prioritetams nelaimių prevencijos srityje. Valstybių narių pastangas šioje srityje tikslingai papildoma Bendrijos remiama tiriamoji veikla;

Ryšų tarp nelaimių valdymo cikle veikiančių tarnybų ir įvairių politikos sričių kūrimas

21. pritaria Komisijos ketinimui išplėsti jau egzistuojančią Bendrijos civilinės saugos mechanizmo „Igytos patirties“ programą pritaikant ją nelaimių prevencijai;

22. yra įsitikinęs, kad Bendrijos nelaimių prevencija turėtų apimti ir valstybių narių, kenčiančių nuo nuolat besikartojančių analogiškų nelaimių, tarpusavio vertinimą. Tokios procedūros (vadinamos tarpusavio vertinimai, angl. *peer reviews*) bei jų rezultatų sklaidimas gali padėti visose valstybėse narėse įtvirtinti veiksmingus nelaimių prevencijos mechanizmus;

23. pažymi, kad nelaimių prevencijos klausimams turi būti skiriama daug dėmesio nacionaliniuose civilinės saugos kursuose ir seminaruose. Šias valstybių narių teikiamas mokymo galimybes politikos ir administravimo srities specialistams reikalui esant gali papildyti Bendrijos lygmeniu rengiami kursai;

24. plačiosios visuomenės sąmoningumo ugdymo klausimu pabrėžia, kad priemonėse, skirtose informavimui apie nelaimių pavojų, ir atitinkamuose veiksmų planuose ypatingą dėmesį reikia skirti vaikams, senyvo amžiaus žmonėms ir riboto judumo žmonėms. Šios šviečiamojo pobūdžio priemonės turėtų apimti individualius parengiamuosius ir neatidėliotinus veiksmus ir visoje Europoje vienodą pagalbos telefono numerį „112“ bei galimybę nelaimės paliestiems žmonėms dalyvauti teikiant pagalbą (pvz., užtikrinti, kad nebūtų trukdoma pagalbos tarnyboms, bei bendradarbiauti evakuacijos atveju);

25. laikosi nuomonės, kad reikia skatinti tarnybų, rengiančių ir įgyvendinančių priemones, kurios gali daryti ilgalaikį poveikį nelaimių prevencijai, glaudų bendradarbiavimą ir veiksmų koordinavimą. Nelaimių prevencijos srityje reikalingas įvairialypis, į ateitį orientuotas požiūris, sujungiantis įvairius valstybės ir privatinio sektoriaus lygmenis, – tik taip jis bus visapusiškai veiksmingas;

26. be to, pabrėžia, kad kiekviena valstybė narė yra atsakinga už suinteresuotųjų subjektų bendradarbiavimo ir koordinavimo organizavimą atsižvelgiant į atsakomybės sričių pasidalijimą. Ypač reikėtų įvertinti savanoriškos veiklos ir atitinkamų organizacijų svarbą;

27. todėl iš esmės teigiamai vertina Komisijos ketinimą siekiant geresnio koordinavimo sukurti Europos tinklą, kurį sudarytų visų atitinkamų nacionalinių tarnybų atstovai. Tačiau reikėtų įvertinti, kaip toliau koordinuojant arba sujungiant jau egzistuojančius tinklus ir glaudžiau bendradarbiaujant galima pasiekti šį tikslą ir kartu išvengti papildomų struktūrų kūrimo;

28. apgailestauja, kad Komisija nepasiūlė papildomų priemonių, skirtų skatinti, visų pirma, tarptautinį keitimąsi informacija, praktinėmis žiniomis ir gerąja patirtimi. Toks intensyvus keitimasis galėtų vykti tiek tarp kaimyninių šalių, galinčių tapti valstybių sienas peržengiančių nelaimių, pvz., potvynių aukomis, vietos ir regionų valdžios institucijų, tiek ir tarp valstybių narių, dažnai nukenčiančių nuo panašių nelaimių, pvz., miškų gaisrų;

⁽¹⁾ Žr. CdR 116/2006 fin. Priedas OL C 206, 2006 8 29, p. 13.

29. atkreipia dėmesį į tai, kad INTERREG iniciatyva būtent tarpautiniais atvejais buvo labai veiksminga keičiantis geros praktikos pavyzdžiais nelaimių prevencijos srityje. Sukūrus Europos teritorinio bendradarbiavimo grupę (ETBG) galima dar labiau pagerinti nelaimių prevencijos priemonių įgyvendinimą tokiose srityse kaip bendros duomenų bazės, pratybos, rizikos įvertinimas ir išankstinio išpėjimo sistemos, technologijų perdavimas ir eksperimentavimas;

Turimų priemonių veiksmingumo didinimas

30. ragina sudaryti Bendrijos turimų priemonių, kuriomis galėtų būti remiama nelaimių prevencinė veikla, aprašą bei parengti prevencinių priemonių, kurioms įgyvendinti valstybės narės jau dabar galėtų prašyti ES finansavimo, katalogą. Abi priemonės puikiai tinka norint pabrėžti nelaimių prevencijos svarbą, be kita ko, vietos bei regionų lygiu. Ypatingą dėmesį šiuo atveju reikėtų skirti galimybėms gauti finansinę paramą tarpvalstybiniam planavimui, pratyboms ir mokymams;

31. pabrėžia, kad šiomis priemonėmis dar 2007–2013 m. finansinės perspektyvos laikotarpiu galima per trumpą laiką pagerinti padėtį nelaimių prevencijos srityje. Pagerinus galimybes pasinaudoti jau turimomis paramos lėšomis vidutinės trukmės laikotarpiu galima užtikrinti veiksmingesnį ir efektyvesnį lėšų naudojimą net ir nedidinant bendro civilinei saugai skirto biudžeto;

32. vis dėlto santūriai vertina tai, kaip atsižvelgiama į nelaimių prevencijos aspektus Tarybos direktyvoje 85/337/EEB dėl tam tikrų valstybės ir privačių projektų poveikio aplinkai vertinimo (PAV direktyva) ir Seveso direktyvoje 1996/82/EB. Siekiant išvengti papildomos biurokratinės naštos reikia stengtis turinio atžvilgiu neapsunkinti jau esamų procedūrų. Užtikrinant veiksmingą nelaimių prevenciją pirmenybę reikia teikti tikslingoms ir koordinuotoms priemonėms vietos ir regionų lygiu, o ne bendram administracinių ir leidimų išdavimo procedūrų išplėtimui;

33. remia Komisijos pastangas skatinant valstybes nares į savo nacionalinius planavimo teisės aktus visiškai integruoti bendrus pastatų ir inžinerinių darbų Europos projektavimo kodus (t. y.

„Eurokodas 8“). Visų pirma užtikrinus geresnius statybų standartus galima sušvelninti įvairiausių nelaimių scenarijų pasekmes ir gerokai sumažinti potencialių aukų skaičių;

34. todėl ragina Komisiją akcentuoti nelaimių prevencijos klausimą ir būsimoje bendradarbiavimo su trečiosiomis šalimis iniciatyvose;

Galutinės pastabos

35. primena, kad apsauga nuo nelaimių yra pirminė valstybių narių bei jų regionų ir vietos valdžios institucijų pareiga ir kad dauguma valstybių narių jau dabar plačiu mastu yra parengusios nelaimių prevencijos strategijas. Visos pastangos, skirtos gerinti nelaimių prevenciją, turi ir toliau būti grindžiamos šių lygmenų solidarumo, bendradarbiavimo, koordinavimo bei paramos principais;

36. tikisi, kad ES, laikydamosi subsidiarumo principo, veiksmingai padės kurti ir palaipsniui įgyvendinti prevencijos priemones visų pirma toms valstybėms narėms, kurias nuolat ištinka stichinės nelaimės. Bendrijos masto veiksmai turi paremti šias valstybes nares, kad jos pačios galėtų sau padėti;

37. primygtinai prašo ES institucijų pasitelkus esamas priemones skatinti ir remti prevencijos veiksmus, pavyzdžiui, vietos ir regionų valdžios institucijoms rengiant ir įgyvendinant neatidėliotinių veiksmų planus;

38. todėl palankiai vertina tai, kad Komisijos siūloma Bendrijos nelaimių prevencijos strategija turi remtis esamomis struktūromis, papildyti nacionalinius veiksmus ir visų pirma turėtų būti vykdoma tose srityse, kuriose reikalinga bendra veiksmingos nelaimių prevencijos strategija;

39. dar kartą prašo (?) Europos Komisijos, Europos Parlamento ir Tarybos planuojant bet kokią iniciatyvą kovos su stichinėmis nelaimėmis srityje atsižvelgti į vietos ir regionų valdžios institucijų nuomonę ir taip užtikrinti, kad laikomasi veiksmingos išankstinio konsultavimosi su tomis struktūromis, kurios tiesiogiai atsakingos už stichinių nelaimių valdymą, procedūras.

2009 m. spalio 7 d., Briuselis

Regionų komiteto
pirmininkas

Luc VAN DEN BRANDE

(?) Žr. CdR 116/2006 fin. Priedas OL C 206, 2006 8 29, p. 9.

Regionų komiteto nuomonė dėl Žaliosios knygos „TEN-T politikos peržiūra“

(2010/C 79/05)

REGIONŲ KOMITETAS

- ragina valstybes nares atliekant 2009—2010 m. finansinės perspektyvos vidurio laikotarpio peržiūrą atšaukti drastišką TEN-T biudžeto sumažinimą,
- mano, kad transeuropinis transporto tinklas turėtų apsiriboti transporto ašimis, kurios labiausiai padeda siekti strateginių Europos Sąjungos tikslų, ypač teritorinės sanglaudos, numatant ilgalaikę perspektyvą („pagrindiniai tinklai“) ir sukuriant dvipakopę struktūrą: TEN-T bendrą tinklą ir pagrindinį transporto tinklą; visa apimantis susisiekimo tinklas atokiems regionams, kuriuose nevykdomi prioritetiniai projektai, yra vienintelė galimybė pasinaudoti ES finansuojamomis transporto infrastruktūros paslaugomis, užtikrinanti visų regionų prieinamumą,
- laikosi nuomonės, kad TEN-T tinklas visų pirma turėtų apimti didžiųjų miestų priegose esančius infrastruktūros objektus, kurie leidžia išvengti tolimojo susisiekimo transporto srauto ir kasdieninio priemiesčių eismo srauto susimaišymo ieškant alternatyvų vietovėse, kuriose spūsčių nėra,
- mano, kad, įgyvendinant labai stambius projektus, Europos indėlis turi būti įtvirtintas sudarant bendrus finansavimo planus. Šiuo metu tai nenumatyta galiojančiose Europos subsidijų skyrimo nuostatose. Apsiribojama septynerių metų biudžeto laikotarpiu (labai stambių projektų įgyvendinimas užtrunka ilgiau),
- siūlo, remiantis nauja TEN-T tinklo apibrėžtimi, Europos Sąjungai su kiekviena valstybe nare pasirašyti pagal programą sudaromas sutartis, nustatančias abipusius finansinius įsipareigojimus ir darbų įgyvendinimo grafiką. Šios pagal programą sudaromos sutartys turėtų apimti ne tik TEN-T tinklo infrastruktūrą, bet ir antrinę infrastruktūrą, kurią, siekdamas užtikrinti gerą pagrindinių tinklų veikimą, įsipareigotų sukurti valstybės (arba regionai).

Pranešėjas: Pranešėjas Jean-Michel Daclin, Liono mero pavaduotojas (FR / ESP)

Pamatinis dokumentas

Žalioji knyga „TEN-T politikos peržiūra. Siekiant geriau integruoto transeuropinio transporto tinklo įgyvendinant bendrąją transporto politiką“

COM(2009) 44 galutinis

I. POLITINĖS REKOMENDACIJOS

REGIONŲ KOMITETAS

Dėl dalykų, kuriais turėtų būti grindžiama būsima TEN-T politika

1. palankiai vertina išsamią TEN-T politikos peržiūrą, kurią būtina atlikti, kadangi konstatuota, kad labai vėluojama sukurti 1996 m. suplanuotą tinklą, ir kyla sunkumų Europos transporto biudžetui bei pabrėžia, kad dėl finansų krizės tampa dar svarbiau optimizuoti numatomas investicijas į TEN-T;
2. pabrėžia, kad atsižvelgiant į dabartinę ekonomikos krizę TEN-T vystymas ir transporto integravimas Sąjungoje ir kaimynėse šalyse yra vieni svarbiausių sprendinių uždavinių siekiant užtikrinti ilgalaikį vidaus rinkos pajėgumą ir Europos Sąjungos teritorinę, ekonominę ir socialinę sanglaudą; ragina valstybes nares atliekant 2009—2010 m. finansinės perspektyvos vidurio laikotarpio peržiūrą atšaukti drastišką TEN-T biudžeto sumažinimą;
3. mano, kad ši nuomonė papildo anksčiau priimtas nuomones dėl ekologiškesnio transporto sektoriaus ir judumo mieste;
4. atkreipia Komisijos dėmesį į tai, kad transporto infrastruktūros kūrimo negalima atsieti nuo kitų dviejų transporto politikos sričių: pirma, transporto kainų nustatymo politikos ir srautų reguliavimo (pavyzdžiui, taikant Eurovinjetės direktyvą), antra, transporto veiksmingumo, kokybės ir saugos gerinimo (pavyzdžiui, vystant geležinkelių sistemas sąveikumą), todėl rekomenduoja Komisijai šias tris sritis vystyti nuosekliai ir vienu metu;
5. norėtų, kad daugiau dėmesio būtų skiriama tvaraus vystymosi ir aplinkos apsaugos tikslams ir kad įgyvendinant TEN-T politiką pirmenybė atitinkamai būtų teikiama aplinkai mažiausiai kenkiančioms transporto rūšims (pavyzdžiui, geležinkelių, jūrų ir vidaus vandenų transportui);
6. siūlo atskirai atsižvelgti į tai, kad yra gamtinių požiūriu pažeidžiamų regionų, pavyzdžiui, pajūrio ir kalnų vietovių, kuriose reikėtų imtis specifinių priemonių skatinant prekių vežimą keliais pakeisti vežimu geležinkeliais arba jūros greitkeliais;
7. apgailestauja, kad žaliojoje knygoje neskirta daugiau dėmesio transporto svarbai vykdant Europos teritorijų planavimą ir laikydamosis teritorinės sanglaudos principo primena, kad vienas svarbiausių TEN-T tikslų – padėti užtikrinti geresnę regionų pusiausvyrą sudarant sąlygas laisvam asmenų ir prekių judėjimui,

visų pirma tarp atokių arba mažiau išvystytų regionų ir didžiųjų Europos ekonominių centrų, kad šiems regionams būtų suteikti būtini ekonominiai postūmiai, o atokiausių regionų atveju – atsižvelgiant į jų teisę į prieinamumą;

Dėl tinklo planavimo

8. mano, kad transeuropinis transporto tinklas turėtų apsiriboti transporto ašimis, kurios labiausiai padeda siekti strateginių Europos Sąjungos tikslų, ypač teritorinės sanglaudos, numatant ilgalaikę perspektyvą („pagrindiniai tinklai“) ir sukuriant dvipakopę struktūrą: TEN-T bendrą tinklą ir pagrindinį transporto tinklą;
9. laikosi nuomonės, kad vystant TEN-T bendrą tinklą reikėtų sukurti lanksčią sistemą, grindžiamą metodais ir bendraisiais principais, sutartais ES lygiu, kad TEN-T tinklas būtų veiksmingai ir sparčiai papildomas įvairiais tinklo elementais arba sudėtinėmis dalimis (naujais uostais, naujais oro uostais, naujomis geležinkelio linijomis ir pan.);
10. mano, kad būtina atsieti krovinių ir keleivių vežimo tinklus, kurių tikslai ir ypatumai skiriasi, bei nori, kad, kai tai yra pagrįsta, būtų aiškiau apibrėžti šių skirtingų rūšių tinklų prioritetai (pastaruoju metu sprendžiant ginčus dažnai priimami keleiviniam transportui palankūs sprendimai); kadangi trūksta lėšų TEN-T visa apimančio tinklo plėtojimui, reikia nustatyti prioritetus, o konkrečiai – numatyti tikslingas lėšas tinklo kliūčių šalinimui;
11. mano, kad toks atskyrimas nesutrukdytų glaudžiai bendradarbiauti planuojant ir kuriant šiuos du tinklus ir galbūt užtikrinti krovinių ir keleivių vežimą, laikinai ar nuolat, naudojant tą pačią infrastruktūrą, jeigu tik bus veiksmingai patenkinamas krovinių ir keleivių vežimo paslaugų poreikis;
12. rekomenduoja, kad pagrindiniai transeuropiniai krovinių ir keleivių transporto tinklai apimtų šiuo metu vykdomus prioritetinius projektus, kurie galėtų būti išplėsti juos susiejant su kitais projektais, ir visus infrastruktūros objektus, būtinus srautų tęstinumui užtikrinti (įskaitant nedidelius infrastruktūros objektus, kurie leidžia per trumpą laiką pagerinti srautų veiksmingumą, kokybę ir saugą). Taip bus sukurti koridoriai, tenkinantys piliečių lūkesčius;

13. laikosi nuomonės, kad naujai apibrėžtas TEN-T tinklas taip pat turėtų apimti pagrindiniuose tinkluose esančius Bendrijos regionų sanglauda ir ekonomikai labai reikšmingus transporto mazgus. Viena iš priežasčių, kodėl jie dažnai yra papildomos vertės kūrimo vieta – būtent todėl, kad jie daugiarūšiai. Šie mazgai yra pagrindinis susidarančių spūsčių ir kitų patiriamų efektyvumo nuostolių šaltinis. TEN-T tinklas visų pirma turėtų apimti didžiųjų miestų prieigose esančius infrastruktūros objektus, kurie leidžia išvengti tolimojo susisiekimo transporto srauto ir kasdieninio priemiesčių eismo srauto susimaišymo ieškant alternatyvų vietovėse, kuriose spūsčių nėra;

14. mano, kad TEN-T tinklą svarbu apibrėžti vadovaujantis įvairiarūšio vežimo principu, taigi, jį plėtoti įtraukiant didžiuosius persėdimo ir logistikos centrus (stotis, oro uostus, uostus, įvairiarūšius terminalus) bei šiuos centrus aptarnaujančią antrinę infrastruktūrą, užtikrinančią jų jungtį su pagrindiniais tinklais; šiuo atveju būtų tikslinga atsižvelgti į tam tikrų sausumos koridorių vaidmenį jūrinės veiklos srityje, kadangi jie yra pagrindinė prioriteto tinklo ašis turint omenyje su jūrų transportu susijusį krovinių vežimą geležinkeliais, kai geležinkelis sujungiamas su pagrindiniais įvairiarūšio transporto mazgais (logistikos platformomis ir uostais);

15. taip pat mano, kad Europos mastu strategiškai svarbius uostus, ypač susijusius su Europos daugiarūšėmis platformomis, kurias naudojant vyksta didžioji Europos išorės prekybos dalis ir kurios gali atlikti svarbų vaidmenį plėtojant prekybą ES viduje, svarbu veiksmingai sujungti su atokiomis teritorijomis ir TEN-T geležinkelių ir vidaus vandenų tinklais, ir rekomenduoja plėtoti jūrų greitkelius, kurie yra lanksti alternatyva, leidžianti tausoti aplinką ir padedanti integruoti atokias ir periferines vietas; kalbant apie Europos uostų jungtį su atokiomis teritorijomis, prioritetą reikėtų teikti geležinkelių ir vidaus vandenų transportui;

16. pabrėžia, kad apibrėžiant TEN-T tinklą ir jo prioritetus, ypač transporto centrus ir antrinę infrastruktūrą, būtina aktyviai įtraukti miestus ir vietas bei regionų valdžios institucijas, visų pirma siekiant užtikrinti, kad tai derėtų su vietos ir regionų planais, kadangi miestų ir regionų vystymasis labai priklauso nuo transporto infrastruktūros, todėl jie taip pat patiria tam tikrų sąnaudų ir įvairaus pobūdžio poveikį;

17. pažymi, kad, skirtingai nei pagrindiniu tinklu pagrįstas planavimas, dabartinio visa apimančio susisiekimo tinklo aprėptis trukdo veiksmingai plėtoti TEN-T, todėl pritaria pasiūlymui, kad visa apimantis susisiekimo tinklas apsiribotų griežtu teisės aktu dėl sąveikumo, saugos ir sanglaudos fondų nuostatų taikymu; pabrėžia, kad visa apimantis susisiekimo tinklas atokiems regionams, kuriuose nevykdomi prioritetingi projektai, yra vienintelė galimybė pasinaudoti ES finansuojamomis transporto infrastruktūros paslaugomis, užtikrinanti visų regionų prieinamumą; visa apimantį susisiekimo tinklą būtų galima įvertinti pagal aiškiai apibrėžtus Europos pridėtinės vertės kriterijus;

18. pritaria plataus užmojo politikai, kuria siekiama vystyti eksploatavimui ir naudotojų informavimui skirtas pažangiąsias, įvairiarūšes ir sąveikas sistemas, galinčias labai padidinti krovinių ir keleivinio transporto veiksmingumą; visų pirma rekomenduoja įdiegti integruoto bilietų pardavimo sistemą tarptautinio keleivinio geležinkelių transporto srityje;

19. rekomenduoja ir toliau dėti pastangas standartizuoti technines nuostatas (pavyzdžiu galėtų būti jau patvirtinti geležinkelių transporto srities standartai) ir transporto operacines sistemas siekiant sukurti nuoseklų pagrindą skirtingų šalių infrastruktūros objektams ir sudaryti sąlygas vietos transporto sistemų ir standartų sąveikai, tačiau neprimetant jokių konkrečių standartų už transportą atsakingoms vietos ir regionų valdžios institucijoms;

20. prašo paaiškinti ir patikslinti žaliwoje knygoje pateikiamą sąvoką „konceptualusis ramstis“, kadangi dėl neaiškios dabartinės šios sąvokos apibrėžties sunku pareikšti nuomonę šiuo klausimu;

Dėl TEN-T politikos įgyvendinimo

21. mano, kad Europos teikiamas subsidijas būtina sutelkti į mažesnių veiksmų skaičių, visų pirma jas skiriant labai dideliems tarptautiniams projektams, kurie dažnai nukenčia dėl valstybių palankumo išskirtinai nacionalinio pobūdžio projektams, ir į veiksmus, kurie leidžia per trumpą laiką pagerinti prekybos veiksmingumą, tvarumą aplinkosaugos požiūriu, kokybiškumą ir saugumą, tačiau bet koks sprendimas šiuo klausimu turėtų būti priimamas remiantis griežtu minėtų veiksmų vertinimu Europos pridėtinės vertės požiūriu; kalbant apie tai, bendro finansavimo ir kitos gretutinės priemonės turi būti vienareikšmiškai neutralios konkurencijos požiūriu. Reikalavimas įrodyti šį neutralumą turėtų būti neatsiejama kiekvienos patvirtinimo procedūros dalimi;

22. pritaria, kad Europos lygiu būtų priimti socialinio ir ekonominio vertinimo metodai, leidžiantys palyginti projektus vadovaujantis suderintu pagrindu ir juos įvertinti Europos pridėtinės vertės požiūriu;

23. vis dėlto atkreipia Komisijos dėmesį į pavojų, kuris kyla Europos finansavimą skiriant remiantis tik šiuo pagrindu, kadangi socialinio ir ekonominio vertinimo metodams būdingas sąlygiškumas ir juos taikant neįmanoma atsižvelgti į visus sprendimo veiksnius, ypač susijusius su teritorijų planavimu, teritorine sanglauda ir prieinamumu;

24. pabrėžia, kad reikia tokių TEN-T gairių, kuriose būtų nuostatos, užtikrinančios, kad kiekviena valstybė narė sukurtų sistemą, kurią įdiegus už transporto planavimą ir tinklų valdymą teisiškai atsakingos vietos ir regionų valdžios institucijos būtų aktyviai įtrauktos į TEN-T gairių rengimo ir įgyvendinimo procesą. Tai būtų geriausias būdas užtikrinti darnų TEN-T vietos, regioninių ir nacionalinių tinklų plėtojimą;

25. mano, kad kuriant geležinkelio, jūrų ir vidaus vandenų infrastruktūrą, kuri aplinkai daro mažiausiai žalos, labai svarbu sukurti kainų ir reguliavimo sistemą, kuri šiai infrastruktūrai užtikrintų palankias sąlygas, todėl nori, kad šioje srityje būtų vykdoma plataus užmojo politika (įskaitant išorės sąnaudų internalizavimą) arba būtų teikiama Europos parama krovinių vežimo įmonėms, kad jos naudotų tokias tausias transporto rūšis kaip, pavyzdžiui, geležinkelių arba jūrų transportas (kaip yra Ecobonus atveju);

26. mano, kad kuriant TEN-T tinklą labai svarbu kartu taikyti priemones, kurios leistų pagerinti transporto veiksmingumą bei kokybę ir ypač panaikinti su sienų kirtimu susijusias technines ir reglamentavimo kliūtis; šios nedaug kainuojančios priemonės gali turėti labai svarbų poveikį;

27. pažymi, kad vietos gyventojų arba vietos ir regionų valdžios institucijų nepitarimas tam tikriems infrastruktūros projektams – dažniausiai dėl statybos darbų keliamo nepatogumo – gali būti rimto vėlavimo arba papildomų sąnaudų priežastimi;

28. todėl siūlo Europos finansavimą skirti ir valstybių bei vietos ir regionų valdžios institucijų po viešų konsultacijų įgyvendinamiems veiksmams (pavyzdžiui, darbuotojų mokymo, darbininkų apgyvendinimo, vietos ekonominių struktūrų pritaikymo statybų reikmėms ir kt. srityse), kurių jos imtųsi siekdamos vietovę parengti didelėms statyboms, kad vykdomos statybos atitinkamai vietovei turėtų ir teigiamo poveikio;

29. taip pat siūlo išplėsti Europos finansavimą ir jį skirti tam tikroms susijusioms investicijoms siekiant geriau atsižvelgti į aplinkosaugos reikalavimus;

30. mano, kad, įgyvendinant labai stambius projektus, Europos indėlis turi būti įtvirtintas sudarant bendruosius finansavimo planus. Šiuo metu tai nenumatyta galiojančiose Europos subsidijų skyrimo nuostatose. Apsiribojama septynerių metų biudžeto laikotarpiu (labai stambių projektų įgyvendinimas užtrunka ilgiau);

31. siūlo, remiantis nauja TEN-T tinklo apibrėžtimi, Europos Sąjungai su kiekviena valstybe nare pasirašyti pagal programą sudaromas sutartis, nustatančias abipusius finansinius išsipareigojimus ir darbų įgyvendinimo grafiką. Šios pagal programą sudaromos sutartys turėtų apimti ne tik TEN-T tinklo infrastruktūrą, bet ir

antrinę infrastruktūrą, kurią, siekdamos užtikrinti gerą pagrindinių tinklų veikimą, išsipareigotų sukurti valstybės (arba regionai);

32. pažymi, kad Europos Sąjungos taikomos finansavimo priemonės (pavyzdžiui, paskolos garantija ir rizikos kapitalas) yra gerai pritaikytos projektams, kuriuose privatus sektorius prisiima komercinę riziką, ypač su keliais susijusiuose projektuose, kuriuose privatus sektorius finansinis indėlis gali būti didelis (paprastai tokie projektai gali būti įgyvendinami koncesijų pagrindu);

33. tačiau konstatuoja, kad šios priemonės nėra tinkamos geležinkelių, uostų ir įvairiarūšio krovininio transporto projektams, kuriuos įgyvendinant, išskyrus kai kurias išimtis, komercinė rizika negali būti perkelta privačiam sektoriui ir todėl tokie projektai sulaukia tik menko privataus finansinio indėlio;

34. mano, kad euroobligacijų įvedimas galėtų padėti skubiau įgyvendinti prioritetinius projektus, jeigu tai sudarys galimybę padidinti Bendrijos finansavimo dalį;

35. mano, kad, nepaisant atitinkamų sutarčių sudėtingumo, viešosios ir privačios partnerystės gali padėti įgyvendinti kai kuriuos didelio masto projektus: pirma, sudaryti galimybę paskirstyti valstybines subsidijas, antra, leisti pasinaudoti privataus sektoriaus veiklos patirtimi, tačiau ši išeitis vidutinės trukmės laikotarpiu iš esmės nepakeistų ekonominės pusiausvyros;

36. mano, kad Bendrijos viešosios ir privačios partnerystės taisyklių paaiškinimas galėtų padėti dažniau pasinaudoti šia išeitimi;

37. palankiai vertina Europos koordinatorių, kurie šiandien atsakingi tik už prioritetinius projektus, vaidmens išplėtimą įtraukiant ir naujai apibrėžto TEN-T pagrindinius tinklus;

38. siūlo, kad koordinatoriai taip pat dalyvautų apibrėžiant ir įgyvendinant transporto veiksmingumo, kokybės ir saugos gerinimo priemones, kaip jau yra daroma kai kurių prioritetinių projektų atveju;

39. mano, kad galima taikyti kitokį koordinavimo būdą, kurį būtų galima pavadinti „makrozonų koordinavimu“. Pagal jį ES būtų suskirstyta į panašių ypatumų ir panašias sąlygas turinčias zonas taip panašioms valstybėms narėms sudarant sąlygas glaudžiau bendradarbiauti. Šis būdas taip pat leistų geriau koordinuoti labai ilgus koridorius, kurių pradžioje ir pabaigoje esantys regionai turi mažai ką bendro.

2009 m. spalio 7 d., Briuselis

*Regionų komiteto
pirmininkas*

Luc VAN DEN BRANDE

Regionų komiteto nuomonė dėl atnaujinto Europos bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje strateginio pagrindo

(2010/C 79/06)

REGIONŲ KOMITETAS

- palankiai vertina Europos Komisijos komunikatą *Atnaujintas Europos bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje strateginis pagrindas*. Komitetas visiškai pritaria siūlomiems bendriesiems tikslams: gerinti įgūdžius tobulinant švietimo ir mokymo sistemas. Siekiant išspręsti Europos Sąjungai iškilusius uždavinius, ši iniciatyva komunikate pagrįstai pristatyta kaip pagrindinis prioritetas,
- primena vietos ir regionų valdžios institucijų svarbą ir Europoje joms tenkantį pagrindinį vaidmenį švietimo ir mokymo srityse. Jos yra svarbiausios jau pradėtos veiklos, kuria siekiama įgyvendinti numatytus strateginius tikslus, dalyvės. Pasirinktoje Europos ilgalaikio bendradarbiavimo švietimo ir profesinio mokymo srityje darbo metodikoje būtina atsižvelgti į vietos ir regionų valdžios institucijų atsakomybę,
- džiaugiasi, kad šiuose strateginiuose uždaviniuose neapsiribota vien darbo rinkos klausimais, ir ypač palankiai vertina uždavinį „skatinti nešališkumą ir aktyvų pilietiškumą“,
- mano, kad valstybių narių bendradarbiavimas yra būtina sąlyga, padėsianti priimti bendrus iššūkius ir sukurti dinamišką žinių visuomenę; laikosi nuomonės, kad vietos ir regionų valdžios institucijų tarpusavio bendradarbiavimas taip pat padeda siekti šio tikslo, todėl jį reikėtų skatinti.

Pranešėjas: Jean-Vincent PLACÉ (FR/ESP), Ile-de-France regiono tarybos narys

Pamatinis dokumentas

Komisijos komunikatas Europos parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir regionų komitetui Atnaujintas Europos bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje strateginis pagrindas

COM(2008) 865 galutinis

I. POLITINĖS REKOMENDACIJOS

REGIONŲ KOMITETAS

Principai ir bendrosios pastabos

1. palankiai vertina Europos Komisijos komunikatą *Atnaujintas Europos bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje strateginis pagrindas*. Komitetas visiškai pritaria siūlomoms bendriesiems tikslams: gerinti įgūdžius tobulinant švietimo ir mokymo sistemas. Siekiant išspręsti Europos Sąjungai iškilusius uždavinius, ši iniciatyva komunikate pagrįstai pristatyta kaip pagrindinis prioritetas;

2. visiškai sutinka su Komisijos bendra analize. Švietimo ir mokymo klausimai turi lemiamos reikšmės Europos siekiui sutelkti visas konkurencingumo pajėgas kartu išlaikant aukštą socialinės apsaugos ir aplinkosaugos lygį, kadangi patys vertingiausi Europos išteklių yra jos piliečiai ⁽¹⁾; Komitetas šiuo atžvilgiu primena, kad jau 2015 m. 79 proc. visų kandidatų įsidarbinti bus keliamas reikalavimas turėti aukštą arba vidutinę kvalifikaciją ⁽²⁾;

3. pritaria Europos Komisijos idėjai, kad švietimo ir mokymo politika turėtų būti tokia, kad visi bet kurio amžiaus, lyties, iš bet kurios socialinės ir ekonominės aplinkos kilę piliečiai galėtų įgyti, atnaujinti ir visą gyvenimą tobulinti darbui reikalingus įgūdžius ir būti aktyvūs piliečiai; taigi, ši politika yra pagrindinis žmogaus emancipacijos ir socialinės integracijos veiksnys;

4. primena vietos ir regionų valdžios institucijų svarbą ir Europoje joms tenkančią pagrindinį vaidmenį švietimo ir mokymo srityse. Jos yra svarbiausios jau pradėtos veiklos, kuria siekiama

įgyvendinti numatytus strateginius tikslus, dalyvės. Pagal savo nacionalines sistemas vietos ir regionų valdžios institucijos atsako už skirtingas švietimo ir mokymo pakopas (nuo priešmokyklinio iki suaugusiųjų), kurios visos aptartos šiame komunikate. Be to, bendradarbiavimas Europos lygmeniu švietimo ir mokymo srityje glaudžiai siejasi su tvaraus ekonomikos vystymo ir darbo vietų kūrimo strategija, migracijos (įskaitant daugiakalbystę) ir demografinių pokyčių klausimais, taip pat su ES socialinės aprėpties, įmonių, mokslinių tyrimų ir inovacijų politika. Todėl kaip tik vietos ir regionų valdžios institucijoms tenka užduotis veiksmingai įgyvendinti švietimo ir mokymo politiką, kurioje būtų atsižvelgta į visus šiuos veiksnius. Pasirinktoje Europos ilgalaikio bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje darbo metodikoje būtina atsižvelgti į vietos ir regionų valdžios institucijų atsakomybę;

5. pabrėžia, kad kaip tik dėl šios priežasties nagrinėjamas komunikatas labai svarbus Komiteto ilgalaikės veiklos planams. Trumpalaikės veiklos planuose šis klausimas susijęs su Komiteto prioritetais 2009 m. ⁽³⁾;

6. džiaugiasi, kad siūlomomis priemonėmis remiami ir papildomi valstybių narių veiksmai ir taip didinama Europos papildoma vertė nepažeidžiant subsidarumo ir proporcingumo principų;

7. taip pat pabrėžia, kad imigrantų vaikų švietimo ir mokymo, numatytų strateginėse gairėse ir prioritetuose, klausimą galima priskirti išeivių iš trečiųjų šalių integracijos į Europos Sąjungą sričiai. Šiuo atžvilgiu Komitetas primena, kad integracinės priemonės imigracijos srityje (EBSS 61, 62 ir 63 straipsniai) priklauso ne ES, bet tiesioginei valstybių narių kompetencijai. Todėl ES gali atlikti tik pagalbinį vaidmenį šioje srityje laukdama, kol bus ratifikuota Lisabonos sutartis ir išplėtos ES prerogatyvos šiuo klausimu;

⁽¹⁾ CdR 31/2006 fin.

⁽²⁾ Europos įgūdžių poreikis ateityje: vidutinės trukmės laikotarpio prognozės. CEDEFOP, 2008 m.

⁽³⁾ CdR 380/2008.

8. primena, kad didėjanti imigracija Europai veikia naudingai nei apsunkinanti, nes praturtina ją kultūriniais, lingvistiniais ir demografiniais požiūriais, todėl prioritetais reikia laikyti ne tik naujai atvykstančių, bet ir antrosios kartos imigrantų švietimą ir mokymą, nes tai užtikrina jų integraciją ir leidžia sėkmingai įsiliesti į visuomeninį ir profesinį gyvenimą⁽⁴⁾. Komitetas ragina Komisiją skirti dėmesio labiausiai pažeidžiamoms imigrantų kategorijoms;

9. pritaria Komisijos siekiui intensyviau naudoti atvirąjį koordinavimo metodą (AKM) papildant tarpusavio mokymą tarpusavio vertinimu; todėl ragina Komisiją atsižvelgti į tai, kad dažniau taikant AKM gali padidėti finansinė ir administracinė vietos ir regionų valdžios institucijų našta, nes joms tenka didelė atsakomybės už švietimą ir mokymą dalis;

10. primena, kad AKM švietimo ir mokymo srityje tik tada bus veiksmingas, jei bus tiesiogiai įtrauktas subnacionalinis lygmuo. Valstybių narių veiklos pažanga, kuri iš tikrųjų yra visų jų regionų ir savivaldybių veiklos pažanga, turi remtis pirmiausia nuolatiniu ir solidariai palaikomu jų bendradarbiavimo potencialu;

11. skiria daug dėmesio klausimams, susijusiems su vyrų ir moterų nelygybės problema, kurią jis jau svarstė daugelyje nuomonių⁽⁵⁾. Todėl Komitetas ragina Komisiją ypač atidžiai apsvarstyti vis dar pasireiškiančią lyčių nelygybę;

12. atkreipia dėmesį į tai, kad visų amžiaus grupių neįgaliesiems būtina užtikrinti galimybę dalyvauti visuose bendrosios švietimo ir mokymo sistemos cikluose. Tokia taktika labai padeda jiems integruotis į visuomenę ir įsidarbinti;

13. palankiai vertina dėmesį suaugusiųjų mokymui, nes jis labai svarbus įsidarbinimo, judumo, integracijos į visuomenę ir asmenybės ugdymo tobulinimui. Šiuo atžvilgiu Komitetas primena, kad jis jau išreiškė norą atlikti aktyvų vaidmenį plėtojant visą gyvenimą trunkantį mokymąsi, nes ši sritis ypač svarbi vietos ir regionų valdžios institucijoms⁽⁶⁾;

14. pastebi, kad šiame komunikate nepaliesta aukštos kvalifikacijos darbuotojų ir pagrindinius gebėjimus turinčių žmonių mokymo ir išsaugojimo ES tema, nors šis klausimas labai svarbus daugumai Europos šalių, kuriančių žinių ekonomiką, tiek

protų nutekėjimo, tiek ir poreikio rengti visų sričių aukšto profesinio lygio specialistus atžvilgiu. Todėl Komitetas ragina Komisiją išnagrinėti šį klausimą, tačiau siūlo nedidinti rodiklių kiekio, nes tai galėtų pakenkti bendrai nurodytų uždavinių darnai;

15. atkreipia Komisijos dėmesį į tai, kad, jo nuomone, labai svarbu įtraukti į bendradarbiavimą trečiąsias šalis, pradėjusias derybas dėl stojimo į ES, todėl ragina Komisiją išnagrinėti įvairias šio bendradarbiavimo galimybes;

Strateginiai uždaviniai

16. pritaria keturiems strateginiams uždaviniams ir prioritetinėms temoms, kurias Komisija siūlo plėtoti 2009–2010 m.;

17. pastebi, kad šie artimiausio laikotarpio strateginiai uždaviniai ir prioritetai dera su veikla, jau pradėta pagal programą „Švietimas ir mokymas 2010“;

18. džiaugiasi, kad šiuose strateginiuose uždaviniuose neapsiribota vien darbo rinkos klausimais, ir ypač palankiai vertina uždavinį „skatinti nešališkumą ir aktyvų pilietiškumą“. Beje, pirmasis tiesioginis sąlytis su politika ir kasdieniu siekiu ugdyti aktyvų pilietiškumą įvyksta subnacionaliniame lygmenyje;

19. primena, kad jis visuomet pasisakė už judumą, nes laiko jį pagrindiniu kultūrinio ir profesinio vystymosi veiksmu, leidžiančiu įveikti ekonomines ar kultūrinės kliūtis. Šiuo atžvilgiu Komitetas pabrėžia, kad visų besimokančių asmenų judumas turėtų tapti taisykle;

20. pabrėžia, kad vietos ir regionų valdžios institucijos atlieka labai svarbų vaidmenį besimokančių asmenų judumo srityje, teikia informaciją apie judumą ir jį remia; visa tai daroma kuriant koordinavimo ir pagalbos priemones, papildančias ES programas⁽⁷⁾. Todėl Komitetas ragina Komisiją labiau atsižvelgti į šių institucijų vaidmenį ir regionus įtraukti į programų rengimą, o regionams, kurie to pageidauja, suteikti daugiau atsakomybės įgyvendinant minėtas programas;

21. primena, kad regionų ir vietos valdžios institucijoms tenka pirmaeilis vaidmuo siekiant tikslo „gimtoji kalba +2“, ypač įgyvendinant švietimo projektus⁽⁸⁾;

⁽⁴⁾ CdR 253/2008

⁽⁵⁾ CdR 233/2000 ir CdR 19/2001

⁽⁶⁾ CdR 49/2004 fin ir CdR 31/2006 fin

⁽⁷⁾ CdR 34/2006 fin.

⁽⁸⁾ CdR 6/2008 fin.

22. primena, kad būtina spartinti kalbų mokymo pradinėse ir vidurinėse mokyklose pažangą. Jau pradinėse mokyklose mokymo procesas privalo sudaryti mokiniui galimybę susikalbėti bent viena užsienio kalba ⁽⁹⁾;

23. primena, kad būtina geriau informuoti visuomenę apie kalbų mokymosi naudą ⁽¹⁰⁾;

24. pritaria ryžtui stiprinti pirminių mokytojų mokymą ir nuolatinio profesinio tobulinimosi galimybes švietimo ir profesinio orientavimo įstaigų personalui;

25. mano, kad planuojant švietimo ir mokymo programas turėtų būti atsižvelgta į prognozuojamą išgūdžių poreikį. Dažnai šis poreikis anksčiausiai nustatomas vietos ir regionų lygiu;

26. mano, kad švietimas tvaraus vystymosi tema, ypač informavimas apie klimato kaitos, biologinės įvairovės ir visų gamtinių išteklių (dirvožemio, vandens, oro, gamtinių išteklių etc.) apsaugos problemas, taip pat ir žiniasklaidos priemonių naudojimo raštingumo ugdymas yra pagrindiniai ir neatskiriami aktyvaus pilietiškumo ugdymo elementai, kurie galėtų būti įtraukti į 2009–2010 m. prioritetinių temų sąrašą;

27. primena, kad aktyvus pilietiškumas ir tvarios plėtros iššūkių suvokimas yra neatskiriami europiečių bendrųjų gebėjimų dalis, kaip nurodyta rekomendacijoje „Bendrieji visą gyvenimą trunkančio mokymosi gebėjimai – Europos orientaciniai metmenys“ ⁽¹¹⁾;

28. mano, kad ankstyvas (priešmokyklinis ir pradinis) mokymas atlieka labai svarbų vaidmenį vystymo ir pagrindinių gebėjimų įgijimo procese, kuris mūsų bendrapiliečiams ir bendrapilietėms užtikrina sėkmingą asmeninio ir profesinio gyvenimo kelią ⁽¹²⁾;

29. pritaria pasiryžimui stiprinti mokymąsi vieniems iš kitų dalijantis gerąja patirtimi, susijusia su imigrantų vaikų lavinimu. Šis abipusis mokymasis neatsiejamas nuo Europos pilietybės ir sėkmingo integracijos proceso skatinimo;

30. nori pabrėžti imigrantų vaikų mokymo jų gimtąją kalbą svarbą, kadangi gimtosios kalbos išgūdžiai ateityje suteiks jiems daugiau galimybių išmokyti ne tik priimančiosios šalies kalbą, bet ir kitas užsienio kalbas; tačiau skiriant valstybės pagalbą pirmenybę reikėtų vienareikšmiškai teikti priimančiosios šalies kalbos mokymuisi ir praktiniam jos vartojimui;

31. pabrėžia, kad vystant inovacinę aplinką labai svarbus vaidmuo tenka vietos ir regionų valdžios institucijoms ⁽¹²⁾;

⁽⁹⁾ Ten pat.

⁽¹⁰⁾ CdR 33/2006 fin.

⁽¹¹⁾ CdR 31/2006 fin.

⁽¹²⁾ CdR 133/2008 fin.

32. mano, kad strateginiame uždavinyje „stiprinti naujovių ir kūrybiškumo aspektus“ reikia ypač atidžiai atsižvelgti į visuomenę kylančius su aplinkos (vandens, energijos, biologinės įvairovės išsaugojimo, taršos) problemomis susijusius iššūkius. Šie iššūkiai privers iš esmės pakeisti daugelio profesijų pobūdį ir sukurti daug naujų profesijų, į jas būtina atsižvelgti rengiant visą gyvenimą trunkančio mokymo programas, visų pirma siūlyti įsigyti atitinkamą išsilavinimą;

33. pritaria pasiūlymui plėtoti švietimo ir mokymo institucijų ir įstaigų, verslo, mokslinių tyrimų institutų, kultūros veikėjų ir kūrybinės ekonominės veiklos partnerystę. Praktikoje ši veikla parodė savo veiksmingumą naujovių kūrimo srityje;

34. mano, kad valstybių narių bendradarbiavimas yra būtina sąlyga, padėsianti priimti bendrus iššūkius ir sukurti dinamišką žinių visuomenę; laikosi nuomonės, kad vietos ir regionų valdžios institucijų tarpusavio bendradarbiavimas taip pat padeda siekti šio tikslo, todėl jį reikėtų skatinti;

35. prašo parengti ir visomis ES kalbomis internete paskelbti valstybių narių bendrojo ir profesinio rengimo sistemų ir numatomų artimiausių reformų lyginamąją apžvalgą. Tai leistų vietos ir regionų švietimo specialistams, savivaldybių taryboms, mokyklų bendruomenėms gauti būtinos informacijos apie kitų šalių švietimo ir mokymo patirtį, tapti lygiaverčiais partneriais diskusijose su centrinėmis valdžios institucijomis apie tolesnę švietimo ir profesinio rengimo sistemų pertvarką;

Rodikliai

36. pritaria, kad taikant atvirąjį koordinavimo metodą būtų laikomasi lyginamųjų standartų; vis dėlto jis neturėtų skatinti slapto atskirų valstybių narių sistemų derinimo;

37. pritaria Komisijos ketinimui taikyti kiekybines (lyginamieji standartai, statistika) ir kokybines (keitimasis informacija ir gerąja patirtimi) priemones ⁽¹³⁾. Visų pirma jos turėtų būti grindžiamos jau esamomis priemonėmis, remtis palyginamais duomenimis ir turėtų būti atsižvelgiama į skirtingą atskirų valstybių narių padėtį. Valstybės narės skatinamos apsvarstyti, kaip ir kokių mastu jos, atsižvelgdamos į besikeičiančias ekonomines ir socialines sąlygas bei nacionalinius prioritetus, galėtų prisidėti kartu siekiant tikslų;

38. pabrėžia, kad turi būti diskutuojama dėl išteklių, kurių regionų ir vietos valdžios institucijoms prireiks papildomoms administracinėms ir finansinėms sąnaudoms nustatant naujuosius rodiklius;

⁽¹³⁾ CdR 349/2002 fin.

39. pažymi, kad vis dėlto keturių iš 2003 m. nustatytų penkių lyginamųjų standartų tikslų nepavyks pasiekti iki 2010 m. Be to, lieka neaiškus tarpusavio mokymosi, keitimosi informacija ir gerąją praktika poveikis. Šie aspektai rodo, kad reikėtų svarstyti, ar vis dar aktualūs nustatyti tikslai ir (arba) darbo metodai;

40. siūlo Komisijai, valstybėms narėms ir vietos bei regionų valdžios institucijoms ištirti priežastis, neleidusias pasiekti minėtų keturių lyginamųjų standartų;

41. pritaria Komisijos pasiryžimui siekti, kad suaugusiųjų mokymosi visą gyvenimą sistemoje *dalyvaujančių suaugusiųjų skaičius būtų padidintas nuo 12,5 proc. iki 15 proc.* Tai ypač svarbu krizės laikotarpiu, kadangi būtina perkvalifikuoti ir sudaryti tolesnio profesinio mokymo galimybes dideliame darbuotojų skaičiui;

42. pritaria pasiūlymui įvesti *judumo lyginamąjį standartą*, kuris turi lemiama reikšmės plečiant galimybes įsidarbinti ir ugdant europinį pilietiškumą, tačiau mano, kad Komisija turėtų tiksliau apibrėžti šį rodiklį. Pritardamas tolesnėms pastangoms, kurių imasi studentų labui, Komitetas mano, kad reikėtų daugiau dėmesio skirti amato ir profesijos besimokančių jaunuolių judumui. Daugelyje regionų šioje srityje vyksta aktyvi veikla;

43. pritaria ketinimui nustatyti *nepakankamų pagrindinių gebėjimų lyginamąjį standartą*, kuris yra išplėstas ir apima matematikos ir gamtos mokslų gebėjimus, bet pabrėžia, kad būtina didžiausią dėmesį skirti mokymuisi skaityti ir rašyti. Tačiau primena, kad informacinių technologijų ir IRT žinios, užsienio kalbų mokėjimas labai svarbūs mokymosi procesui ir visą gyvenimą trunkančio mokymosi tikslams pasiekti. Galimybė įgyti žinių IRT srityje visų pirma turėtų būti suteikta pradinėse mokyklose besimokantiems vaikams ⁽¹⁴⁾. Komitetas atkreipia dėmesį į socialinę nelygybę, apskundžiančią galimybę naudotis šiomis technologijomis, ir mano, kad šią problemą turėtų spręsti Europos, nacionalinės, regionų ir vietos institucijos; vietos ir regionų valdžios institucijoms turėtų būti suteiktos galimybės naudotis turimomis ES ir naujomis Komisijos programomis, o funkcinio neraštingumo klausimą įtraukti į persvarstytą Lisabonos strategiją. Be to, šios institucijos turėtų atsižvelgti į tai, kad imigrantams labai svarbu mokėti priimančiosios šalies kalbą, kad būtų sudarytos palankios sąlygos jų socialinei aprėpčiai ir įsidarbinimui;

44. kai taikant atvirąjį koordinavimo metodą bus rengiami nauji švietimo ir mokymo rodikliai ir lyginamieji standartai; vertinant skaitymo ir teksto supratimo gebėjimus, būtina nustatyti ir su žiniasklaidos turiniu susijusius gebėjimus, kadangi šiuolaikinėje elektroninėje ir skaitmeninėje aplinkoje šis turinys tampa rašto, vaizdo ir kino priemonių deriniu;

45. tvirtina, kad skaitymo, rašymo, matematikos, gamtos mokslų ir informacinių ir ryšių technologijų gebėjimų ugdymą galima puikiai suderinti su kitų dalykų mokymu, kadangi visa tai skatina kūrybiškumą, savigarbą ir socialinius įgūdžius ⁽¹⁵⁾;

46. pritaria, kad būtų siekiama dar didesnės pažangos mokant vaikus nuo mažens dviejų užsienio kalbų, taigi ir *kalbų lyginamąjam standartui*;

47. labai atsargiai vertina *investicijų į aukštąjį mokslą* lyginamojo standarto nustatymą. Kryptinga strategija, kuria siekiama investicijas į aukštąjį mokslą padidinti iki 2 proc. BVP, yra iš esmės teigiama, tačiau šio tikslo viešasis ir privatusis aspektai neturėtų sumažinti valstybių narių atsakomybės; juo labiau dėl to namų ūkiai neturėtų mokėti didesnės aukštojo mokslo finansavimo dalies, nes tai, be kita ko, pakenktų lygioms galimybėms, ypač krizės laikotarpiu;

48. pritaria *aukštąjį išsilavinimą turinčių žmonių skaičiaus* lyginamajam standartui ir ketinimui atsisakyti pasiekto matematikos, gamtos mokslų ir technologijų standarto ir teigiamai vertina dėmesį, skirtą lyčių pusiausvyros problemai mokantis šių dalykų spręsti. Šiuo klausimu reikėtų priminti Komiteto nuomonę dėl Komisijos komunikato *Rengiant Bendrijos pagrindų strategiją lyčių klausimais* ⁽¹⁶⁾;

49. atsargiai vertina Komisijos pasiūlymą nustatyti *gebėjimo įsidarbinti* lyginamąjį standartą. Bandytas susieti įgytą išsilavinimą ir gebėjimą dalyvauti darbo rinkoje yra bendras rūpestis. Vis dėlto reikėtų įvesti kitus kintamuosius, konkrečiai – ekonominės padėties. Todėl strategija galėtų būti tiksliau apibrėžta;

50. pritaria Komisijos pasiūlymui nustatyti *ikimokyklinio ugdymo* lyginamąjį standartą, nes ankstyvasis ugdymas suteikia naujų vystymosi galimybių ir yra svarbi visą gyvenimą trunkančio mokymosi dalis;

51. remia ketinimą išlaikyti *mokyklos nebaigusiu asmenų skaičiaus* lyginamąjį standartą ir mano, kad jo siekiant reikėtų pasitelkti įvairius metodus;

52. atsižvelgdamas į turimas žinias gana santūriai vertina pasiūlymą nustatyti nekintamą *naujovių ir kūrybiškumo* lyginamąjį standartą. Regionų komitetas remia tai, kad valstybės narės ieško galimybių parengti rodiklius, kurie padėtų skatinti valstybių narių pastangas naujovių ir kūrybiškumo srityje;

⁽¹⁴⁾ CdR 349/2002 fin.

⁽¹⁵⁾ Ten pat.

⁽¹⁶⁾ CdR 233/2000 fin.

53. siūlo svarstyti, kaip sudaryti palankias sąlygas valstybėms narėms keisti informacija ir gerąją praktiką, sukaupia atsižvelgiant į *naujovių ir kūrybiškumo* bei *gebėjimo įsidarbinti* lyginamuosius standartus. Regionams turėtų būti suteikta galimybė aktyviai dalyvauti šioje veikloje;

2009 m. spalio 7 d., Briuselis

54. pritaria sprendimui išlaikyti ir išplėsti veiksmingą ir aukštų tikslų siekiančią politiką švietimo ir mokymo srityse. Dabartinė ekonomikos krizė turėtų ne trukdyti, o veikiau skatinti siekti šio tikslo.

*Regionų komiteto
pirmininkas*
Luc VAN DEN BRANDE

Regionų komiteto nuomonė „Paprastesnė BŽŪP – sėkmė visiems“

(2010/C 79/07)

REGIONŲ KOMITETAS

- nori dar kartą pabrėžti, jog pritaria, kad ir toliau būtų vykdoma Bendroji žemės ūkio politika, ir prieštarauja bet kokiai denacionalizacijai,
- pritaria, kad šiandieninės ekonomikos krizės sąlygomis Europos žemės ūkiui būtų teikiama dėl krizės (klimato, sveikatos priežiūros, ekonomikos srityse) susidariusią padėtį atitinkanti valstybės pagalba,
- laikosi nuomonės, kad ne tik Komisija, sudariusi ekspertų grupę, bet ir valstybės narės bei vietos ir regionų valdžios institucijos, privalo skatinti keistis patirtimi, vykdyti lyginamuosius tyrimus ir nustatyti itin sėkmingos veiklos, ypač mažinant administracines sąnaudas, atvejus,
- mano, kad Bendroji žemės ūkio politika turi atitikti teritorinės sanglaudos tikslus,
- pageidauja, kad BŽŪP paprastinimo atliekant BŽŪP reformos patikrinimą rezultatas būtų visiems tinkamesnė ir teisingesnė BŽŪP, o ją įgyvendinant būtų tolygiai paskirstoma parama ūkiams, gamybos sektoriams ir regionams,
- taip pat patikslina, kad būtinas supaprastinimas, kurį norima atlikti, turi padėti sparčiau reaguoti į žemės ūkio rinkų krizes bei klimato kaitos ir sveikatos priežiūros problemas.

Pranešėjas: Olivier Bertrand (FR / ELP), Saint Sylvain de Bellegarde savivaldybės tarybos narys

Pamatinis dokumentas

Komisijos komunikatas Europos Parlamentui ir Tarybai „Paprastesnė Europos bendroji žemės ūkio politika – sėkmė visiems“

COM (2009) 128 galutinis

I. POLITINĖS REKOMENDACIJOS

REGIONŲ KOMITETAS

Ižanga

1. primena, kad ši nuomonė dėl pasiūlymo supaprastinti Bendrąją žemės ūkio politiką (toliau – BŽŪP) susijusi su išskirtinėmis ekonominėmis aplinkybėmis ir pateikiama pereinamuoju laikotarpiu: atliekamas dabartinės BŽŪP reformos patikrinimas ir planuojama BŽŪP raida po 2013 m., ypatingas dėmesys skiriamas būsimums biudžeto perspektyvoms;

2. pabrėžia, kad pasaulyje vieni po kitų vykstantys ekonominiai ir klimato kaitos pokyčiai leidžia geriau suprasti aiškią bendros paramos žemės ūkio veiklos sektoriui politikos sistemą ir užtikrinti geresnes jos reguliavimo sąlygas visose gamybos srityse ir visuose regionuose; tai ir yra minėtos politikos pagrindas;

3. mano, kad esant tokioms aplinkybėms vietinių produktų pirkimo – tik jokių būdu ne protekcionizmo – idėja įgyja ypač didelę vertę ir padeda rasti būdų patenkinti įvairaus pobūdžio pasaulinius maisto poreikius, o tai yra labai aktualu;

4. patikslina, kad Bendrąja žemės ūkio politika visų pirma siekiama užtikrinti maisto produktų gamybą ir jų vartojimą, tačiau ją įgyvendinant taip pat reikia atsižvelgti į šios gamybos sąlygas ir reguliavimo pokyčių pasekmes, ypač nustatant pačias svarbiausias žemėvaldos ir kaimo plėtros strategijas (miškininkystės, gamtinių kliūčių turinčių vietovių ir kt.);

5. laikosi nuomonės, kad, kaip teigta ankstesnėse Regionų komiteto nuomonėse, paprastinant BŽŪP reikia kreipti dėmesį į visus šiame sektoriuje veikiančius subjektus ir kartu dėti pastangas, kad piliečiai geriau suprastų, jog paprastinti būtina norint apsaugoti vieną iš Europos ekonomikos ramsčių;

6. mano, kad BŽŪP turi būti orientuota į ateitį ir kad, atsižvelgiant į rezoliuciją, kurią 2009 m. birželio mėn. plenarinėje sesijoje priėmė Regionų komitetas, ir į būsimą JT aukščiausio lygio susitikimą Kopenhagoje, žemės ūkio sektoriuje klimato kaitos klausimui reikia skirti didesnę dėmesį; būtina mažinti energijos suvartojimą ir šiltnamio efektą sukeliančių dujų išskyrimą;

Chronologine tvarka pateikiamos pastabos dėl komunikato teksto

7. patikslina, kad supaprastinta BŽŪP turi būti nesudėtinga, aiški ir suprantama žemdirbiams, visiems instituciniams ir ekonominiams subjektams bei Europos Sąjungos piliečiams;

8. atkreipia Europos Komisijos (toliau – Komisija) ir valstybių narių dėmesį į tai, kad BŽŪP supaprastinimas nėra BŽŪP reforma, kurią vykdant keičiamos įgyvendinimo nuostatos. Paprastinimas turėtų būti suvokiamas kaip raida. Visų pirma reikia užtikrinti, kad BŽŪP taisyklės nebūtų keičiamos laikantis tokių terminų, kurie nebūtų suderinti su visų žemės ūkio produktų gamybos ciklais;

9. pageidauja, kad Komisija ir valstybės narės pasinaudotų BŽŪP paprastinimo teikiama galimybe geriau, išsamiau ir objektyviau informuoti piliečius ir Europos žemdirbius jiems nuolat primenant BŽŪP tikslus, įgyvendinamas priemones bei darbotvarkę;

10. primena, kad visų labai paprastinama BŽŪP turi būti visiems suprantama BŽŪP;

11. išpėja Komisiją, kad piliečiai ir žemdirbiai vietos lygiu nėra pakankamai informuoti apie supaprastinimą, nors jis vykdomas nuo 2005 m.;

12. abejoja, ar žemės ūkio taisyklių tobulinimas yra išties svarbus turint omenyje, kad keičiami tik su pieno produktais susiję tekstai. Stebisi, kodėl Komisija apsiriboja šiuo vienu, nors ir labai svarbiu, sektoriumi;

13. pritaria, kad šiandieninės ekonomikos krizės sąlygomis Europos žemės ūkiui, kuris yra bendros politikos objektas, būtų teikiama dėl krizės (klimato, sveikatos priežiūros, ekonomikos srityse) susidariusią padėtį atitinkanti valstybės pagalba, bet nekeičiami pamatiniai BŽŪP principai ir juos dar kartą patvirtinant (žr. ankstesnes Regionų komiteto nuomones);
14. laikosi nuomonės, kad ne tik Komisija, sudariusi ekspertų grupę, bet ir valstybės narės bei vietos ir regionų valdžios institucijos privalo skatinti keistis patirtimi, vykdyti lyginamuosius tyrimus ir nustatyti itin sėkmingos veiklos, ypač mažinant administracines sąnaudas, atvejus. Kiekviena valstybė narė, kaip ir Komisija, į šią veiklą privalo įtraukti vietinius žemės ūkio sektoriaus darbuotojus;
15. atkreipia Komisijos dėmesį, kad paskelbdama paprastinimą ji iš tiesų ėmėsi reformos, dėl kurios visuose regionuose prasidėjo esminis restruktūrizavimas;
16. Komitetui įdomu, kaip žemdirbiai įvertins „draugišką“ bendrosios išmokos schemą. Jis pritaria nuomonei, kad gyvatvorių ir tvorų įtraukimas yra visuotinės svarbos priemonė;
17. džiaugiasi, kad Komisija atsižvelgė į būtinybę vykdyti poveikio tyrimus ir atlikti reguliarių vertinimų. Šios strategijos reikėtų laikytis ir rengiant BŽŪP, kuri artėjant 2013 m. bus labiau priderinta prie regionų ir sektoriaus darbuotojų poreikių ir bus reformos patikrinimo ir supaprastinimo proceso rezultatas;
18. primena aktyvesnio konsultavimosi su vietos ir regionų valdžios institucijomis svarbą ir būtinybę įtraukti BŽŪP į daugiapakopio valdymo procesą. Regionų komiteto nurodytą jo baltojoje knygoje, siekiant užtikrinti didesnę veiksmingumą, teisingumą ir aktyvesnę visų dalyvavimą Europos integracijos procese;
19. pabrėžia, kad būtina sudaryti sąlygas visų Komisijos lygių informaciniais duomenimis naudotis žemės ūkio sektoriuje vietos lygmeniu. Visi subjektai privalo turėti galimybę keistis informacija elektroninėmis priemonėmis;
20. stebisi dėl veiksmų plane išdėstytų prioritetų ir pageidauja, kad jie būtų sugrupuoti ir pateikti eilės tvarka;
21. prašo Komisijos užtikrinti, kad kompleksinis paramos susiejimas toliau būtų laikomas pagrindiniu BŽŪP principu skiriant tiesiogines išmokas, tačiau mano, kad būtina atlikti tam tikrą supaprastinimą nustatant racionalius reikalavimus gamintojams, kuriuos valdyme dalyvaujančios institucijos savo ruožtu galėtų objektyviai patikrinti;
22. ragina Komisiją įrodyti, kad bendrą BRO galima laikyti konkrečiu supaprastinimu, naudingu sektoriaus darbuotojams, piliečiams ir regionams, turint omenyje visas jo įgyvendinimo nuostatas, kurių Komisija laikosi valstybių narių ir regionų atžvilgiu;
23. dar kartą patvirtina, kad administracinės naštos mažinimas turi būti naudingas regionams, piliečiams ir žemdirbiams ir taikomas visoms gamybos sritims. Beje, Komitetas pabrėžia, kad naštos mažinimas turi atitikti ir BŽŪP tikslus;
24. kelia klausimų dėl bendrų Komisijos teiginių dėl susietosios paramos schemų ir jos klausia, ar BŽŪP vystymą didinant atsiejimą iš tiesų galima laikyti supaprastinamu, atliekamu atsižvelgiant į regionų įvairovę. Komitetas taip pat pageidauja, kad BŽŪP paprastinimo atliekant BŽŪP reformos patikrinimą rezultatas būtų visiems tinkamesnė BŽŪP, o ją įgyvendinant būtų tolygiai paskirstoma parama ūkiams, gamybos sektoriams ir regionams;
25. dar kartą atkreipia Komisijos dėmesį, kad būtina atsižvelgti į visas žemės ūkio gamybos sritis ir joms būdingus ciklus;
26. bet kuriuo atveju pageidauja, kad kompleksinio paramos susiejimo taisyklės būtų suderintos visuose Sąjungos regionuose pasirenkant mažiausią bendrą vardiklį; tai prioritetas;
27. perspėja Komisiją, kad būtina suprantamai, išsamiai ir aiškiai informuoti piliečius ir žemdirbius;
28. teigia, kad kokybiška politika turi būti vienas iš BŽŪP kertinių akmenų ir kad jos nereikia atsisakyti;
29. patikslina, kad vietos ir regionų valdžios institucijas reikia įtraukti į gerosios patirties mainus ir skatinti siekti supaprastinimo;
30. pageidauja, kad būtų plėtojama dar labiau specializuotų europinių studijų stiprinimo politika, kuri užtikrintų Europos žemės ūkio ir maisto pramonės sektoriaus, kuris yra vienas iš Europos ekonomikos ramsčių, stiprinimą ir tolesnę prisitaikymą prie pasaulinių klimato ir ekonomikos pokyčių;
31. pageidauja, kad gamybos sritims skirtos BŽŪP priemonės būtų geriau pritaikytos kovoti su krizėmis (rinkų, klimato, sveikatos ir pan.). Reikia nustatyti veiksmingą institucinę mechanizmą numatant paprastas priemones, leidžiančias bendrai naudojant išteklius įvairių gamybos sričių labai užtikrinti tinkamas pajamas minėtas krizes patiriantiems žemdirbiams;

32. pritaria Komisijos ketinimui skatinti valstybes nares siekti kuo didesnio paprastinimo, kad būtų užtikrintas didesnis veiksmingumas joms vykdamas įgaliojimus, susijusius su bendra politika. Subsidiarumas neturėtų reikšti sudėtingesnių ir ilgesnių procedūrų, nes tai mažintų pasitikėjimą Europos žemės ūkio ir maisto pramonės modeliu;

33. dar kartą patvirtina, kad kaimo plėtrai suteikiamas prioritetas turi duoti regionams papildomos naudos, tačiau negali pakeisti valstybių narių ir (arba) vietos valdžios institucijų vykdomos politikos. Kaimo plėtra turėtų būti sudėtinė didžiųjų Europos strategijų (Lisabonos-Geteborgo) dalis, o jos pagrindinės gairės turėtų būti, pirma, teritorinė sanglauda ir nuo jos priklausantis solidarumas ir, antra, pagrindinių sričių politika, reikalinga Europos žemyno vystymuisi. Ją vykdamas, žemės ūkio ir su šiuo sektorium susijusius projektus reikia įgyvendinti pagal LEADER pavyzdžio partnerystę;

Išvados

34. nori dar kartą pabrėžti, jog pritaria, kad ir toliau būtų vykdoma Bendroji žemės ūkio politika, ir prieštarauja bet kokiai denacionalizacijai. Ši, kaip priminsime, ekonomikos krizės sąlygomis vykdoma politika įkūnija teisingą rinkų reguliavimą. Ji turi būti plėtojama atsižvelgiant į skirtingų gamybos sektorių įvairiuose Sąjungos regionuose poreikius ir užtikrinant tvarų vystymąsi. Šią strategiją būtina įtvirtinti BŽŪP, kuri bus priimta artėjant 2013 m., ir nustatant Europos finansines perspektyvas;

35. kelia klausimą, ar šiandien Komisijos siūlomas BŽŪP supaprastinamas iš tiesų atitinka tikslus, nustatytus per pastarojo meto

diskusijas dėl BŽŪP reformos patikrinimo, ir pasirinktas gaires bei rekomenduoja glaudžiai derinant veiksmus su vietos ir regionų valdžios institucijomis ir toliau Europos bei nacionaliniu lygmeniu stengtis gerinti įgyvendinimo sąlygas šio sektoriaus darbuotojams ir užtikrinti geresnę piliečių, kurie yra vartotojai, informavimą apie šią svarbią bendrąją politiką;

36. taip pat patikslina, kad būtinas supaprastinimas, kurį norima atlikti, turi padėti sparčiau reaguoti į žemės ūkio rinkų krizes bei klimato kaitos ir sveikatos priežiūros problemas. Dabartinė pieno sektoriaus krizė reikalauja skubiai imtis veiksmų ir pradėti taikyti paprastas ir lanksčias valdymo priemones;

37. mano, kad ypač svarbu geriau skleisti informaciją apie dabartinę BŽŪP, kad visi suinteresuotieji subjektai (piliečiai, vartotojai, žemdirbiai, vietos ir regionų valdžios institucijos) galėtų save su ja tapatinti;

38. pageidauja, kad EUROPA priimtų tokį sprendimą dėl šios žemės ūkio politikos vystymo, kad ji taptų plačių užmojų bendrąja žemės ūkio ir maisto pramonės politika, kurią būtų galima pavadinti BŽŪMP. Taip vystoma ši politika sustiprėtų Europos Sąjungos šalyse ir visame pasaulyje. Šios politikos sėkmė padės susigrąžinti taip reikalingą pusiausvyrą ir užtikrins stabilumą pasaulyje;

39. tikisi, kad valstybės narės, Europos Parlamentas ir Taryba prisiims atsakomybę už šios politikos gairių nustatymą iki 2013 m. pabaigos ir numatys su jos tikslais suderintas finansines perspektyvas bei taikymo visais lygmenimis sąlygas.

2009 m. spalio 7 d., Briuselis

*Regionų komiteto
pirmininkas*

Luc VAN DEN BRANDE

Regionų komiteto nuomonė dėl Stokholmo programos: naujoji daugiametė ES laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės programa – iššūkiai ir galimybės

(2010/C 79/08)

REGIONŲ KOMITETAS

- pritaria naujosios programos politiniams prioritetams ir atkreipia dėmesį, kad vietos ir regionų valdžios institucijų dalyvavimas yra labai svarbi proceso kuriant piliečių Europą dalis ir suteikia šiam procesui didesnę demokratinę teisėtumą,
- mano, kad teisingumo ir vidaus reikalų politikos nuostatos turėtų būti derinamos su kitų sričių Sąjungos politikos nuostatomis ir į jas įtraukiamos, ir pabrėžia, kad reikia geriau koordinuoti teisės, saugumo ir vidaus reikalų klausimus ir juos derinti su Europos Sąjungos socialine politika ir išorės politika siekiant padidinti šios politikos veiksmingumą ir nuoseklumą,
- dar kartą primena, kad saugumo ir pagrindinių teisių bei laisvių apsaugos klausimai turi būti sprendžiami kartu, išlaikant pusiausvyrą ir įgyvendinant nuoseklias laisvės, saugumo ir teisingumo srities priemones,
- atkreipia dėmesį, kad Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje pripažįstamos visų asmenų teisės, taikomos nepriklausomai nuo jo tautybės ar gyvenamosios vietos administracinio statuso Europos Sąjungoje, ir pabrėžia, kad vietos ir regionų valdžios institucijoms svarbu laikytis gyvenamosios vietos principo siekiant užtikrinti socialinę sanglaudą ir santarvę,
- mano, kad svarstant su grėsme žmonių saugumui susijusius klausimus, pavyzdžiui, terorizmo, organizuoto nusikalstamumo, visų pirma prekybos žmonėmis, prekybos narkotikais arba seksualinio nepilnamečių išnaudojimo, klausimas apie prevenciją yra ne mažiau svarbus nei klausimas apie teisminį persekiojimą, ir atkreipia Komisijos dėmesį į labai svarbų vietos ir regionų valdžios subjektų vaidmenį kuriant nusikalstamumo prevencijos strategijas,
- mano, kad Regionų komitetas turėtų dalyvauti su laisvės, saugumo ir teisingumo erdve susijusioje veikloje, vadinasi, tiesiogiai dalyvauti ir taikant bei plėtojant Stokholmo programą ir jos veiklos planą, taip pat kuriant ir įgyvendinant joje numatytus įvertinimo mechanizmus ir priemones, jei tai susiję su jo kompetencija.

Pranešėja: Anna TERRÓN I CUSÍ (ES / ESP) Katalonijos autonominės vyriausybės sekretorė, atsakinga už Europos Sąjungos reikalus

Pamatiniai dokumentai:

Komisijos komunikatas Europos Parlamentui ir Tarybai „Laisvės, saugumo ir teisingumo erdvė piliečių labui“

COM(2009) 262

Komisijos komunikatas Tarybai, Europos Parlamentui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Teisingumas, laisvė ir saugumas Europoje nuo 2005 m. Hagos programos ir veiksmų plano įvertinimas“

COM(2009) 263

I. POLITINĖS REKOMENDACIJOS

REGIONŲ KOMITETAS

Bendrosios rekomendacijos

1. palankiai vertina Komisijos iniciatyvą tęsti darbą kuriant bendrą laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę piliečių labui ir atkreipia dėmesį, kad tai iš tikrųjų yra svarbu sparčiai didėjant judumo mastui pasaulyje;

2. palankiai vertina Komisijos iniciatyvą imtis naujos ilgalaikės ES programos, kurioje būtų nustatyti artimiausių penkerių metų prioritetai sritims, susijusioms su laisvės, saugumo ir teisingumo klausimais; tačiau pažymi, kad Komisijos komunikate nėra jokios pastabos apie Lisabonos sutartyje šioje srityje numatytus pasikeitimus;

3. mano, kad naujoji programa turėtų būti gana plataus užmojo, kad šiose srityse būtų galima užtikrinti pakankamai didelę pažangą, tačiau kartu daugiau dėmesio reikėtų skirti pastarąjį dešimtmetį pasiūlytomis iniciatyvoms įvertinti, kad jos taptų veiksmingesnės ir būtų pasiekta jose numatytų tikslų;

4. dar kartą kartoja, kad Komisija neskiria pakankamai dėmesio vietos ir regionų valdžios institucijų vaidmeniui vykdamas su laisve, saugumu ir teisingumu susijusią veiklą;

5. pabrėžia, kad vietos ir regionų valdžios institucijos ypač domisi šiame komunikate aptariamais klausimais, kadangi jie turi didelį poveikį Europos Sąjungoje gyvenančių žmonių kasdieniam gyvenimui ir vietos ir regionų valdžios institucijų vykdomoms pareigoms;

6. dar kartą primena, kad vietos ir regionų vietos valdžiai atstovaujanti politinė asamblėja – Regionų komitetas – yra vienas iš tinkamiausių forumų, padedančių spręsti piliečiams rūpimus klausimus ir užtikrinančių Europos pilietybę turinčių asmenų teises ir pareigas;

7. mano, kad Regionų komitetas turėtų dalyvauti su laisvės, saugumo ir teisingumo erdve susijusioje veikloje, vadinasi, tiesiogiai dalyvauti ir taikant bei plėtojant Stokholmo programą ir jos veiklos planą, taip pat kuriant ir įgyvendinant joje numatytus įvertinimo mechanizmus ir priemones, jei tai susiję su jo kompetencija;

8. patvirtina savo ketinimą skatinti daugiapakopę pagrindinių teisių apsaugą ir pritaria, kad kuriant laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę pilietis yra pagrindinis šio projekto dalyvis;

9. dar kartą primena, kad saugumo ir pagrindinių teisių bei laisvių apsaugos klausimai turi būti sprendžiami kartu, išlaikant pusiausvyrą ir įgyvendinant nuoseklias laisvės, saugumo ir teisingumo srities priemones;

10. mano, kad pažanga nebuvo tokia, kokios tikėtasi, ir primena valstybėms narėms, kad laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės kūrimo proceso sulėtėjimas gali turėti poveikį Europos piliečių teisėms ir laisvėms;

11. pritaria Komisijos požiūriui, kad siekiant plėtoti laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę itin svarbu užtikrinti veiksmingą teisės aktų taikymą, ir todėl pritaria susirūpinimui dėl skirtumų įgyvendinant direktyvas ir ragina Komisiją parengti naujas priemones, užtikrinsiančias, kad perkeliant Europos lygmeniu priimtas politines nuostatas į nacionalines teisės aktus būtų laikomasi įstatymo raidės ir dvasios;

12. pažymi, kad judėjimo laisvė yra vienas svarbiausių Europos pilietybės principų, ir ragina Komisiją patvirtinti priemones, užtikrinančias tinkamą atitinkamų teisės aktų įgyvendinimą;

13. atkreipia dėmesį, kad vietos ir regionų valdžios institucijos kaip arčiausiai gyventojų esanti valdžia gali atlikti svarbų vaidmenį įvertinant priemones ir mechanizmus; todėl, vadovaudamasis aukšto lygio grupės dėl būsimos Europos teisingumo politikos ateities pateikta rekomendacija, Komitetas prašo leisti dalyvauti rengiant tokias priemones, kad būtų geriau atsižvelgta į vietos ir regionų valdžios institucijų praktinę patirtį;

14. ragina Europos vidaus politikos išorės matmenį aptarti atskirame Stokholmo programos veiksmų plano skyriuje, kuriame galima būtų visų pirma išnagrinėti bendruosius interesus apimančius klausimus, tokius kaip teisėta ir neteisėta migracija bei prieglobsčio teisė, bendradarbiavimas sienų apsaugos srityje, kova su terorizmu ir nusikalstamumu išskiriant svarbiausius pavienių klausimų geografinius prioritetus, bendrosios keitimosi informacija sąlygos, pagrindinių teisių ir žmogaus teisių apsaugos garantijos, skaidrumas ir teisė gauti informaciją, asmens duomenų apsauga bei su tuo susijusios teisinės apsaugos garantijos Sąjungos piliečiams ir trečiųjų šalių piliečiams;

15. mano, kad teisingumo ir vidaus reikalų politikos nuostatos turėtų būti derinamos su kitų sričių Sąjungos politika ir į ją įtraukiamos, ir pabrėžia, kad reikia geriau koordinuoti teisės, saugumo ir vidaus reikalų klausimus ir juos derinti su Europos Sąjungos socialine politika ir išorės politika siekiant padidinti šių sričių politikos veiksmingumą ir nuoseklumą;

16. pritaria naujosios programos politiniams prioritetams ir atkreipia dėmesį, kad vietos ir regionų valdžios institucijų dalyvavimas yra labai svarbi proceso kuriant piliečių Europą dalis ir suteikia šiam procesui didesnę demokratinę teisėtumą;

17. pritaria susirūpinimui dėl finansinių išteklių skyrimo prioritetiniams politiniams klausimams ir pabrėžia, jog labai svarbu užtikrinti vietos ir regionų valdžios institucijų dalyvavimą rengiant biudžeto priemones toms sritims, kurios priklauso šių institucijų kompetencijai;

18. atkreipia dėmesį į tai, kad subsidiarumo ir proporcingumo principų laikymosi įvertinimas bus atliktas, kai bus paskelbti išsamūs pasiūlymai, ir ragina šių principų laikymąsi ypač akcentuoti veiksmų plane, kuris bus priimtas 2009 m. gruodžio mėn.;

19. ragina ypatingą dėmesį skirti subsidiarumo principui užtikrinti, nes juo remdamosi valstybės narės gali susigrąžinti nacionaliniam lygmeniui priskiriamas galias;

Teisių Europa

20. palankiai vertina Europos Sąjungos planą prisijungti prie Europos žmogaus teisių konvencijos ir pabrėžia, kad pagrindinių teisių apsauga turi būti visų Europos ir jos valstybių narių veiksmų pagrindas;

21. atkreipia dėmesį, kad Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje pripažįstamos visų asmenų teisės, taikomos nepriklausomai nuo jo tautybės ar gyvenamosios vietos administracinio statuso Europos Sąjungoje, ir pabrėžia, kad vietos ir regionų valdžios institucijoms svarbu laikytis gyvenamosios vietos principo siekiant užtikrinti socialinę sanglaudą ir santarvę;

22. pabrėžia, kad labai svarbu taikyti direktyvą dėl laisvo asmenų judėjimo užtikrinant Europos gyventojų ir jų šeimų teisę laisvai judėti ir gyventi valstybėse narėse, ir atkreipia dėmesį, kad ši teisė nebuvo visiškai įgyvendinta nė vienoje valstybėje narėje ⁽¹⁾;

23. išreiškia susirūpinimą dėl ES piliečių šeimos narių, kuriems suteiktas ilgalaikio gyventojų statusas ir kurie yra trečiųjų šalių piliečiai, nes jiems atvykstant į ES ir joje gyvenant taikomi diskriminuojantys apribojimai etninės kilmės pagrindu, ir ragina būti itin budriems, kad jokia diskriminacija nebūtų galima;

24. pritaria visoms iniciatyvoms, skirtoms kovoti su diskriminacija, rasizmu, antisemitizmu, ksenofobija ar homofobija, ir ragina nedelsiant priimti pasiūlymą dėl Tarybos direktyvos, kuria įgyvendinamas vienodo požiūrio į asmenis, nepaisant jų religijos ar tikėjimo, negalios, amžiaus arba seksualinės orientacijos, principas (COM 2008/426), bei pabrėžia didelį vietos ir regionų valdžios institucijų vaidmenį nustatant ir kovojant su ksenofobijos ir rasizmo apraiškomis, taip pat ir jų vaidmenį skatinant žmones laikytis demokratinių principų; be kita ko, mano, kad 2010 m. – Europos kovos su skurdu ir socialine atskirtimi metai – taps puikia galimybe naujai pažvelgti į pažeidžiamų visuomenės grupių nediskriminavimo politiką;

25. sutinka, kad būtina sukurti išsamią duomenų apsaugos sistemą, pagrįstą pagrindine teise į asmens duomenų apsaugą ir privatumą, ir į ją įtraukti šiems tikslams tinkamas priemones išlaikant aukštą apsaugos lygį;

(1) Žr. Komunikatą dėl geresnio Direktyvos 2004/38/EB dėl piliečių ir jų šeimos narių teisės laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje nuostatų perkėlimo ir taikymo gairių, COM(2009) 313/4.

26. išreiškia savo susirūpinimą dėl proporcingo skaitmeninės informacijos apie privačius asmenis augimo, kuris susijęs su informacinių ir ryšių technologijų vystymusi, ir pabrėžia, kad europiečiams turėtų būti svarbu užtikrinti duomenų apsaugą ir privatumą ⁽²⁾, taip pat mano, kad Stokholmo programa ir tolesnis Komisijos veiksmų planas turėtų skirti daugiau dėmesio strateginio požiūrio vystymui, kuris remtųsi technologijomis, užtikrinančiomis „privatumą projektuojant“ ir „teisę į privatumą“ ⁽³⁾;

27. reiškia susirūpinimą dėl mažo rinkėjų aktyvumo Europos Parlamento rinkimuose ir, pripažindamas savo, kaip ES institucijos nepakankamą veiklą šioje srityje, apgailestauja, kad Komisija nepasiūlė jokių tikrai naujų idėjų, kaip įtraukti kuo daugiau žmonių į demokratinį Sąjungos gyvenimą ⁽⁴⁾;

28. ragina Komisiją ieškoti papildomų būdų propaguoti naujas dalyvavimo formas pasitelkiant naujas technologijas ir pabrėžti e. valdžios ir kitų į e. dalyvavimą panašių iniciatyvų svarbą siekiant paraginti žmones aktyviau dalyvauti sprendžiant pilietinius ir politinius klausimus ⁽⁵⁾;

29. mano, jog būtina sustiprinti informavimo mechanizmus, kad Europos gyventojai galėtų daugiau sužinoti apie savo teises, ypač jų apsaugą diplomatinėmis ir konsulinėmis priemonėmis trečiojoje šalyje, kuriose jų šalys neturi savo atstovybės;

30. atkreipia dėmesį į būtinybę tobulinti bendrojo lavinimo sistemą civilinės saugos srityje ir pritaria pasiūlymui, kad Ateities grupė parengtų galutinę ataskaitą, kurioje mokymo tikslais būtų skatinama tinklaveika, ir kad būtų parengtos bendrosios standartų apibrėžtys ⁽⁶⁾;

⁽²⁾ Eurobarometras. Duomenų apsauga Europos Sąjungoje. Piliečių nuomonės. Analitinis straipsnis. 2008 m. vasaris

⁽³⁾ Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūno nuomonė dėl Komisijos komunikato Europos Parlamentui ir Tarybai dėl laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės, skirtos piliečiams“ http://www.edps.europa.eu/EDPSWEB/webdav/site/mySite/shared/Documents/Consultation/Opinions/2009/09-07-10_Stockholm_programme_EN.pdf.

⁽⁴⁾ Šia prasme Komisijai siūloma pasidomėti tyrimu „Dalyvavimas Europos projekte. Kaip sutelkti piliečius vietos, regionų, nacionaliniu ir Europos lygiu“, kurį Regionų komitetui užsakius parengė Europos studijų institutas (VUB) ir Danijos technologijų institutas ir kuris bus pristatytas spalio 16 d. Gedelėje.

⁽⁵⁾ Puikus pavyzdys yra diskusija internete vartotojų sveikatos ir saugos klausimu, kurią 2009 m. rugsėjo 14 d. pradėjo Sveikatos generalinis direktoratas.

⁽⁶⁾ Laisvė, saugumas, privatumas – Europos vidaus reikalai atvirame pasaulyje. Neoficialios aukšto lygio patarėjų grupės ataskaita apie Europos vidaus reikalų politikos ateitį (Ateities grupė), 2008 m. birželis. <http://www.statewatch.org/news/2008/jul/eu-futures-jha-report.pdf>.

31. apgailestauja, kad per mažai dėmesio skirta vietos ir regionų valdžios institucijų vaidmeniui įgyvendinant civilinę saugą stiprinančias priemones, nes šių institucijų vaidmuo vykdant, prireikus, prevenciją ir telkiant žmogiškuosius ir materialinius išteklius yra svarbus;

Teisės ir teisingumo Europa

32. dar kartą pabrėžia, kad Europos teisinė erdvė yra labai svarbi ir būtina, jei norima panaikinti vis dar pasitaikančias kliūtis, trukdančias užtikrinti Europos gyventojams galimybę visapusiškai naudotis savo teisėmis ir tinkamą vidaus rinkos priemonių veikimą;

33. pripažįsta, kad sunku suderinti 27 skirtingas teises sistemas, tačiau reikalauja dėti visas pastangas nuosekliai ir veiksmingai veikti tarptautinio teisinio bendradarbiavimo srityje laikantis tarpusavio pripažinimo, tarpusavio pasitikėjimo ir subsidiarumo principų; pabrėžia, kad tam reikia kuo geriau suderinti baudžiamojo proceso tvarką, taip pat nustatyti būtiniausias civilinio proceso normas;

34. mano, kad teisė kreiptis į teismą yra labai svarbi užtikrinant teisių Europą, ir palankiai vertina Komisijos pagrindinius pasiūlymus, ypač dėl e. teisingumo, kurie turėtų būti įgyvendinami nepažeidžiant duomenų apsaugos nuostatų;

35. mano, kad turėtų būti išsamiai ištirtos galimybės taikyti naujas technologijas teismo bendradarbiavimo srityje;

36. mano, kad turėtų būti sustiprinti teismo bendradarbiavimo priemonių taikymo šeimos teisės srityje mechanizmai, ypač su nepilnamečių teisėmis susijusiais atvejais;

37. ragina negailėti pastangų užtikrinti, kad Europos teisė būtų tinkamai įgyvendinama teisingumo srityje ir kad būtų užkirsta galimybė susilpninti teisinių priemonių veiksmingumą;

38. pritaria, kad būtina reikia abipusio sprendimų dėl teisių atėmimo pripažinimo, ypač susijusių su darbu su nepilnamečiais, tačiau ragina Komisiją toliau atidžiai stebėti duomenų apsaugos garantijas, kai keičiamasi informacija, ir užkirsti kelią piktnaudžiavimams;

39. pritaria, kad mokymas ir įgūdžių tobulinimas yra pagrindiniai elementai kuriant Europą, kurioje klestėtų teisingumas, būtų pripažįstama įvairovė ir skatinamas bendradarbiavimas, ir ragina Komisiją rengti įvairių šalių specialistų mainų programas;

40. pripažįsta, kad reikia suderinti nacionalinius civilinės teisės aktus dėl itin sunkių tarpvalstybinių nusikaltimų ir sudaryti geresnes sąlygas piliečių teisių apsaugai, nes tai yra vienas iš Europos teisingumo erdvės kūrimo tikslų;

Europa, kuri gina

41. palankiai vertina Komisijos pastangas saugumo ir teisingumo politiką pagrįsti pagarba pagrindinėms piliečių teisėms, bet dar kartą pabrėžia, kad kuriant vidaus saugumo strategiją saugumo interesai neturėtų užgožti laisvių apsaugos;

42. pritaria, kad svarbu sukurti bendrą saugumo srities specialistų kultūrą, ir palankiai vertina iniciatyvą propaguoti keitimosi patirtimi ir gera praktika mechanizmus; todėl svarbu akcentuoti nusikalstamumo prevencijos svarbą, nes tai yra pirmasis ir priviolomas viso kovos su nusikalstamumu proceso etapas;

43. apgailestauja, kad minimi tik nacionaliniai dalyviai, nors kuriant bendrą saugumo kultūrą turėtų dalyvauti ir vietos bei regionų valdžios institucijų pareigūnai;

44. ragina ištirti, kokių mastu Europos policijos teisės kodifikavimas galėtų palengvinti tarptautinių policijos bendradarbiavimą vykdant užduotis ES teritorijoje;

45. primena, kad nepažeidžiant valstybių narių teisės pačioms skirstyti vidaus galias, turėtų būti mechanizmai, suteikiantys vidaus ir regionų valdžios institucijoms, kurios siekia veiksmingai taikyti Bendrijos saugumo ir policijos teisės aktus, galimybę tinkamai ir reglamentuotai naudotis Sąjungos sukurtais priegais prie bendradarbiavimo ir informacijos mechanizmais (7);

46. mano, kad reikia sparčiau ir veiksmingiau naudotis technologinėmis priemonėmis, kurios užtikrintų asmenims saugumą ir laisvę naudotis savo teise į judumą, tačiau pripažįsta, kad žmonės yra susirūpinę dėl pernelyg spartaus šių sistemų vystymo jų pakankamai neįvertinus;

47. pripažįsta, kad siekiant sukurti veiksmingesnę ir geriau veikiančią informacinių sistemų struktūrą, reikia numatyti, kaip sumažinti išlaidas ir padidinti naudą;

(7) Ypač svarbu, kad būtų sudaryta galimybė naudotis greita ir saugia prieiga prie duomenų, kaip nurodyta 2008 m. birželio 23 d. Tarybos sprendime dėl tarpvalstybinio bendradarbiavimo gerinimo, visų pirma kovos su terorizmu ir tarpvalstybiniu nusikalstamumu srityje (2008/615/TVR).

48. atkreipia dėmesį, kad vietos ir regionų valdžios institucijų specialistai turėtų dalyvauti diskusijose apie mokslinius tyrimus ir technologijų vystymą, susijusius su saugumo klausimais, ir apie galimą vidaus saugumo fondo įsteigimą;

49. mano, kad svarstant su grėsme žmonių saugumui susijusius klausimus, pavyzdžiui, terorizmo, organizuoto nusikalstamumo, visų pirma prekybos žmonėmis, prekybos narkotikais arba seksualinio nepilnamečių išnaudojimo, klausimas apie prevenciją yra ne mažiau svarbus nei klausimas apie teisminį persekiojimą, ir atkreipia Komisijos dėmesį į labai svarbų vietos ir regionų valdžios subjektų vaidmenį kuriant nusikalstamumo prevencijos strategijas;

50. remia pastangas pagerinti policijos ir teisminių bendradarbiavimą Europoje ir mano, kad vietos ir regionų valdžios institucijos turėtų būti naudingos kovojant su organizuotu tarpvalstybiniu nusikalstamumu, atsižvelgiant į tai, kad vietos nusikaltėlių ir tarptautinių organizuotų nusikalstamų grupių ryšiai tampa vis tampresni;

51. pabrėžia, kad kova su nusikalstamumu bus sėkminga, jeigu kartu bus stengiamasi apsaugoti teisę į teisminę gynybą, kartu užtikrinant atsakovams bendrąsias minimalias teismines garantijas, ypač dėl nekaltumo prezumpcijos ir laikino arešto;

52. pripažįsta, kad ES išorės sienų apsaugos klausimas siekiant Sąjungoje garantuoti saugumą ir judėjimo laisvę, yra ypač svarbus ir pritaria nuostatai, kad vystant Europos strategiją dėl integruoto sienų valdymo būtų besąlygiškai laikomasi žmogaus teisių ir tarptautinės apsaugos principų, tačiau šiuo klausimu pasigenda išsamesnės Komisijos informacijos ir, plėtojant šį klausimą, ragina pripažinti, kad Europa yra laisves ir teises užtikrinanti teritorija;

53. kol bus įvesti kiti nauji mechanizmai, ragina Komisiją sukurti operatyvaus bendradarbiavimo tarp valstybių narių (FRONT-EX), taip pat susijusio bendradarbiavimo su trečiosiomis šalimis, visų pirma dėl ES piliečių ir trečiųjų šalių piliečių pagrindinių teisių pažeidimo, nepriklausomo įvertinimo mechanizmus;

54. primena valstybėms narėms, kad jūros sienų kontrolės ir stebėsenos vykdymas nereiškia, kad turi būti aplaidžiai vykdomi pagrindiniai gelbėjimo jūroje įsipareigojimai;

55. mano, kad turimos informavimo sistemos (SIS II, VIS) turėtų būti visapusiškai išvystytos ir įvertintos prieš teikiant visus pakaitimus ar kuriant naujas priemones, ir išreiškia savo susirūpinimą, kad šiame komunikate trūksta informacijos apie peržiūros ir stebėsenos mechanizmus biometriniais šių sistemų duomenims naudoti;

56. išreiškia savo susirūpinimą dėl elektroninės sistemos, skirtos registruoti atvykimą į valstybių narių teritoriją ir išvykimą iš jos, kūrimo ir dėl galimo Europos sistemos vystymo, kuri skirta iš anksto kaupti informaciją apie asmenis, norinčius atvykti į kurią nors Europos Sąjungos valstybę narę, nes visa tai galėtų būti pagrindinių teisių, ypač dėl asmens duomenų apsaugos, pažeidimas;

57. atkreipia dėmesį, kad būtina reikia skatinti bendradarbiavimo strategijas, numatančias keitimąsi informacija tarp policijos ir muitinių ir jų bendradarbiavimą;

58. taip pat mano, kad visos naujos planuojamos priemonės, pavyzdžiui, bendra Europos Šengeno viza, turi būti plėtojamoms veiksmingai ir dalykiškai, atsižvelgiant į duomenų apsaugą ir teisės į privatumą garantijas;

59. remia pastangas pagerinti bendradarbiavimą tarp Europolo ir Eurojusto siekiant sėkmingai tirti tarptautinę organizuotą nusikalstamą veiką;

60. pritaria Komisijos susirūpinimui dėl jau nustatytų grėsmių ir pabrėžia galimą vietos ir regionų valdžios institucijų vaidmenį nustatant ir išaiškinant tokio pobūdžio nusikalstamą veiką;

61. ragina Komisiją parengti konkrečių veiksmų planus, skirtus kovoti su prekyba žmonėmis, ir integruoti šią kampaniją į ryšių su trečiosiomis šalimis programas;

62. reiškia susirūpinimą dėl to, kad daugėja internetinių nusikaltimų, susijusių su seksualiniu vaikų išnaudojimu ir vaikų pornografija⁽⁸⁾, ir atkreipia dėmesį, kad baudžiamojo pobūdžio priemonės turi būti taikomos kartu su priemonėmis, skirtomis geriau informuoti ir šviesti visuomenę apie tokio pobūdžio nusikaltimus;

63. pabrėžia, kad vietos ir regionų valdžios institucijos galėtų prisidėti kuriant prevencines priemones nepilnamečių, ypač paliktų be priežiūros ir be priežiūros keliaujančių, orumui ir jų teisėms užtikrinti⁽⁹⁾;

64. pripažįsta, kad reikia sėkmingiau kovoti su ekonominiais ir elektroniniais nusikaltimais ir geriau koordinuoti ir derinti mechanizmus tose srityse, kuriose nusikaltimai ne visada tiriami šalyje, kurioje nusikaltimas buvo padarytas;

⁽⁸⁾ Kadangi Regionų komitetui kelia susirūpinimą seksualinio vaikų išnaudojimo ir vaikų pornografijos klausimas, artimiausiais mėnesiais bus parengta RK nuomonė dėl 2003 m. gruodžio 22 d. Tarybos patatinio sprendimo dėl kovos su seksualiniu vaikų išnaudojimu ir vaikų pornografija (2004/68/TVR).

⁽⁹⁾ Žr. Regionų komiteto nuomonės „Vietos ir regionų institucijų bendradarbiavimas apsaugant vaikus ir jaunuolius nuo prievartos ir nepriežiūros Europos Sąjungoje“ (CdR 225/1999 galutinis) ir „ES vaiko teisių strategijos kūrimas“ (CdR 236/2006 galutinis).

65. primena Komisijai, kad vietos ir regionų valdžios institucijos galėtų prisidėti kovojant su korupcija ir klastojimu, taip pat plėtojant Europos Sąjungos kovos su narkotikais strategiją;

66. mano, kad terorizmo grėsmė yra viena iš didžiausių rūpestį Europai keliančių problemų, ir apgailėstauja, kad šiame komunikate nėra minimas vietos ir regionų valdžios institucijų vaidmuo mažinant šią grėsmę, ypač kovojant su smurtiniu radikalizmu;

67. baiminasi, kad komunikate išdėstytos prevencinės priemonės tik paskatins etnines ir religines grupuotes naujiems nusikaltimams ir nepanaikins pagrindinių teroristinės veiklos priežasčių;

68. siūlo didesnę dėmesį skirti ne vien tik nacionaliniams, etniniams ir religiniams aspektams, bet atsižvelgti ir į politinius, socialinius ir ekonominius veiksnius, dėl kurių gali padidėti įvairių grupuočių politinio pobūdžio smurtas ir dėl to dar labiau sustiprėti rasizmas ir ksenofobija;

Europos solidarumas imigracijos ir prieglobsčio klausimais

69. dar kartą primena, kad Europos Sąjunga, išsaugodama kompetencijų pasidalijimą ir laikydama subsidiarumo principo, turi patvirtinti tikrąją Europos imigracijos politiką, kuri būtų pagrįsta valstybių narių solidarumo, abipusio pasitikėjimo ir bendros atsakomybės principais ir visapusiška pagarba žmogaus teisėms;

70. atkreipia dėmesį, kad vietos ir regionų valdžios institucijos yra pagrindinės imigracijos ir prieglobsčio politiką įgyvendinančios įstaigos ir pirmosios turi imtis priemonių dėl ekonominių ir socialinių padarinių, kuriuos lemia migracijos srautai į jų teritorijas;

71. ragina ES valstybes nares dalytis atsakomybe už pabėgėlių priėmimą ir integravimą ir sukurti pabėgėlių paskirstymo tarp valstybių narių mechanizmą;

72. ragina Komisiją užtikrinti geresnį koordinavimą taikant jau turimas priemones nustatant teritorijas, kuriose būtų imtasi su imigracija ir prieglobsčiu susijusių veiksmų, ir atkreipia dėmesį, kad jos turi nepažeisti pagrindinių teisių ir laisvų;

73. palankiai vertina, kad imigracijai skiriamas visuotinis dėmesys yra laikomas prioritetiniu uždaviniu, ir pritaria akcentuojamam raginimui propaguoti tikrą ir darnią partnerystę su kilmės ir tranzito šalimis, kad migracijos srautus būtų galima tvarkyti organizuotai;

74. primena, kad Europos Sąjunga ekonominę migraciją turėtų geriau suderinti su valstybių narių darbo rinkos poreikiais, ir ragina sukurti bendrą lanksčią priėmimo sistemą, pagal kurią valstybės narės galėtų nustatyti planuojamą priimti trečiųjų šalių piliečių skaičių;

75. išreiškia savo susirūpinimą, kad dar didesnę solidarumą riboja utilitarinis ir selektyvinis požiūris renkantis aukštos kvalifikacijos imigrantus, nors tokių tikrai trūksta Europos darbo rinkose;

76. pritaria, kad reikia geriau koordinuoti Sąjungos imigracijos ir išorės politiką, ir mano, kad bendradarbiavimas ir dialogas su trečiosiomis šalimis yra būtinas tiek kovojant su neteisėta imigracija, tiek valdant teisėtą migraciją; investuojant į šių trečiųjų šalių ekonomiką galima veiksmingiau padėti žmonėms, kurie planuoja išvykti iš šalies dėl ekonominių priežasčių; šiuo atveju labai svarbus vaidmuo tenka vietos ir regionų valdžios institucijoms, ypač tomis, kurios yra arčiausiai trečiųjų šalių arba turi su jomis stipriausius ryšius ir gali pasiūlyti pagrindą ES ir trečiųjų šalių bendradarbiavimui;

77. mano, kad be vietos diplomatinė priemonių dar turėtų būti rengiami veiksmų planai, skirti laisvės, saugumo ir teisingumo erdvei, kadangi vietos ir regionų valdžios institucijos gali nemažai nuveikti gerinant santykius ir gyvenimo sąlygas kilmės ir tranzito miestuose ir regionuose;

78. pritaria, kad migracijos politikos priemonės reikia taikyti nuosekliai, ir ragina prieš sudarant naujus susitarimus įvertinti tokias iniciatyvas, kaip partnerystė judumo klausimais, bei jų įgyvendinimo sąlygas ir pasekmes kilmės šalims;

79. pritaria nuomonei, kad reikia gerinti ekonominės imigracijos valdymą visose Europos Sąjungos šalyse, ir ragina toliau vystyti strategiją (pagrįstą Europos dialogo platforma), kurioje dalyvautų Sąjungos vietos, regionų ir nacionaliniai suinteresuotieji subjektai ir kurioje būtų atsižvelgiama į valstybių narių teisę nustatyti atvykstančių į šalį trečiųjų šalių piliečių kvotas atsižvelgiant į darbo rinkos sąlygas, užtikrinant tokiems asmenims tinkamas darbo sąlygas⁽¹⁰⁾;

80. išreiškia susidomėjimą pasiūlymu įsteigti observatoriją, skirtą tirti migracijos reiškinius, ir pabrėžia, jog būtina užtikrinti, kad ši iniciatyva neprieštarautų kitoms, jau vykdomoms iniciatyvoms. Todėl svarbu kuo greičiau susisteminti ir kuo tinkamiau patsinaudoti jau esančiomis šiai sričiai skirtomis priemonėmis;

81. mano, kad siūlomas imigracijos įstatymų sąvadas tikrai bus naudingas, tačiau jis turi būti atidžiai išnagrinėtas, ypač turint omeny, kad netrukus bus priimama Tarybos direktyva dėl vienos paraiškos dėl vieno leidimo trečiųjų šalių piliečiams apsigyventi ir dirbti valstybės narės teritorijoje pateikimo procedūros ir valstybėje narėje teisėtai gyvenančių trečiųjų šalių darbuotojų vienetų teisių. Šis įstatymų sąvadas neturėtų sukelti painiavos ir pakenkti esamai trečiųjų šalių piliečių, gyvenančių Europos Sąjungoje, teisių apsaugos ir garantijų sistemai;

82. teigiamai vertina tai, kad Komisija pripažįsta vietos ir regionų valdžios institucijų vaidmenį integruojant imigrantus⁽¹¹⁾, ir pripažįsta, kad reikia pradėti plačiai diskutuoti integracijos į Europą klausimais; todėl šiomis aplinkybėmis dar kartą kartoja, kad integracijos politika neturi tapti paslėpta imigracijos kontrolės priemone, nuo kurios priklauso šeimų susijungimas, o veikiau turi sudaryti sąlygas socialinei, ekonominei, kultūrinei ir pilietinei imigrantų, įsikūrusių ES teritorijoje, integracijai;

83. mano, kad vietos ir regionų valdžios institucijų ir Regionų komiteto dalyvavimas yra labai svarbus nustatant metinius ir ilgalaikius Europos integracijos fondo prioritetus, taip pat garantijas, kurios užtikrintų, kad valstybės narės tinkamai juos įgyvendins ir tinkamai paskirstys Fondo išteklius vietos ir regionų valdžios institucijoms;

84. skatina valstybes nars pasirūpinti, kad vietos ir regionų valdžios institucijos dalyvautų kitoje tarpžinybinėje konferencijoje imigracijos klausimais, kuri turėtų įvykti 2010 metų pradžioje pirmininkaujant Ispanijai, ir ragina tobulinti bendradarbiavimo migracijos klausimais su platformomis (pavyzdžiui, su ARLEM) mechanizmus;

85. pritaria Komisijai, kad nelegalus darbas ir prekyba žmonėmis yra pagrindiniai neteisėta imigracija į Europą lemiantys veiksniai, ir ragina valstybes nars siekti bendrų strategijų šioms problemoms įveikti;

86. pripažįsta, kad ES grąžinimo politika kelia susirūpinimą ir dėl to ypač svarbu stebėti atitinkamos direktyvos įgyvendinimą, todėl ragina Europos Komisiją užtikrinti, kad nuo 2010 m. gruodžio mėnesio įsigaliosianti grąžinimo direktyva būtų įgyvendinama laikantis Pagrindinių teisių chartijos;

⁽¹⁰⁾ Žr. nuomonę „požiūris į migraciją: Europos darbo jėgos imigracijos politikos vystymas santykių su trečiosiomis šalimis kontekste“ (CdR 296/2007 galutinis).

⁽¹¹⁾ Žr. nuomonę „Miestų ir regionų vaidmuo integruojant imigrantus“ (CdR 323/2008 galutinis).

87. atkreipia dėmesį, kad negalima kalbėti apie savanorišką grįžimą neturint dialogo su kilmės šalimis tvarkos, kuri užtikrintų, kad grįžimą būtų galima įgyvendinti, jei nebus inicijuotas koks nors naujas migracijos projektas;

88. ragina didesnę dėmesį kreipti į nelydimus nepilnamečius ir mano, kad šį klausimą reiktų atskirai išskirti Stokholmo programos veiksmų plane. Komiteto nuomone, reiktų skatinti regionų, nacionalinės ir Europos valdžios institucijas solidariai ir pasidalinus atsakomybę bei finansinę naštą spręsti nelydimų nepilnamečių klausimą. Komitetas prašytų Komisijos prekyba žmonėmis užsiimantiems tinklams, kurie išnaudoja nepilnamečius, pasiūlyti griežtesnes baudžiamąsias priemones;

89. ragina Komisiją užtikrinti, kad valstybių narių prieglobsčio sistemos neatsiliktu nuo pažangos, kuri pasiekta įgyvendinant bendrą Europos prieglobsčio sistemą laikantis Ženevos konvencijos ir kitų atitinkamų tarptautinių priemonių, ir įspėja dėl galimų naujų readmisijos susitarimų su šalimis, nepasirašiusiomis Ženevos konvencijos;

90. todėl atsižvelgdamas į tai, kad valstybėms narėms tenka labai nevienodas prieglobsčio prašymų skaičius, rekomenduoja peržiūrėti bendrą Europos prieglobsčio sistemą taip, kad atsakomybė dėl prašymo suteikti prieglobstį nagrinėjimo tektų valstybei, kurioje prieglobsčio prašytojas pateikė prašymą;

91. ragina Komisiją ir toliau dirbti užtikrinant tinkamą Europos prieglobsčio paramos biuro veikimą ir įtraukiant į jo veiklą vietas

ir regionų valdžios institucijas, taip pat ir Regionų komitetą, kai svarstomi vietas ir regionų matmens klausimai;

92. pripažįsta, kad vietas ir regionų valdžios institucijų vaidmuo yra labai svarbus sprendžiant pabėgėlių integracijos ir tarptautinės apsaugos gavėjų klausimus, ir ragina vietas ir regionų valdžios institucijas sudaryti galimybes dalyvauti kuriant persikėlimo ES viduje mechanizmus;

93. reikalauja siekti pažangos tiriant, kaip sekasi įgyvendinti bendrą prieglobsčio prašymų tvarką, ir pritaria Komisijai, kad reikia dar kartą išnagrinėti Europos pabėgėlių fondo klausimą, kurio veikloje turėtų aktyviau dalyvauti vietas ir regionų valdžios institucijos;

94. pabrėžia, kad laikantis subsidarumo principo valstybės narės turi įtraukti vietas ir regionų valdžios institucijas rengiant politines priemones, susijusias su Europos laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės kūrimu;

95. galiausiai norėtų, kad pagal Stokholmo programą parengtas veiksmų planas būtų patikimas. Jam įgyvendinti laisvės, saugumo ir teisingumo erdvei reikės skirti didesnę finansavimą. Tam reikės vidaus finansines priemones geriau derinti su mūsų santykiams su trečiosiomis šalimis skirtomis finansinėmis priemonėmis.

2009 m. spalio 7 d., Briuselis

*Regionų komiteto
pirmininkas*

Luc VAN DEN BRANDE

III

(Parengiamieji aktai)

REGIONŲ KOMITETAS

81-OJI PLENARINĖ SESIJA, 2009 M. SPALIO 5–7 D.

Regionų komiteto nuomonė dėl konkurencingo krovinių vežimo Europos geležinkeliais tinklo

(2010/C 79/09)

REGIONŲ KOMITETAS

- Regionų komitetas pritaria teisės aktui, kuriuo reglamentuojamas Europos geležinkelio tinklas, skirtas užtikrinti konkurencingą krovinių transportą. Tikslas – sumaniai naudojant esamą infrastruktūrą arba ją išplečiant sukurti veiksmingą krovinių vežimo tinklą,
- Komitetas atkreipia dėmesį į tai, kad nuoseklus pirmiau minėtame teisės akte pateiktų nuostatų įgyvendinimas netrukus leis padidinti geležinkelio transporto efektyvumą, tad ši itin ekologiška ir saugi transporto rūšis efektyvumo požiūriu galės prilygti kitoms transporto rūšims,
- Komitetas mano, kad krovinių vežimo geležinkeliu koridoriai, pastačius atitinkamus terminalus kelių, jūrų, oro ir vidaus vandenų transportui, visuomet užtikrintų jungtis su kitomis transporto rūšimis,
- Komitetas atkreipia dėmesį į logistikos centrų, į kuriuos būtina atsižvelgti kuriant Europos geležinkelių tinklą, skirtą konkurencingam krovinių vežimui, vystymą, įtraukiant į šį procesą vietos ir regionų valdžios institucijas. Vietos ir regionų valdžios institucijos turi būti įtrauktos į šių logistikos centrų planavimą ir kūrimą,
- Komitetas pabrėžia, kad reglamente yra tam tikrų nuostatų, galinčių lemti biurokratinės naštos padidėjimą valdant Europos geležinkelio tinklo sistemas,
- Komitetas pabrėžia, kad krovininis geležinkelio transportas yra palyginti ekologiškas ir saugus, tad padidinus jo efektyvumą ir (ar) konkurencingumą, jis galėtų tapti tikra alternatyva daugiau energijos vartojančioms, žmonėms mažiau palankioms ir ne tokioms saugioms transporto rūšims,
- Europos geležinkelių transporto tinklo sukūrimo koncepcijai įgyvendinti reikalinga tarptautinė struktūra, galinti skatinti valstybių narių ir infrastruktūros valdytojų veiklos koordinavimą atskiruose transporto koridoriuose.

Pranešėjas: Witold Krochmal, Voluvo miesto ir apygardos meras (PL / STE-EA)

Pamatinis dokumentas

Pasiūlymas priimti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą dėl konkurencingo krovinių vežimo Europos geležinkeliais tinklo

COM(2008) 852 galutinis

I. POLITINĖS REKOMENDACIJOS

IŽANGA

1. Europos Parlamento ir ES Tarybos reglamentu dėl konkurencingo krovinių vežimo Europos geležinkeliais siekiama sukurti saugesnę, kuo veiksmingesnę ir ekologiškesnę krovinių transporto sistemą, kuria galėtų naudotis piliečiai ir ūkio subjektai.

2. Laikantis 2001 m. Baltosios knygos dėl transporto politikos ir atsižvelgiant į dabartines ES struktūrines permainas bei ES valstybėms narėms nuolat iškylančius naujus iššūkius, būtina susitelkti į įvairiarūšio vežimo, t. y. optimalaus visų transporto rūšių naudojimo ir jų derinimo, vystymą.

3. Kelių ir oro transporto srityje jau atlikta nemažai darbų, kurie davė teigiamų rezultatų, tačiau geležinkelio transporto srityje dar reikia įgyvendinti daug priemonių.

4. Nuomonėje aptariamas pasiūlymas, parengtas po išsamių konsultacijų su valstybėmis narėmis, vežėjų geležinkeliu atstovais, infrastruktūros valdytojais, pramonės ir krovinių gabenimo firmomis.

5. Atlikus šį darbą buvo prieita prie išvados, kad tarptautinių krovinių vežimo koridorių, orientuotų į konkurencingą krovinių transportą, sukūrimas per trumpą laiką padidintų geležinkelio konkurencingumą ir padėtų gerinti makroekonomikos rodiklius.

Politinės rekomendacijos

6. Regionų komitetas pritaria teisės aktui, kuriuo reglamentuojamas Europos geležinkelio tinklas, skirtas užtikrinti konkurencingą krovinių transportą. Tikslas – sumaniai naudojant esamą infrastruktūrą arba ją išplėčiant sukurti veiksmingą krovinių vežimo tinklą.

7. Komitetas atkreipia dėmesį į tai, kad nuoseklus pirmiau minėtame teisės akte pateiktų nuostatų įgyvendinimas netrukus leis padidinti geležinkelio transporto efektyvumą, tad ši itin ekologiška ir saugi transporto rūšis efektyvumo požiūriu galės prilygti kitoms transporto rūšims.

8. Komitetas mano, kad krovinių vežimo geležinkeliu koridoriai, pastačius atitinkamus terminalus kelių, jūrų, oro ir vidaus vandenų transportui, visuomet užtikrintų jungtis su kitomis transporto rūšimis.

9. Komitetas atkreipia dėmesį į logistikos centrų, į kuriuos būtina atsižvelgti kuriant Europos geležinkelių tinklą, skirtą konkurencingam krovinių vežimui, vystymą. Vietos ir regionų valdžios institucijos turi būti įtrauktos į šių logistikos centrų planavimą ir kūrimą.

10. Komitetas pabrėžia, kad reglamente yra tam tikrų nuostatų, galinčių lemti biurokratinės naštos padidėjimą valdant Europos geležinkelio tinklo sistemas.

11. Komitetas pabrėžia, kad krovinių geležinkelio transportas yra palyginti ekologiškas ir saugus, tad padidinus jo efektyvumą ir (ar) konkurencingumą, jis galėtų tapti tikra alternatyva daugiau energijos vartojančioms, žmonėms mažiau palankioms ir ne tokioms saugioms transporto rūšims.

12. Būtina sutelkti veiksmus, kad būtų pagerintas Europos geležinkelių transporto veiksmingumas ir padidėtų jo konkurencingumas, ir kuo skubiau spręsti tokias šiuo metu esamas problemas:

- gerinti infrastruktūros valdytojų ir valstybių narių bendradarbiavimą siekiant šalinti su sienos kirtimu susijusias problemas, daryti investicijas ir naudojant geležinkelį užtikrinti geresnį įvairių transporto rūšių kooperaciją ir koordinavimą naudojant geležinkelį,
- vystyti ir plėtoti įvairiarūšius terminalus, aptarnaujančius geležinkelio transportą, taip pat gerinti jų veiksmingumą naudojantis jų valdymui skirtomis naujausiomis technologijomis,
- gerokai pagerinti sąveikumą;
- minimaliai sumažinti efektyvumo nuostolius, susijusius su įmonių susiskaidymu, kurį lemė rinkų atvėrimas;
- sukurti tvirtą, visą ES, nuo Šiaurės į Pietus ir nuo Rytų į Vakarų sujungiantį geležinkelių tinklą.

13. Imantis šių veiksmų, reikia pasinaudoti tiek nacionaliniu, tiek tarptautiniu mastu jau pradėtomis iniciatyvomis ir darbu, susijusiu su:

- infrastruktūros prieinamumu ir tarifų nustatymu,

- transporto koridorių pajėgumų ir eismo valdymu,
- geležinkelio eismo saugumu,
- geležinkelio transporto sąveikumo vystymu.

Be to, prieš nustatant krovinių vežimo geležinkeliais koridorius, reikia

- orientuojantis į pajėgumus išplėsti maršrutų tinklus,
- įrengti veiksmingus naujus krovinių vežimui skirtus apvažiujamuosius ruožus (panašiai kaip nutiesiami kelių transporto aplinkkeliai), reikalingus esant didelei geležinkelio mazgų apkrovai.

14. Transeuropinių transporto tinklų (TEN-T), Europos geležinkelių eismo valdymo sistemos (ERTMS) patirtis ir kita ankstesnė ir dabartinė veikla leidžia, kuriant visų priemonių sinergiją, daug veiksmingiau ir greičiau įdiegti į konkurencingą krovinių transportą orientuotą Europos geležinkelių tinklą.

15. Europos geležinkelių transporto tinklo sukūrimo koncepcijai įgyvendinti reikalinga tarptautinė struktūra, galinti skatinti valstybių narių ir infrastruktūros valdytojų veiklos koordinavimą atskiruose transporto koridoriuose. Sukūrus šią struktūrą valstybių narių bus reikalaujama laikytis priimtų koridorių kūrimo išpareigojimų.

16. Būtina, kad ES įstaigos, valstybės narės arba atitinkamos valdymo struktūros toliau imtųsi veiksmų, kad būtų panaikinti šiuo metu galiojantys apribojimai, mažinantys geležinkelių transporto efektyvumą, o kartu ir konkurencingumą, t. y.:

- reikia pašalinti kalbines kliūtis tarptautinio transporto srityje,
- trūksta suderintų traukinių mašinistų mokymo programų, apimančių geležinkelio eismo visoje ES principus,
- trūksta bendrų saugos ir pajėgumų standartų,
- nevienodai naudojamos informacinės ir ryšių technologijos (IRT) ir palydovinės bei radijo ryšio sistemos,
- nėra sistemos, aiškiai nustatančios civilinę atsakomybę už krovinių, vežamą įvairiarūšio transporto grandinėje,
- esama daugybės techninio ir administracinio pobūdžio problemų kertant sienas tarptautiniu geležinkelio transportu,
- reikia išspręsti pajėgumų trūkumo klausimą, visų pirma aglomeracijose, kad būtų galima atskirti krovinių transportą nuo keleivių transporto ir apskritai sustiprinti geležinkelio kaip transporto priemonės konkurencingumą, jei tai įmanoma techniniu ir planavimo požiūriu,

- skiriasi geležinkelio vėžių plotis,

- nepakankamai griežtai laikomasi punktualumo normų, ypač mišriojo vežimo srityje, pvz., geležinkelio ir kelių,

- trūksta sutarimo dėl vienodų traukinių matmenų bei ilgio, kurie būtų optimalūs didinant transporto pajėgumus ir tausojant aplinką.

17. Būtų tikslinga pradėti taikyti geležinkelio transporto standartus. Tai sumažintų logistikos sąnaudas, pagerintų konkurencingumą, padidintų rinkų prieinamumą, sustiprintų sąveiką ir intermodalumą bei užtikrintų pusiausvyrą tarp ekonominio vystymosi ir aplinkosaugos reikalavimų. Taikant geležinkelių transporto standartus geležinkeliai taptų neatsiejama Europos verslo tinklų dalimi, kuriančia vertę ir padedančia optimizuoti gamybos, tiekimo bei paskirstymo procesus.

18. Nesant galimybių perduoti įgaliojimus, susijusius su kliūčių šalinimu, ES arba valstybės narės privalo savo veikla tiesiogiai prisidėti prie tokių apribojimų šalinimo.

19. Struktūra, valdanti koridorius, neturi būti pernelyg biurokratiška, ji turi veikti lanksčiai, atsižvelgdama į padėtį rinkoje, ir laikytis tvirtos pozicijos, jei valstybės narės ar ES institucijos nepagrįstai įsikiša.

20. Turėtų būti atsižvelgiama į transporto paslaugų paklausą sprendžiant, kiek krovinių vežimo geležinkeliais koridorių reikia atskirose valstybėse narėse.

21. Europos geležinkelio tinklas, orientuotas į konkurencingą krovinių transportą, bus sukurtas, jei vyks glaudus bendradarbiavimas su vietos ir regionų savivaldybėmis, per kurių teritoriją drieksis geležinkelio tinklo koridoriai.

22. Šis bendradarbiavimas turi vykti tiek planuojant, tiek koordinuojant su tinklo kūrimu susijusias investicijas, taip pat eksploatuojant, remontuojant ir modernizuojant geležinkelio transporto koridorius, atsižvelgiant į esamą infrastruktūrą ir transportą.

23. Pripažįstant tai, kad geros kokybės bėgių keliai svarbūs krovinių vežimui geležinkeliais, jų patikimumui ir geram eismo aptarnavimui, kai kuriuose keliuose, kuriuose neatskirtas kroviniškas ir keleivinis transportas, ir siekiant atsižvelgti į vietos ir regionų interesus reikia nustatyti tokias abiejų transporto rūšių veikimo taisykles, kurios neturėtų neigiamo poveikio gyventojų judumui ir nepažeistų kitų socialinių interesų.

24. Atitinkamas regionų ir miestų planavimas atliekant teritorijų planavimą ir atsižvelgiant į koridorių, terminalų ir perkrovimo stočių vietą gerokai padidins tinklo efektyvumą ir kartu padės pagerinti miestų ir regionų būklę.

25. Būtinai vietos ir regionų valdžios institucijų bei ES valstybių narių veiksmai, kuriais siekiama pritaikyti kelių eismo srautus paskirstant ir pristatant geležinkelio transportu vežamas prekes vartotojams.

26. Vietos ir regionų valdžios institucijos turi didesnes galimybes bendradarbiauti ir vesti dialogą su gamintojais ir geležinkelio transportu besinaudojančiais ūkio subjektais, jos geba daug veiksmingiau skatinti tam tikrus transporto paslaugų gavėjų kontaktų ieškojimo būdus renkantis transporto paslaugas ir tam tikrus kelius. Tai užtikrina optimalių verslininkų elgesį renkantis savo produkcijos transportavimo priemonę atsižvelgiant į ekologiškumą, patikimumą, greitį ir, žinoma, konkurencingumą kainos požiūriu.

II. IŠVADOS IR REKOMENDACIJOS

27. Pripažindamas, kad geležinkelio vidaus rinkos sukūrimas yra būtinas įgyvendinant Lisabonos strategiją ir tvaraus vystymosi strategiją Europos bendrijoje, Regionų komitetas mano, kad EP ir Tarybos reglamentas yra būtinas, nes leidžia geležinkelio transportui konkuruoti su kitomis ne tokiomis ekologiškomis ir žmonėms labiau kenkiančiomis transporto rūšimis. Skiriant geležinkelio linijas pirmajam krovininių vežimui, būtina deramai atsižvelgti į dabartinį transportą, pavyzdžiui, keleivių vežimo paslaugas. Be to, nacionalinis krovininis transportas iš esmės turi būti prilygintas tarptautiniam.

28. Svarbų vaidmenį įgyvendinant reglamentą atliks vietos ir regionų valdžios institucijos, jos atitinkamu planavimu, tinkamomis investicijomis į kelius, regioninius geležinkelius, uostus gerokai prisidės prie krovininių vežimo geležinkeliais efektyvumo ir konkurencingumo didinimo.

29. Būtina kartu su geležinkelio koridorių valdytojais ir vietos ir regionų valdžios institucijomis nustatyti pavojingų medžiagų vežimo taisykles.

30. Nors sprendimai dėl krovininių vežimo koridorių kūrimo bus nagrinėjami ir tvirtinami Bendrijos lygmeniu, prieš imantis jų, dar planavimo ir derinimo nacionaliniu lygmeniu etape bet kuriuo atveju būtina pasikonsultuoti su vietos ir regionų valdžios institucijomis.

31. Konsultacijų metu taip pat reikia įvardyti būtinus infrastruktūros elementus, susijusius su koridoriaus kūrimu, kurie padės išvengti neigiamo poveikio vietos bendruomenėms, išsikūrusioms šalia besidriekiančių transporto koridorių, ir parinkti tinkamiausius plotus tokiems koridoriams tiesti.

32. Svarbu užtikrinti, kad greitųjų keleivinių traukinių, įprastu greičiu važiuojančių traukinių ir vietos traukinių tinklai bei visų rūšių krovininiai tinklai konkrečioje teritorijoje veiktų kuo sklandžiau.

33. Atsižvelgiant į apibrėžtus geležinkelio magistralės parametrus, transporto koridoriuose teks atlikti organizacinio pobūdžio kelių ir geležinkelio eismo pakeitimus tose vietovėse, kurias kirs transporto koridoriai. Todėl būtina vietos ir regionų valdžios institucijas aprūpinti reikiamais finansiniais ištekliais, leidžiančiais daryti investicijas ir atlikti modernizavimo darbus, būtinus per vietovę besidriekiančiai magistralei. Kartu būtina paprastinti žemės paėmimo visuomenės poreikiams teisinę bazę, kad teisingo atlygio už paimtą žemę principas netrukdytų planuojamai magistralės bei infrastruktūros objektų modernizavimui ar statybai.

34. Šios finansinės priemonės turi būti naudojamos per laikotarpį, leidžiantį įgyvendinti reglamento 3 straipsnio 3 dalies 2 punkto nuostatas, tai yra privalomus reglamente nurodytus terminus, dėl atskirų geležinkelio krovininių vežimo koridorių eksploatavimo pradžios.

35. Šiuo metu esami logistikos centrai, dalyvaujant vietos ir regionų valdžios institucijoms, turi būti naudojami veiksmingai ir įtraukti į geležinkelio krovininių vežimo koridorių tinklą.

36. Toks teritorinės savivaldybės valdomos infrastruktūros įtraukimas pagal reglamento 4 straipsnio 2 dalį turi paskatinti vietos ir regionų valdžios institucijų atstovų dalyvavimą institucijų, kurios valdo krovininių vežimą geležinkelių koridoriais, veikloje.

37. Laikantis reglamento 3 straipsnio nuostatų, atskirose ES valstybėse narėse su krovininių vežimu susijusių koridorių skaičius turi būti nustatomas remiantis potencialia transporto paslaugų paklausa, jo efektyvumu ir faktinių techninių galimybių, leidžiančių juos įgyvendinti reglamente nustatytais terminais, analize.

38. Reikia daryti ES valstybėms narėms privalomo transporto koridorių skaičiaus išimtį valstybei narei, kuri atitinka jai nustatytą ES krovininių vežimo geležinkelių tonkilometrių kiekio kriterijų.

39. Rinkos tyrimai, aprašyti reglamento 5 straipsnio 3 dalyje, turi būti atlikti atsižvelgiant į poreikius, dėl kurių sprendimus turi priimti koridorių valdytojai. Todėl nebūtina jų atlikti kasmet, kaip numatyta reglamente.

40. Priimant su lokalizacija susijusius sprendimus dėl krovinių geležinkelio transporto koridorių, pirmuoju reglamento įgyvendinimo laikotarpiu reikėtų remtis tik dalykinėmis prielaidomis, susijusiomis su infrastruktūros efektyvumu, prieinamumu, kokybe ir dydžiu, o į politines prielaidas pagal galimybes nekreipti dėmesio.

41. Būtina prižiūrėti, kad kuriant geležinkelio transporto koridorius būtų laikomasi aplinkosaugos, visuomenės sveikatos standartų, ypač dėl triukšmo, eismo saugos ir kitų veiksnių, kurie

eliminuoatų neigiamą poveikį žmogaus aplinkai. Visos priemonės turėtų remtis kriterijais, kurių svarbiausias prioritetas yra šalia geležinkelio transporto koridorių gyvenančių žmonių neblogesnės sanitarinės, buitinės sąlygos ir transporto sauga.

42. Regionų komitetas ragina Europos Komisiją kuo skubiau įgyvendinti reglamentą ir atsižvelgti į nuomonėje pateiktas pastabas ir pasiūlymus.

2009 m. spalio 7 d., Briuselis

*Regionų komiteto
pirmininkas*

Luc VAN DEN BRANDE

Regionų komiteto nuomonė dėl vaistų paketo

(2010/C 79/10)

REGIONŲ KOMITETAS

- pabrėžia, kad pirmenybę visada reikia teikti paciento poreikiams ir interesams,
- mano, kad svarbiausias farmacijos pramonės uždavinys yra vaistų, kurių efektyvumas ir sauga buvo įrodyti klinikiniais tyrimais ir kurie yra pritaikyti pacientų terapiniams poreikiams ir leidžia pagerinti jų gyvenimo kokybę, kūrimas laikantis kokybės ir saugumo reikalavimų. Todėl įmonėms dedant pastangas investuoti daugiausia dėmesio turi būti skiriama investicijoms į mokslinius tyrimus ir plėtrą,
- mano, kad yra sudėtinga nustatyti, kurie informavimo kanalai gali būti laikomi leidiniais, susijusiais su sveikatos klausimais, todėl siūlo pasiūlyme atsisakyti tokių kanalų, bet tai netaikytina informacijai, kurią teikia pacientų organizacijos,
- ragina užtikrinti, kad pasiūlymu dėl falsifikuotų vaistų nebūtų uždelstas generinių vaistų patekimas į rinką,
- ragina Komisiją stebėti kainų raidą siekiant užtikrinti, kad siūloma leidimų prekiauti išdavimo tvarka nesukeltų vaistų kainų padidėjimo,
- pabrėžia, kad regioninių farmakologinio budrumo centrų užduotys neturėtų apsiriboti informacijos kaupimu, tačiau taip pat turėtų apimti informavimą ir prevenciją, konsultacijas bei pavojingumo ir naudingumo vertinimą; regioniniai farmakologinio budrumo centrai dalyvauja sveikatos stebėsenos procese ir sveikatos konferencijose.

Pranešėja: Susanna Haby (SE/ELP), Geteborgo miesto tarybos narė

Pamatiniai dokumentai

Pasiūlymas priimti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą, iš dalies keičiantį Reglamento (EB) Nr. 726/2004, nustatančio Bendrijos leidimų dėl žmonėms skirtų ir veterinarinių vaistų išdavimo ir priežiūros tvarką ir įsteigiančio Europos vaistų agentūrą, nuostatas dėl informacijos visuomenei apie žmonėms skirtus receptinius vaistus

COM(2008) 662 galutinis 2008/0255 (COD)

Pasiūlymas priimti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą, iš dalies keičiančią Direktyvos 2001/83/EB dėl Bendrijos kodekso, reglamentuojančio žmonėms skirtus vaistus, nuostatas dėl informacijos visuomenei apie žmonėms skirtus receptinius vaistus

COM(2008) 663 galutinis 2008/0256 (COD)

Pasiūlymas priimti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą, iš dalies keičiantį Reglamento (EB) Nr. 726/2004, nustatančio Bendrijos leidimų dėl žmonėms skirtų ir veterinarinių vaistų išdavimo ir priežiūros tvarką ir įsteigiančio Europos vaistų agentūrą, nuostatas dėl žmonėms skirtų vaistų farmakologinio budrumo

COM(2008) 664 galutinis 2008/0257 (COD)

Pasiūlymas priimti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą, iš dalies keičiančią Direktyvos 2001/83/EB nuostatas dėl Bendrijos kodekso, reglamentuojančio žmonėms skirtus vaistus, nuostatas dėl farmakologinio budrumo

COM(2008) 665 galutinis 2008/0260 (COD)

Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Saugūs, naujoviški ir prieinami vaistai. Atnaujinta farmacijos sektoriaus vizija“.

COM(2008) 666 galutinis

Pasiūlymas priimti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą, iš dalies keičiančią Direktyvos 2001/83/EB nuostatas dėl falsifikuotų ar tokių vaistų, kurių istorija ar šaltinis yra falsifikuoti, patekimo į legalų tiekimo tinklą prevencijos

COM(2008) 668 galutinis

I. POLITINĖS REKOMENDACIJOS

REGIONŲ KOMITETAS

Bendrosios pastabos

1. daugeliu aspektų pritaria Komisijos iniciatyvoms, kurias ji pateikė „Vaistų pakete“. Regionų komitetas savo ankstesnėse nuomonėse ⁽¹⁾ paragino Įmonių ir pramonės GD parengti vaistų politiką ir pasisakė už tai, kad ji būtų labiau derinama su Sveikatos ir vartotojų apsaugos GD pasiūlyta sveikatos politika. Labai svarbu imtis priemonių kovoti su falsifikuotų vaistų platinimu.

⁽¹⁾ 2008 m. balandžio 9-10 d. priimtoje nuomonėje dėl Baltosios knygos „Kartu sveikatos labui, 2008–2013 m. ES strateginis požiūris“ Regionų komitetas atkreipė dėmesį į tai, kad vaistų klausimas strategijoje ne-nagrinėjamas, todėl rekomendavo šį klausimą išsamiau aptarti.

Tiesės akto pasiūlymas dėl farmakologinio budrumo ir pasiūlymas dėl veiksmingesnio informacijos apie šalutinį vaistų poveikį kaupimo yra naudingi Europos Sąjungoje saugant visuomenės sveikatą;

2. pabrėžia, jog labai svarbu, kad gydymas vaistais būtų pagrįstas etiniu, medicininu ir ekonominiu požiūriu. Būtina siekti, kad tinkami pacientai tinkamu laiku gautų tinkamą dozę tinkamų vaistų, ir taip būtų užtikrintas kuo geresnis išteklių panaudojimas. Pirmenybę visada reikia teikti paciento poreikiams ir interesams;

3. mano, kad pasiūlymas priimti direktyvą turi tiesioginį poveikį vietos ir regionų valdžios institucijoms, kadangi daugelyje valstybių narių jos atsako už sveikatos priežiūrą. Komisijos pasiūlyme neaptariamas vietos ir regionų valdžios vaidmuo šioje srityje. Turėtų būti laikomasi subsidiarumo principo;

4. džiaugiasi, kad Komisija numato priemones, padėsiančias mažinti vaistų daromą žalą aplinkai, tačiau šias priemones derėtų paaiškinti;

Komisijos komunikatas „Saugūs, naujoviški ir prieinami vaistai. Atnaujinta farmacijos sektoriaus vizija“ (COM(2008) 666 galutinis)

5. pripažįsta ES farmacijos pramonės svarbą tiek sveikatos priežiūros sektoriui, nes ji sudaro šio sektoriaus mokslinį pagrindą, tiek ir visai ekonomikai;

6. pabrėžia, kad svarbu pasiekti konkurencingumo ir visuomenės sveikatos politikos pusiausvyrą;

7. mano, jog visi suinteresuotieji subjektai privalo dėti pastangas, kad biotechnologiškai panašūs vaistai (biologiniai vaistai, kurie buvo leisti naudoti taikant procedūrą, panašią į taikomą generinių vaistų gamybai) ir generiniai vaistai (vaistai, kurie neapsaugoti patentu) pasibaigus patento apsaugai turi būti nedelsiant prieinami. Be to, pacientui turi būti užtikrinta jų nepriekaištinga kokybė ir jie turi būti gaminami pagal aukštus standartus;

8. rekomenduoja Komisijai atkreipti dėmesį į išvadas, padarytas atlikus farmacijos sektoriaus tyrimą ⁽²⁾;

Dėl informacijos visuomenei apie žmonėms skirtus receptinius vaistus (COM(2008) 663 galutinis ir COM(2008) 662 galutinis)

9. pritaria nuomonei, kad plačioji visuomenė domisi ir ateityje dar labiau domėsis su jos sveikata susijusiais sprendimais;

10. mano, kad svarbiausias farmacijos pramonės uždavinys yra vaistų, kurių efektyvumas ir sauga buvo įrodyti klinikiniais tyrimais ir kurie yra pritaikyti pacientų terapiniams poreikiams ir leidžia pagerinti jų gyvenimo kokybę, kūrimas laikantis kokybės ir saugumo reikalavimų. Todėl įmonėms dedant pastangas investuoti daugiausia dėmesio turi būti skiriama investicijoms į mokslinius tyrimus ir plėtrą;

11. ragina farmacijos įmones dėti pastangas gerinant pakuočių bei jose pateikiamos informacijos kokybę, kuri pagal galiojančius teisės aktus dėl geresnio vaistų vartojimo turi būti išdėstyta pacientams prieinamu ir suprantamu būdu keletu Bendrijos kalbų. Šias įmones taip pat reikia skatinti įdiegti sistemą, kuri leistų užtikrinti vaistų ir vaistinių medžiagų atsekamumą;

12. pritaria, kad turi išlikti draudimas reklamuoti receptinius vaistus. Būtina kontroliuoti ir šį draudimą apeiti mėginančias farmacijos įmones, kurios žiniasklaidoje „reklamuoja“ ligas ir sutrikimus. Farmacijos įmonėms informaciją apie receptinius vaistus turi būti leidžiama teikti tik pagal nustatytus kokybės

kriterijus ir iš anksto numatytais informavimo kanalais. Reklama per televiziją, radiją ir naudojant kitus iš anksto nenumatytus informavimo kanalus neleistina;

13. mano, kad farmacijos įmonių teikiama informacija turi atitikti kokybės standartus ir laikantis nacionalinių teisės aktų turi būti iš anksto patikrinta pačios valstybės narės, kurioje suteiktas leidimas tuo vaistu prekiauti, arba – kai leidimas prekiauti suteiktas centralizuotai – ES lygmeniu. Valstybės narės pačios priims sprendimus dėl tinkamos kontrolės sistemos siekdamos užtikrinti, kad būtų laikomasi nuostatų dėl vaistų, kurių leidimus prekiauti suteikia valstybės narės pagal savitarpio pripažinimo sistemą pagal Direktyvą 2001/83/EB. Vaistai, kurių leidimai prekiauti suteikti centralizuotai, bus kontroliuojami ES lygmeniu, vadovaujantis Reglamentu (EB) 726/2004;

14. mano, kad reikia panaikinti išimtis, taikomas skiepavimo ir kitų visuomenės sveikatai svarbių kampanijų reklamai. Informacijai apie šiuos vaistus turi būti taikomi tie patys teisės aktai, kaip ir kitiems receptiniams vaistams; išimtyms, taikomoms reklamai, turėtų apsiriboti keliautojų profilaktiniais skiepais;

15. pasisako už vietos sveikatos priežiūros specialistų vaidmens teikiant informaciją ir išaiškinant skirtingų subjektų vaidmenis didinimą ir skatinimą. Pacientų informavimas ir pastangos kuo geriau patenkinti jų poreikius, yra tarpusavio pasitikėjimo, kuris yra sveikatos priežiūros sistemos šerdis, pagrindas;

16. mano, jog yra svarbu, kad informacijoje būtų nurodyta tiek konkretaus vaisto keliamas pavojus, tiek jo teikiama nauda; Komiteto nuomone, tai ypač reikšminga siekiant užtikrinti, kad farmacijos įmonių teikiama informacija nebūtų siekiama vien komercinio pobūdžio tikslų;

17. nori užtikrinti, kad sveikatos priežiūros tarnybų ir institucijų informavimo kanalai ir ateityje galėtų teikti informaciją apie receptinius vaistus ir palyginti įvairias gydymo alternatyvas;

18. mano, kad yra sudėtinga nustatyti, kurie informavimo kanalai gali būti laikomi leidiniais, susijusiais su sveikatos klausimais, todėl siūlo pasiūlyme atsakyti tokių kanalų, bet tai netaikytina informacijai, kurią teikia pacientų organizacijos;

19. pabrėžia, jog labai svarbu, kad nebūtų didelių skirtumų direktyvą aiškinant skirtingose valstybėse narėse. Todėl Komisija turėtų parengti stebėsenos sistemų praktikos rinkinį ir pateikti jį valstybėms narėms;

20. mano, kad Komisija turėtų išsamiau išnagrinėti mažmeninės prekybos vaistais galimybes teikti informaciją apie receptinius vaistus;

⁽²⁾ Farmacijos sektoriaus tyrimas; tarpinė atskaita (Konkurencijos GD darbo dokumentas), 2008 m. lapkričio 28 d.

Falsifikuotų ar tokių vaistų, kurių istorija ar šaltinis yra falsifikuoti, patekimo į legalų tiekimo tinklą prevencija (COM(2008) 668 galutinis)

21. pritaria pasiūlymui sukurti koordinuojamą visų su vaistų falsifikavimu susijusių subjektų tinklą siekiant palengvinti falsifikuotų vaistų identifikaciją, užkirsti kelią jų patekimui į tiekimo grandinę ir sugriežtinti tokių produktų pardavėjų ir pirkėjų atsakomybę;

22. ragina Komisiją imtis priemonių kovojant su falsifikuotų vaistų, kuriais prekiaujama už legalios tiekimo grandinės ribų, problema. Direktyvoje numatyta, kad jos nuostatos taikomos tik vaistams, kurie skirti platinti valstybėse narėse ⁽³⁾;

23. mano, kad reikia gerinti piliečių žinias bei sąmoningumą vaistų, kurie platinami ne legaliam platinimo tinkle, keliamo pavojaus ir galimo vėlesnio jų poveikio, klausimu;

24. ragina Komisiją imtis reikiamų veiksmų užtikrinant visišką vaistų atsekamumą, visų pirma kiekvieną vaistų pakuotę pripažįstant ES lygiu;

25. pritaria, kad ir toliau turi išlikti lygiagrečios prekybos saugiais vaistais galimybė, kadangi dėl to sumažėja vaistų kainos;

26. ragina užtikrinti, kad pasiūlymu dėl falsifikuotų vaistų nebūtų uždelstas generinių vaistų patekimas į rinką;

27. ragina Komisiją stebėti kainų raidą siekiant užtikrinti, kad siūloma leidimų prekiauti išdavimo tvarka nesukeltų vaistų kainų padidėjimo; primena, kad priimant priemones reikia išsaugoti didesnio saugumo ir padidėjusių išlaidų pusiausvyrą;

28. ragina Komisiją bendradarbiauti su valstybėmis narėmis ir skatinti parengti tarptautinę kovos su vaistų falsifikavimu konvenciją, kuri leistų sugriežtinti nuobaudas už vaistų falsifikavimą, arba numatyti papildomą protokolą prie Palermo konvencijos dėl organizuoto nusikalstamumo;

Žmonėms skirtų vaistų farmakologinis budrumas (COM(2008) 664 galutinis ir COM(2008) 665 galutinis)

29. pritaria Bendrijos teisės aktų pakeitimams siekiant sugriežtinti vaistams taikomas teises nuostatas;

30. mano, kad tiek pacientus, tiek sveikatos priežiūros institucijas reikėtų skatinti pranešti apie pastebėtą nepageidaujamą vaistų poveikį. Medicinos darbuotojai privalo pranešti apie bet kokią jiems žinomą nepageidaujamą vaistų reakciją. Tai ypač svarbu kalbant apie vaistus, kuriems leidimai prekiauti išduodami tik tam tikromis sąlygomis. Tai galima pacientams aiškiai parodyti pakuotėje pažymint visuotinai sutartu simboliu arba simbolių sistema, o saugos informaciją reikėtų pateikti keletu Bendrijos kalbų;

31. mano, kad sveikatos priežiūros institucijos privalo turėti galimybę inicijuoti vaisto saugumo patikrinimą ir turėti teisę iš regioninių ir nacionalinių farmakologinio budrumo centrų gauti Europos nepageidaujamo poveikio duomenų bazės informaciją;

32. ragina, kad regioniniai farmakologinio budrumo centrai taptų neatskiriama visuomenės sveikatos dalimi ir pagrindine vieta, kur pacientai galėtų kreiptis farmakologiniais klausimais;

33. mano, kad prieš paskelbiant informaciją apie nepageidaujamą poveikį reikia atlikti rimtus tyrimus ir gauti kompetentingų institucijų leidimą prieš minėtą informaciją pateikiant pacientams;

34. pabrėžia, kad regioninių farmakologinio budrumo centrų užduotys neturėtų apsiriboti informacijos kaupimu, tačiau taip pat turėtų apimti informavimą ir prevenciją, konsultacijas bei naudingumo ir pavojingumo vertinimą; regioniniai farmakologinio budrumo centrai dalyvauja sveikatos stebėsenos procese ir sveikatos konferencijose. Be to, reikėtų siekti glaudesnio gydytojų, farmacininkų ir pacientų savitarpio pagalbos grupių bendradarbiavimo gydymo vaistais klausimais;

35. mano, kad siūlomi pakuotės informacinio lapelio pakeitimai, ypač susiję su išsamiau nepageidaujamo poveikio stebėjimu, paspartins jų turinio pokyčius. Dėl to informaciniuose lapeliuose pateikiama informacija gali būti laiku neatnaujinta ir tuomet pacientas galėtų gauti klaidinančią arba netikslią informaciją. Ilgalaike perspektyvoje reikėtų siekti, kad išduodant vaistą vartotojui visada būtų pridodamas informacinis lapelis su naujausia informacija. Jei atsižvelgiant į atskiro paciento konkrečią būklę būtina, medicinos darbuotojai turėtų pacientą informuoti apie nepageidaujamą poveikį, net jei jis dar nenurodytas vaisto informaciniame lapelyje;

36. nepritaria pasiūlymui pakuotės informacinio lapelio santaurką pateikti juoda linija apvestame langelyje, nes baiminamasi, kad pacientas skaitys tik tame langelyje esančią informaciją.

⁽³⁾ 2001/83/EB, 2 straipsnis: „Šios direktyvos nuostatos taikomos [...] žmonėms skirtiems vaistams, kurie yra pateikiami į valstybių narių rinką“.

II. SIŪLOMI PAKEITIMAI

1 pakeitimas

COM(2008) 663 galutinis 1 straipsnio 2 dalis

Komisijos pasiūlymas	RK pakeitimas
Direktyva 2001/83/EB iš dalies keičiama taip: 88 straipsnio 4 dalis pakeičiama taip: (...) „4. 1 dalyje nurodytas draudimas netaikomas šios pramonės įmonių vykdomoms skiepavimo ir kitoms visuomenės sveikatai svarbioms kampanijoms, kurias leidžia valstybių narių kompetentingos institucijos.“	Direktyva 2001/83/EB iš dalies keičiama taip: 88 straipsnio 4 dalis pakeičiama taip: (...) „4. 1 dalyje nurodytas draudimas netaikomas <u>keliautojų profilaktiniams skiepams šios pramonės įmonių vykdomoms skiepavimo ir kitoms visuomenės sveikatai svarbioms kampanijoms, kurias leidžia valstybių narių kompetentingos institucijos.</u> “

Paaiškinimas

Skiepams turėtų būti taikomos tos pačios nuostatos, kaip ir kitiems receptiniams vaistams. Išimtyms, taikomos skiepavimo ir kitoms visuomenės sveikatai svarbioms kampanijoms turėtų apsiriboti keliautojų profilaktiniais skiepais. Dabartiniuose Europos teisės aktuose reklamos draudimas netaikomas tik skiepavimo kampanijoms. Komisijos pasiūlymu norima leisti farmacijos pramonei informuoti gyventojus apie visuomenės sveikatai svarbias kampanijas. Manoma, kad dabartinė išimtis leido farmacijos kompanijoms platinti informaciją apie savo gaminius įkyriu ir pirkti raginančiu būdu. Komisijai siūlant šią išimtį išplėsti, kad ji būtų taikoma kitoms visuomenės sveikatai svarbioms kampanijoms, kyla pavojus, kad dabartinis receptinių vaistų reklamos draudimas susilpnės, nes sunku apibrėžti, ką apima sąvoka „kitos visuomenės sveikatai svarbios kampanijos“.

Dėl mokslo pažangos skiepų ateityje daugės, pavyzdžiui, terapinių skiepų pavidalu, todėl ateityje bus vis sunkiau skirti skiepus ir paprastus vaistus. Gyventojų skiepavimas yra svarbi visuomenės sveikatos apsaugos dalis. Šiuo metu valstybių narių skiepavimo programų praktika skiriasi. Siekiant visapusiškai įvertinti pavojingumą ir naudingumą bei kuo geriau panaudoti sveikatos apsaugos išteklius, su skiepavimo kampanijomis susijusi informacija turėtų būti valdoma valdžios institucijų, o ne pavienių farmacijos įmonių.

2 pakeitimas

COM(2008) 663 galutinis 1 straipsnio 5 dalis

Komisijos pasiūlymas	RK pakeitimas
100 b straipsnis Leidimų prekiauti turėtojai gali platinti visuomenei ar jos nariams šių rūšių informaciją apie receptinius vaistus, kurių leidimai prekiauti suteikti: (...) c) informacija apie vaisto poveikį aplinkai, kainas, dalykiniai ir informaciniai skelbimai bei rekomendacinė medžiaga, susijusi, pvz., su pakuotės pakeitimu arba išpėjimu apie žalingą poveikį; d) su vaistais susijusi informacija apie neintervencinius mokslinius tyrimus ar papildomas prevencijos ir medicininio gydymo priemones arba informacija apie vaistą, siejama su liga, nuo kurios gydoma arba kuriai siekiama užkirsti kelią.	100 b straipsnis Leidimų prekiauti turėtojai gali platinti visuomenei ar jos nariams šių rūšių informaciją apie receptinius vaistus, kurių leidimai prekiauti suteikti: (...) c) informacija apie vaisto poveikį <u>keliamą pavojų aplinkai dėl piktnaudžiavimo vaistu arba netinkamo jo vartojimo, nesilaikant vaisto savybių santraukos nurodymų, kainas, dalykiniai ir informaciniai skelbimai bei rekomendacinė medžiaga, susijusi, pvz., su pakuotės pakeitimu arba išpėjimu apie žalingą poveikį;</u> (d) <u>su vaistais susijusi informacija apie neintervencinius mokslinius tyrimus ar papildomas prevencijos ir medicininio gydymo priemones arba informacija apie vaistą, siejama su liga, nuo kurios gydoma arba kuriai siekiama užkirsti kelią.</u>

Paaiškinimas

Apibrėžtis „vaisto poveikis aplinkai“ yra pernelyg abstrakti. Norint atkreipti dėmesį į galimą žalingą vaistų poveikį aplinkai veikiau derėtų kalbėti apie „aplinkai keliamą pavojų“. Apibrėžtis „aplinkai keliamas pavojus“ tiksliau apibūdina poveikį aplinkai, kurį Komisija norėtų sumažinti.

Šios nuostatos turėtų būti suformuluotos taip, kad tik vaisto charakteristikų santrauka, etiketė ir informacinis lapelis būtų laikomi informacija. Šiuos duomenis galėtų papildyti informacija apie vaisto poveikį aplinkai. 100 b straipsnio d punktas yra neaiškus ir dėl to jį reikia išbraukti. Komisija savo ataskaitoje ⁽⁴⁾ pripažino, kad neintervenciniai moksliniai saugumo tyrimai dažnai būna menkaverčiai ir neretai skirti tik reklamai.

3 pakeitimas

COM(2008) 663 galutinis 1 straipsnio 5 dalis

Komisijos pasiūlymas	RK pakeitimas
100 c straipsnis	100 c straipsnis
Leidimų prekiauti turėtojų visuomenei arba jos nariams platinama informacija apie receptinius vaistus, kurių leidimai prekiauti suteikti, neteikiama per televiziją ar radiją. Ji teikiama tik šiais kanalais:	Leidimų prekiauti turėtojų visuomenei arba jos nariams platinama informacija apie receptinius vaistus, kurių leidimai prekiauti suteikti, neteikiama per televiziją ar radiją. Ji teikiama tik šiais kanalais:
(...) a) leidiniai, susiję su sveikatos klausimais, kaip nurodo informaciją skelbianti valstybė narė, išskyrus neteisėtą informaciją, aktyviai platinamą visuomenei arba jos nariams;	~~(...)~~ (a) leidiniai, susiję su sveikatos klausimais, kuriuos skelbia pacientų organizacija, kaip nurodo informaciją skelbianti valstybė narė, išskyrus neteisėtą informaciją, aktyviai platinamą visuomenei arba jos nariams;
b) vaistams skirtos interneto svetainės, išskyrus neteisėtą medžiagą, aktyviai platinamą visuomenei arba jos nariams;	a) vaistams skirtos interneto svetainės, kuriose turėtų būti skelbiami tik vaistų informaciniame lapelyje arba ženklinimo etiketėje esantys duomenys, išskyrus neteisėtą medžiagą, aktyviai platinamą visuomenei arba jos nariams;

Paaiškinimas

RK nuomone, nelengva apibrėžti, kas yra „leidiniai, susiję su sveikatos klausimais“, todėl šio informavimo kanalo direktyvoje nereikėtų minėti. Remiantis dabartiniu pasiūlymu valstybės narės savo nuožiūra nustato, kas priskirtina tokiems leidiniams, todėl kyla skirtingų interpretacijų pavojus. Komiteto nuomone, esant dabartinei formuluotei, iškyla reklamos ir informacijos apibrėžties klausimas.

⁽⁴⁾ „Geresnės visuomenės sveikatos apsaugos stiprinant ir gerinant ES farmakologinį budrumą strategija. Viešosios konsultacijos dėl teisės aktų pasiūlymų“ (anglų k. *Strategy to better protect public health by strengthening and rationalising EU pharmacovigilance: Public consultation on legislative proposals*), Briuselis, 2007 m. gruodžio 5 d. (3.2.5 punktas).

4 pakeitimas

COM(2008) 668 galutinis 1 straipsnio 1 dalis

Komisijos pasiūlymas	RK pakeitimas
Direktyva 2001/83/EB iš dalies keičiama taip:	Direktyva 2001/83/EB iš dalies keičiama taip:
1) 1 straipsnyje po 17 punkto įterpiamas šis 17 a punktas:	1) 1 straipsnyje po 17 punkto įterpiamas šis 17 a punktas:
„17a. Prekyba vaistais:	„17a. <u>Prekyba vaistais</u> <u>Vaistų tarpininko veikla</u>
Veikla, kurios esmė – savarankiškai kito asmens vardu derėtis dėl vaistų pirkimo ar pardavimo, teikti sąskaitas už vaistus ar vykdyti vaistų tarpininko veiklą, išskyrus vaistų tiekimą visuomenei, ir kuri nepatenka į didmeninio platinimo apibrėžtį.“	Veikla, kurios esmė – savarankiškai kito asmens vardu derėtis dėl vaistų pirkimo ar pardavimo, <u>arba teikti sąskaitas už vaistus ar vykdyti vaistų tarpininko veiklą, išskyrus vaistų tiekimą visuomenei, ir veiklą, kuri nepatenka į didmeninio ir mažmeninio platinimo apibrėžtį.</u> “

Paaiškinimas

Siūlomo 17a punkto pavadinimas yra „Prekyba vaistais“. Apibrėžtyje be kitų dalykų teigiama, kad „prekybos vaistais“ samprata neapima didmeninės ir mažmeninės prekybos. Atsižvelgiant į tai, kad „prekyba vaistais“ daugelyje valstybių narių jau turi nusistovėjusią prasmę, 17a punkte minimą prekybą derėtų pavadinti kitaip. To nepadarius kyla sampratų painiavos pavojus.

5 pakeitimas

COM(2008) 665 galutinis – tarp 17 ir 18 punktų

Komisijos pasiūlymas	RK pakeitimas
	Direktyvos 2004/27/EB 1 straipsnio 40 dalies e punktas keičiamas taip:
	<u>j) punktas pakeičiamas taip:</u>
	„Informacija apie tai, kad nesuvaldyti vaistai arba vaistai, kurių galiojimo terminas pasibaigęs, neturi būti išmetami į kanalizaciją arba kitas nuotekas ar išmetami kartu su buitinėmis šiukšlėmis. Būtina nurodyti visas esamas jų surinkimo sistemas.“

Paaiškinimas

Regionų komitetas nori pasiūlyti pakeisti galiojančius teisės aktus, į kuriuos nebuvo atsižvelgta Komisijos pasiūlyme. Šiuo metu galiojančios 2004 m. kovo 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/27/EB, iš dalies keičiančios Direktyvą 2001/83/EB dėl Bendrijos kodekso, reglamentuojančio žmonėms skirtus vaistus, 54 straipsnio j punkte rašoma: „ypatingos atsargumo priemonės, susijusios su nesuvaldytų vaistų arba vaistų atliekų šalinimu, jei reikia, nuoroda į naudojamą atitinkamą surinkimo sistemą;“.

Nors galiojančiuose teisės aktuose reikalaujama, kad visos valstybės narės turėtų nesuvaldytų vaistų arba vaistų, kurių galiojimo terminas pasibaigęs, surinkimo sistemas, tačiau pacientai apie šias sistemas informuojami nepakankamai. Kadangi pacientams trūksta aiškių nurodymų, vaistai dažnai pakliūna į nuotekas ir tai tampa papildoma našta valymo įrenginiams bei paviršinių vandenių talpykloms. Ant pakuotės pateikus aiškesnę informaciją, būtų sudarytos geresnės sąlygos tinkamai utilizuoti nepanaudotus vaistus, arba vaistus, kurių galiojimo terminas pasibaigęs.

6 pakeitimas

COM(2008) 665 galutinis – tarp 15 ir 16 punktų

Komisijos pasiūlymas	RK pakeitimas
	<p>Direktyvos 2004/27/EB 1 straipsnio 1 dalies i punktas keičiamas taip:</p> <p>28 punktas pakeičiamas taip:</p> <p>„28. <u>Su vaisto vartojimu susiję pavojai:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> — <u>bet koks pavojus pacientų sveikatai arba visuomenės sveikatai ar aplinkai, susijęs su vaisto kokybe, sauga ar efektyvumu;</u> — <u>bet koks nepageidaujamo poveikio aplinkai pavojus;</u> <p>28a. <u>pavojingumo ir naudingumo balansas:</u></p> <p><u>vaisto teigiamų terapinių poveikių ir pavojų, apibrėžtų 28 punkte, ryšio vertinimas.“</u></p>

Paaiškinimas

RK mano, kad kalbant apie vaistus labiau derėtų pavojų aplinkai atskirti nuo pavojaus sveikatai, kaip ir yra Direktyvoje 2004/27/CE. Tokiu būdu išsaugoma įprasta vaistų pavojingumo ir naudingumo samprata.

2009 m. spalio 7 d., Briuselis

Regionų komiteto
pirmininkas
Luc VAN DEN BRANDE

Regionų komiteto nuomonė dėl būsimos bendros Europos prieglobsčio sistemos II

(2010/C 79/11)

REGIONŲ KOMITETAS

- savo nuomonėje pabrėžia, kad vietos ir regionų valdžios institucijos ir toliau liks svarbiausiems Bendros Europos prieglobsčio sistemos (BEPS) elementams skirtų Europos teisės aktų įgyvendinimo priešakyje; nerimauja, kad šioje nuomonėje nagrinėjamuose dokumentuose nepakankamai minimas vietos ir regionų lygmuo. Vietos ir regionų lygmens dalyvavimas būtinas, jeigu norima veiksmingai įgyvendinti antrąją BEPS II ir laikytis subsidiarumo principo,
- taip pat mano, kad sėkmingai suderinus sistemas pavyktų palengvinti kai kurias vietos ir regionų valdžios institucijas slegiančią neadekvačią našta, kurią lemia jų geografinė ar sienos padėtis ir nacionalinių sistemų skirtumai. Todėl rekomenduoja, kad tais atvejais, kai už galimybę gauti būstą, už socialinę apsaugą, sveikatą, švietimą ir darbo rinką atsakingos vietos ir regionų valdžios institucijos, valstybės narės turėtų pripažinti, jog būtina siekti solidarumo ir pasidalinti našta subnacionaliniu lygmeniu,
- galvoja, kad europinio suderinimo politika duos lauktų rezultatų, jeigu vietos ir regionų valdžios institucijoms bus suteikta papildoma tiesioginė Europos parama arba garantijos, kad jos gaus atitinkamą procentinę valstybėms narėms skirtų lėšų dalį. Komitetas pabrėžia būtinybę gerinti komunikaciją vietos ir regionų lygiu dėl skirtumų tarp priverstinės ir nepriverstinės migracijos ir dėl skirtumų tarp tarptautinės apsaugos gavėjų ir prašytojų, kad būtų užtikrinta, jog bendruomenės gautų patikimą ir konstruktyvią informaciją apie tarptautinės apsaugos gavėjus.

Pranešėja: Doreen Huddart (UK / LDAE), Niukaslo prie Taino miesto tarybos narė

Pamatiniai dokumentai:

Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl prieglobsčio politikos plano. Kompleksinis požiūris į apsaugą Europos Sąjungoje

COM(2008) 360 galutinis

Pasiūlymas priimti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą, kuria nustatomos minimalios normos dėl prieglobsčio prašytojų priėmimo

COM(2008) 815 galutinis

Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo išdėstomi valstybės narės, atsakingos už trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės vienoje iš valstybių narių pateikto tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijai ir mechanizmai

COM(2008) 820 galutinis

Pasiūlymas priimti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą dėl Europos prieglobsčio paramos biuro įsteigimo

COM(2009) 66 galutinis

I. POLITINĖS REKOMENDACIJOS

REGIONŲ KOMITETAS

1. ypatingai pabrėžia, kad vietos ir regionų valdžios institucijos ir toliau liks svarbiausiems Bendros Europos prieglobsčio sistemos (BEPS) elementams skirtų Europos teisės aktų įgyvendinimo priešakyje, ir kartuoja savo rekomendacijas, pateiktas pirmojoje BEPS skirtoje nuomonėje, kuri buvo priimta 74-ojoje plenarinėje sesijoje (CdR 177/2007 fin);

2. antrojoje savo nuomonėje dėl BEPS kalba apie kitus su Prieglobsčio politikos planu bendrai susijusius klausimus ir konkrečiai apie šiuo metu siūlomus teisės aktus, taip pat pritaria savo ankstesnėms išvadoms;

3. nerimauja, kad šioje nuomonėje nagrinėjamuose dokumentuose nepakankamai minimas vietos ir regionų lygmuo. Vietos ir regionų lygmens dalyvavimas būtinas, jeigu norima veiksmingai įgyvendinti antrąją BEPS ir laikytis subsidiarumo principo;

Prieglobsčio politikos planas

4. tik iš dalies pritaria nuostatai, kad šioje politikos srityje suderinimą reikia susieti su aukštesniais standartais. Komitetas ypač

norėtų atkreipti dėmesį į tai, kad dėl to vietos ir regionų valdžios institucijos gali patirti išlaidų;

5. pabrėžia, kad tiek, kiek BEPS taikoma prieglobsčio prašytojams ir pabėgėliams, ji ir toliau turėtų remtis 1951 m. Jungtinių Tautų konvencijos dėl pabėgėlių statuso principais. Negalima leisti, kad jos standartai realiai arba netiesiogiai būtų sušvelninti;

6. teigiamai vertina faktą, kad Prieglobsčio politikos planu ir su juo susijusiais teisės aktais pirmiausia siekiama suvienodinti prieglobsčio sistemas ir papildomos apsaugos formas. Tai svarbu, nes pripažįstami pabėgėlio apibrėžties trūkumai ir tai, kad tarptautinės apsaugos prašantys asmenys gali nebūti pabėgėliai tiesiogine šio žodžio prasme (pavyzdžiui, asmenys pabėgę iš šalies dėl stichinių nelaimių). Taikoma priėmimo tvarka ir procedūros, taip pat šiems asmenims suteikiamas statusas turėtų užtikrinti, kad su jais bus elgiamasi vienodai;

7. mano, kad sėkmingai suderinus sistemas pavyktų palengvinti kai kurias vietos ir regionų valdžios institucijas slegiančią neadekvačią naštą, kurią lemia jų geografinė ar sienos padėtis ir nacionalinių sistemų skirtumai. Kai priėmimo sąlygos ir procesai arba priskyrimo tarptautinei apsaugai kriterijų taikymas vienoje valstybėje narėje yra (arba atrodo, kad yra) griežtesni nei kitoje, tokie skirtumai gali prisidėti prie antrinės migracijos ES. Todėl tai apsunkintų BEPS įgyvendinimą, be to, per didelė našta gali prislėgti kai kurias valstybes nares ir vietos ir regionų valdžios institucijas;

8. pabrėžia, kad pagrindinės priverstinės migracijos priežastys yra nuo ES nepriklausančios aplinkybės, o ne joje sudarytos sąlygos;

9. rekomenduoja, kad tais atvejais, kai už galimybę gauti būstą, už socialinę apsaugą, sveikatą, švietimą ir darbo rinką atsakingos vietos ir regionų valdžios institucijos, valstybės narės turėtų pripažinti, jog būtina siekti solidarumo ir pasidalinti našta subnacionaliniu lygmeniu;

10. mano, kad europinio suderinimo politika duos lauktų rezultatų, jeigu vietos ir regionų valdžios institucijoms bus suteikta papildoma tiesioginė Europos parama arba garantijos, kad jos gaus atitinkamą procentinę valstybėms narėms skirtą lėšų dalį;

11. pripažįsta, jog neadekvati našta, atsirandanti dėl geografinės padėties ES pasienyje ar dėl demografinių ypatumų, gali apsunkinti veiksmingą suderinimą, todėl sutinka, kad tolesnis nacionalinių standartų suderinimas pasitelkiant BEPS turi būti susietas su aktyvesniu praktiniu bendradarbiavimu, kad valstybėms narėms ir regionams būtų teisingai paskirstytos su prieglobsčio suteikimu susijusios pareigos;

12. nerimauja, kad Prieglobsčio politikos plane nekalbama apie ES pasienio agentūros FRONTEX veiklą nei suderinimo, nei praktinio bendradarbiavimo srityje. Tai, kad pasiūlymuose dėl BEPS daugiau dėmesio skiriama žmogaus teisėms apskritai ir pažeidžiamų asmenų žmogaus teisėms konkrečiai, turėtų atsispindėti ir FRONTEX skirtuose teisės aktuose;

13. pabrėžia būtinybę gerinti komunikaciją vietos ir regionų lygiu dėl skirtumų tarp priverstinės ir nepriverstinės migracijos ir dėl skirtumų tarp tarptautinės apsaugos gavėjų ir prašytojų, kad būtų užtikrinta, jog bendruomenės gautų patikimą ir konstruktyvią informaciją apie tarptautinės apsaugos gavėjus;

Priėmimo sąlygų direktyva

14. pritaria tam, kad šioje direktyvoje sujungiamos priemonės, nustatančios ir prieglobsčio prašytojų, ir papildomos apsaugos prašytojų priėmimo normas;

15. atkreipia dėmesį į tai, kad suderinus priėmimo normas prieglobsčio prašytojų socialinis aprūpinimas, susijęs su būstu, socialine apsauga, sveikata, švietimu ir patekimu į darbo rinką jokiū būdu negali būti geresnis nei vietos gyventojų aprūpinimas;

16. mano, kad siūlomos žmogaus teisių garantijos, įskaitant specialias priemones pažeidžiamiems asmenims, turėtų būti taikomos atliekant visų rūšių procedūras, taip pat bet kokios rūšies procedūras už valstybės teritorijos ribų, kaip numatyta Prieglobsčio politikos plano 5.2.3 punkte. Prieš priimant naujus sprendimus šioje srityje reikės viską kruopščiai išnagrinėti – visų pirma galimų veiksnių teisėtumą, veiksmingumą ir tikslingumą;

Sulaikymas. 8–11 straipsniai

17. labai pritaria tam, kad 8 straipsnio 1 dalyje pripažįstama, jog asmenys neturėtų būti sulaikomi vien tik todėl, kad jie pateikė prašymą dėl tarptautinės apsaugos – būtent to Komitetas ir prašė savo pirmosios nuomonės dėl BEPS 16 dalyje. Komitetas pripažįsta, kad kompetentingos valdžios institucijos gali turėti rimtų priežasčių sulaikyti kai kuriuos prašymą pateikusius asmenis, pavyzdžiui, įtariamus besislapstant nuo baudmės;

Galimybė pateikti į darbo rinką po 6 mėnesių. 15 straipsnis

18. sutinka, kad šie pasiūlymai gali būti naudingi ir prieglobsčio prašytojams, ir valstybėms narėms, tačiau pripažįsta, kad kai kurių valstybių narių atveju šis pasiūlymas yra prieštaringas, ypač ten, kur auga nedarbas ir kur didelės įtakos turi geografinė padėtis. Komitetas palankiai vertina aiškia naujos redakcijos Priėmimo direktyvos 15 straipsnio 2 dalies nuostatą, kad „valstybės narės numato sąlygas, kuriomis prieglobsčio prašytojui suteikiama galimybė dirbti“;

19. kartoja savo nuomonę dėl integravimo politikos, jau išdėstyta pirmosios nuomonės dėl BEPS 34–38 dalyse, ir atkreipia dėmesį į 2007 m. spalio 11 d. savo nuomonę dėl visuotinio požiūrio į migraciją prie ES pietinių jūros sienų ir į ES kaimynystėje esančius rytinius ir pietrytinius regionus (CdR 64/2007 fin); primena 2007 m. spalio mėn. Regionų komiteto ir Kanarų salų administracijos Tenerifėje organizuotos konferencijos „Regionų ir miestų vaidmuo valdant migracijos srautus“ išvadą; primena 2006 m. birželio 15 d. nuomonę dėl Europos Parlamento rezoliucijos dėl mažumų apsaugos ir kovos su diskriminacija politikos išsiplėtimo Europoje (CdR 53/2006), kurioje buvo aptarta integravimo politika, ir 2009 m. vasario 12 d. nuomonę „Vietos ir regionų valdžios institucijos integracijos politikos priešakyje“ (CdR 212/2008); taip pat primena 2008 m. spalio mėn. Regionų komiteto ir Atikos savivaldybių ir bendruomenių vietos sąjungos Atėnuose surengto seminaro „Miestų ir regionų vaidmuo integruojant imigrantus“ išvadą;

20. primena pirmosios savo nuomonės dėl BEPS 4 dalyje pateiktą rekomendaciją Europos teisės aktais reikalauti, kad valstybės narės sukurtų regionų valdžios institucijų tinklų sistemą, kuri padėtų tikslingai integruoti pabėgėlius;

Materialinių priėmimo sąlygų ir sveikatos priežiūros taisyklės. 17–20 straipsniai

21. reikalavimus prieglobsčio prašytojams taikyti nacionalines socialinės paramos nuostatas laiko abejotinais ir ragina verčiau apsvarstyti visoje Europoje galiojančių minimalių standartų įdiegimą, siekiant užtikrinti pagrindinių paslaugų teikimą;

22. pripažįsta, kad nuostatos apie materialines sąlygas ypač aktualios vietos ir regionų valdžios institucijoms, kurios turi didelę įtaką suteikiant būstą ir užtikrinant socialinę apsaugą, sveikatos priežiūrą ir švietimą. Tais atvejais, kai už šių standartų įgyvendinimą atsakingos valstybės narės, jos turėtų patikinti vietos ir regionų valdžios institucijas, kad bet kokioms papildomoms pareigoms atlikti jos gaus proporcingą finansinę paramą;

23. mano, kad vietos ir regionų valdžios pareigūnams, kurių prašoma patikrinti lėšas, kaip siūloma šiose nuostatose, reikalingas mokymas, tuo užtikrinant, kad iš tarptautinio prieglobsčio prašytojų be reikalo nebus reikalaujama įmokų už materialines priėmimo sąlygas ar sveikatos priežiūrą;

Nuostatos dėl specialių poreikių asmenų. 21–24 straipsniai

24. pakartoja esąs nepaprastai susirūpinęs dėl pažeidžiamų asmenų (pirmosios Komiteto nuomonės dėl BEPS 29–33 dalys) ir teigiamai vertina priemones, kurių imtasi sprendžiant šį klausimą. Komitetas ypač norėtų atkreipti dėmesį į tarptautinės apsaugos prašančių asmenų, kurie galėjo būti sužaloti, negavo pakankamai maisto, galėjo patirti psichologinę traumą, sveikatos priežiūros poreikius. Kadangi sveikatos priežiūros paslaugos dažnai teikiamos vietos ar regioniniu lygmeniu, būtina ištirti ir nustatyti, kokia našta dėl to teks konkrečioms regionams ir tą našta palengvinti;

Elgesys su tarptautinės apsaugos negavusiais asmenimis

25. Elgesio su asmenimis, kurių prieglobsčio prašymas buvo atmestas, suderinimas galėtų padėti sumažinti antrinę migraciją. Tačiau turi būti leista imtis priemonių skatinti susijusius asmenis išvykti savanoriškai. Šios priemonės neturėtų daryti poveikio būtinai medicininei pagalbai ar pragyvenimo paramai, teikiamai šios kategorijos žmonėms;

26. pabrėžia, kad prievartinis skurdinimas ir atsisakymas teikti sveikatos priežiūros paslaugas jokiū būdu neturėtų būti naudojami siekiant įgyvendinti imigracijos ir prieglobsčio suteikimo politikos priemones, susijusias su asmenų, kurių prašymai suteikti tarptautinę apsaugą buvo atmesti, išsiuntimu;

Nepilnamečiai

27. teigiamai vertina faktą, kad Priėmimo sąlygų direktyvoje ir kitose antrosios BEPS naujos redakcijos priemonėse jau

pateikiama aiški nepilnamečio apibrėžtis – „jaunesnis nei 18 metų trečiosios šalies pilietis arba asmuo be pilietybės“. Be to, sveikintina tai, kad kiekviena iš priemonių numato papildomą apsaugą nepilnamečiams. Tačiau nors nepilnamečiu laikomam asmeniui šie standartai bus naudingi, kol kas nepakanka apsaugos tiems tarptautinės apsaugos prašytojams, dėl kurių amžiaus abejoja valstybė narė, priimanti tą asmenį, nagrinėjanti jo prašymą ir priimanti dėl to prašymo sprendimą arba taikanti Dublino kriterijus;

28. pažymi, kad materialinės priėmimo sąlygos bus pirmoji BEPS dalis, su kuria susidurs tarptautinės apsaugos prašytojai. Todėl svarbu, kad tais atvejais, kai abejojama dėl prašytojų amžiaus, kol nebus įrodyta kitaip, jie būtų traktuojami kaip nepilnamečiai (tinkamai atsižvelgiant į kitų tarptautinės apsaugos prašytojų teises ir saugumą); su jais visą laiką būtų elgiamasi humaniškai ir pagarbiai; kad taikant amžiaus nustatymo procedūras būtų naudojamos teisinės apsaugos priemonės, ypač tais atvejais, kai atliekama medicininė apžiūra. Jeigu šiuo etapu bus neteisingai nustatytas prašytojo amžius, gali atsitikti taip, kad prašymą dėl tarptautinės apsaugos teikiantis vaikas negaus didesnės apsaugos, kurią nepilnamečiams norėtų užtikrinti antrosios BEPS teisės aktai;

29. pripažįsta, kad vietos ir regionų valdžios institucijoms daromas itin didelis spaudimas dėl paslaugų teikimo nelydimiems nepilnamečiams arba tais atvejais, kai jų yra daug, ir rekomenduojama tokioms institucijoms skirti pakankamai išteklių;

Nauja Dublino reglamento redakcija

30. pažymi, kad šis pasiūlymas yra ypatingai svarbus regionams, nes pagal Dublino sistemą prieglobsčio prašytojai gali būti išsiųsti į pirmą savo atvykimo valstybę narę, taigi tokia nuostata daro spaudimą tam tikroms valstybėms narėms ir regionams, esantiems prie ES išorės sienų ir pagrindinių atvykimo taškų;

31. pritaria siekiui gerinti sistemos veiksmingumą, tačiau tik tokiu atveju, jeigu bus užtikrintas suderintų priėmimo ir priskyrimo standartų ir procedūrų taikymas. Tai garantuotų, kad valstybės narės, kitai valstybei narei perduodančios trečiųjų šalių piliečius, nepažeis savo įsipareigojimų pagal tarptautinę žmogaus teisių teisę, įskaitant teisę į pagarbą šeimos gyvenimui ir vaiko interesų pirmumą, arba susijusius su asmens negrąžinimo principu, įskaitant netiesioginį grąžinimą, pagal Europos pagrindinių teisių chartijos 19 straipsnį, 1951 m., Jungtinių Tautų konvencijos dėl pabėgėlių statuso 33 straipsnį ir 1984 m. Jungtinių Tautų konvencijos prieš kankinimą 3 straipsnį. Siūlomo reglamento nuostatos turėtų įsigaliooti tik tada, kai bus visiškai įgyvendintos pataisytos priėmimo sąlygų, prieglobsčio procedūros ir priskyrimo direktyvos;

32. teigiamai vertina 6 straipsnį, kuris apsaugo nelydimų nepilnamečių teises ir iš dalies sprendžia pirmosios Komiteto nuomonės dėl BEPS 29–33 dalyse nurodytas problemas. Reikėtų numatyti veiksmingas apsaugos priemones kitiems pažeidžiamiesiems asmenims, pavyzdžiui, nėsčiosiems ir neigaliesiems. Be to, reglamente reikėtų skirti dėmesio ir dabartiniams trūkumams, susijusiems su šeimos vienovės išsaugojimu;

33. labai pritaria tam, kad 27 straipsnio 1 dalyje pripažįstama, jog asmenys neturėtų būti sulaikomi vien todėl, kad jie pateikė prašymą dėl tarptautinės apsaugos, tuo pakartodamas savo pasiūlymą, pateiktą pirmosios savo nuomonės dėl BEPS 16 dalyje;

34. pritaria 31 straipsnyje pasiūlytomis procedūroms dėl šio reglamento nuostatų laikino netaikymo, kai valstybėje narėje susiklosto ypač sudėtinga padėtis, todėl kyla itin didelių sunkumų jos priėmimo pajėgumams;

35. siūlo sukurti oficialias regionų ir Europos Komisijos komunikacijos priemones, kurias naudojant būtų galima atkreipti dėmesį į situacijas, kurioms susidarius Komisija pagal 31 straipsnio 2 dalį savo nuožiūra galėtų priimti sprendimą tais atvejais, kai visoje valstybėje narėje susiklosčiusios sąlygos nėra tinkamas pagerindimas pagal įrodymo standartus, nustatytus 31 straipsnio 1 dalyje. Vis dėlto siekiant užtikrinti, kad šiomis nuostatomis nebūtų naudojamosi pernelyg dažnai Komisija turėtų atidžiai stebėti padėtį ir nuspręsti, ar susidariusi padėtis yra tikrai sudėtinga, ir ar Direktyvos, nustatančios minimalias normas dėl prieglobsčio prašytojų priėmimo, ir Direktyvos 2005/85/EB nesilaikymas nėra pagrindas pažeidimo procedūrai pagal EB sutarties 226 straipsnį;

Nauja Prieglobsčio procedūros direktyvos redakcija

36. palankiai vertina faktą, kad pripažįstama būtinybė susieti procedūrinių standartų suderinimą su „geresniais apsaugos standartais“ nagrinėjant prašymus dėl tarptautinės apsaugos. Taip bus sutrumpintas sprendimo priėmimo laikas. Ilgas įvertinimo laikotarpis gali padaryti neigiamą poveikį žmonių sveikatai ir dvasinei būklei, o tai gali pareikalauti nemažų vietos ir regionų išteklių. Net ir tais atvejais, kai sprendimai priimami pagal nacionalinę (o ne pagal regioninę) sistemą, delsimas gali sukelti nereikalingą įtampą vietos ir regionų valdžios institucijoms, kurių teritorijoje vyksta bylų nagrinėjimas arba teismo procesas;

Nauja Priskyrimo direktyvos redakcija

37. palankiai vertina faktą, kad pripažįstama būtinybė susieti priskyrimo standartų suderinimą su „geresniais apsaugos standartais“. Atsižvelgiant į humanitarines aplinkybes, susijusias su bet kuriais pabėgėlių klausimą reglamentuojančiais teisės aktais, visų pirma reikia spręsti nenuoseklumo pripažįstant pabėgėlių statusą

problemą, o tik po to antrinės migracijos, kurią sukelia skirtingos socialinės apsaugos sąlygos ir galimybės patekti į darbo rinką, problemą. Neteisingo atsisakymo suteikti tarptautinę apsaugą pasekmės yra itin skaudžios;

38. teigiamai vertina tai, kad daugiau dėmesio skiriama papildomai apsaugai. Komitetas palankiai vertina tai, kad Prieglobsčio politikos plano 3.3 dalyje didelis dėmesys skiriamas vadinamosios perkėlimo šalies viduje galimybės taikymo gerinimui. Tokia galimybė niekada neturėtų būti naudojama kaip priedanga pabėgėlių grąžinimui;

39. pripažįsta, kad pagerinus prieglobsčio ir papildomos apsaugos suteikimo sprendimų priėmimo kokybę, įskaitant keitimąsi geriausios praktikos pavyzdžiais, susijusiais su šiuo metu galiojančių ir siūlomų teisės aktų aiškinimu, sumažėtų apeliacinių pareiškimų skaičius (kuris kai kuriose valstybėse narėse yra didelis). Toks pagerinimas taip pat gali padidinti savanoriško grįžimo statistiką tais atvejais, kai prašymas suteikti tarptautinę apsaugą atmetamas. Jei abejojose minėtose srityse pavyktų pasiekti rezultatų, sumažėtų regionams tenkanti neproporcingai didelė našta, kurią jie patiria remdami asmenis, kuriems nebuvo suteikta valstybės parama;

40. kartoja, kad pagal tarptautinę teisę perkeltieji asmenys turi teisę prašyti tarptautinės apsaugos, net jeigu jie į ES teritoriją pateko neteisėtai, todėl tvirtina, kad atvykimo į ES būdas negali būti naudojamas kaip argumentas prieš tarptautinės apsaugos prašančius asmenis, ypač prekybos žmonėmis aukas;

41. pastebi, kad „patikimumas“ nėra naudojamas tarptautinėse arba Europos pabėgėlių apibrėžtyse, tačiau daugelis prašymų suteikti tarptautinę apsaugą vis dėlto atmetami patikimumo pagrindu. Asmenims, kurių prašymai suteikti tarptautinę apsaugą atmetami, prieš jiems išvykstant iš ES gali prireikti nemažai vietos ir regionų valdžios institucijų paramos, todėl būtina, kad prašymai nebūtų nepagrįstai atmetami patikimumo pagrindu;

42. rekomenduoja naujoje Priskyrimo direktyvos redakcijoje aiškiau pasakyti, kad patikimumo nuostatos (šiuo metu tai – 4 straipsnio 5 dalis) papildo pabėgėlio apibrėžtį: reikėtų nurodyti aplinkybes, kuriomis nepagrįstus asmens teiginius galima laikyti įrodymais, jais papildant įprastus įrodymus, kuriais reikalaujama pagrįsti faktus, dėl kurių būtina suteikti tarptautinę apsaugą;

Praktinis bendradarbiavimas

43. pabrėžia, kad reikia tinklų, kuriuose vietos ir regionų lygmeniu būtų galima keistis informacija ir geriausios praktikos pavyzdžiais prieglobsčio srityje, taip pat reikia numatyti pakankamą finansinę paramą tokių tinklų veiklai;

44. teigiamai vertina sprendimą steigti Europos prieglobsčio paramos biurą ir mano, kad jis aktyviai prisidės prie tarptautinių standartų gerinimo ir nuoseklesnio požiūrio;

45. mano, kad siūlomo Reglamento 17 konstatuojamojoje dalyje be „kitų Bendrijos organų“ reikėtų paminėti ir Regionų komitetą (49 straipsnis);

46. pabrėžia, jog svarbu vykdyti tyrimus ir palyginamuosius tyrimus, kuriais būtų galima pagerinti politikos priemonės ir praktikai naudojamų duomenų bazę, ir mano, kad atliekant šią užduotį didelį vaidmenį galės atlikti vietos ir regionų valdžios institucijos. Todėl vietos ir regionų valdžios institucijas reikėtų paminėti „keitimosi informacija ir gerąja patirtimi“ (3 straipsnis) ir „informacijos rinkimo ir keitimosi ja“ (11 straipsnis) kontekste;

47. pageidauja aiškesnio siūlomo reguliavimo pagrindo ir aiškesnių rodiklių, skirtų įvertinti politikos raidą ir teikiamas paslaugas;

48. rekomenduoja parengti vietos ir regionų valdžios institucijoms prieinamas finansavimo programas, tuo didinant visuomenės informuotumą prieglobsčio klausimais tose srityse, kur tai pagerintų bendruomenės informavimą ir integraciją. Patariamajame forume turėtų dalyvauti vietos ir regionų valdžios institucijos ir Regionų komitetas;

49. taip pat rekomenduoja, kad Europos prieglobsčio paramos biurui būtų skirtas svarbus vaidmuo užmezgant santykius su trečiosiomis šalimis, nevyriausybinėmis organizacijomis ir tarptautinėmis institucijomis;

50. pabrėžia, kad vietos ir regionų valdžios institucijos prisideda prie praktinio aukštų prieglobsčio prašytojų ir pabėgėlių reikalų tvarkymo standartų užtikrinimo. Be to, propaguojant tarptautinės apsaugos programas nepaprastai svarbu pasirūpinti pasienio, priėmimo centrų ir perkėlimo infrastruktūros darbuotojų mokymu.

51. labai suserimęs, kad administracinėje valdyboje nėra vietos ir regionų valdžios institucijų atstovų, rekomenduoja, kad Europos prieglobsčio paramos biuro administracinė sistema būtų sustiprinta Regionų komiteto atstovo dalyvavimu, ir siūlo numatyti reguliarias konsultacijas;

Teisingas atsakomybės pasidalijimas ir solidarumas Europos Sąjungoje

52. pažymi, kad valstybių narių solidarumas pripažįstamas svarbiu šių pasiūlymų elementu, ypač Dublino reglamento pakeitimų atveju, tačiau pasiūlymuose valstybėms narėms paliekama pakankama politikos priemonių įgyvendinimo laisvė. Svarbu suprasti,

kad būtina dalytis tenkančia našta ir užtikrinti solidarumą ne tik tarp valstybių narių, bet ir valstybių narių viduje;

53. pakartoja esąs patenkintas praktine parama, kurią valstybėms narėms teikia Europos pabėgėlių fondas ir Europos pabėgėlių grįžimo fondas, kaip nurodyta Komiteto pirmosios nuomonės dėl BEPS 46 dalyje. Šie fondai bus ypač svarbūs sėkmingam priėmimo sąlygų ir prieglobsčio procedūros direktyvų įgyvendinimui. Komitetas norėtų patikrinimo, kad vietos ir regionų valdžios institucijos turės tiesioginę prieigą prie šių fondų ir kad joms bus suteiktas vaidmuo stebint, kaip per šiuos fondus skiriama parama;

54. preliminariai teigiamai vertina bendro konkrečių ES bylų nagrinėjimo galimybę su sąlyga, kad bus užtikrintas aukštas žmogaus teisių apsaugos lygis ir laikomasi principo, kad kiekviena byla turi būti nagrinėjama atskirai;

Išorės solidarumas

55. atkreipia dėmesį į savanoriško perkėlimo svarbą ir teigiamai vertina pasiūlymus dėl teisės aktų pagerinimo. Komitetas nori patvirtinimo, kad bus numatyti šiam klausimui skirtų konsultacijų su vietos ir regionų valdžios institucijomis mechanizmai, atsižvelgiant į svarbų šių institucijų vaidmenį sėkmingai integruojant pabėgėlius ir kitų tarptautinės apsaugos gavėjus. Komitetas pažymi, kad savanoriškas perkėlimas, jeigu jis organizuojamas gerai, bus naudingas regionams dėl konstruktyviai valdomos migracijos;

Dėl ES bendrosios pabėgėlių perkėlimo programos sukūrimo

56. palankiai vertina šiuos Europos Komisijos komunikatus ir mano, kad ši iniciatyva sustiprins solidarumą perkėlimo srityje ir valstybėse narėse pagerins standartus, taip pat kad bus atsižvelgta į vietos valdžios institucijų vaidmenį priimančiam, perkeliančiam ir integruojant perkeltus asmenis;

57. ypač pritaria tam, kad bus plečiamas perkėlimo ekspertų grupės vaidmuo ir pabrėžia, kad priėmimo ir perkėlimo procese svarbų vaidmenį atliks vietos ir regionų valdžios institucijos, ir kad jų turimos žinios apie poreikius, metinius prioritetus ir gerosios praktikos mainus vertintinos kaip labai vertinga šios grupės subjekto patirtis;

58. prašo Europos Komisijos perkeltiems asmenims paremti iš siūlomų skirti lėšų pakankamai išteklių numatyti vietos ir regionų valdžios institucijoms, kurių vaidmuo, norint sėkmingai įgyvendinti ES perkėlimo programą, yra labai svarbus.

II. SIŪLOMI PAKEITIMAI

1 pakeitimas

Pasiūlymas priimti Priėmimo direktyvą (COM(2008) 815) - 2 straipsnio c punktas

Europos komisijos pasiūlytas tekstas	RK pakeitimas
„šeimos nariai“ – tuo atveju, jei šeima jau egzistavo kilmės šalyje, toliau išvardyti pareiškėjo šeimos nariai, kurie yra toje pačioje su tarptautinės apsaugos prašymu susijusioje valstybėje narėje:	„šeimos nariai“ – tuo atveju, jei šeima jau egzistavo kilmės šalyje, toliau išvardyti pareiškėjo šeimos nariai, kurie yra toje pačioje su tarptautinės apsaugos prašymu susijusioje valstybėje narėje:
i) prieglobsčio prašytojo (-os) sutuoktinis (-ė) arba nesantuokinis (-ė) jo (jos) partneris (-ė), su kuriuo nusistovėjęs pastovus ryšys, jei pagal atitinkamos valstybės narės įstatymus arba praktiką su užsieniečiais susijusioje teisėje poros, nesančios santuokoje, tam tikru mastu yra prilyginamos sutuoktiniams;	i) prieglobsčio prašytojo (-os) sutuoktinis (-ė) arba nesantuokinis (-ė) jo (jos) partneris (-ė), su kuriuo nusistovėjęs pastovus ryšys, jei pagal atitinkamos valstybės narės įstatymus arba praktiką su užsieniečiais susijusioje teisėje poros, nesančios santuokoje, tam tikru mastu yra prilyginamos sutuoktiniams;
ii) i punkte nurodytų porų nepilnamečiai vaikai tik tada, jeigu nėra vedę jie nevedę, nepaisant to, ar jie gimę santuokoje ar nesantuokiniai, ar įvaikinti, kaip reikalaujama pagal nacionalinę teisę;	ii) i punkte nurodytų porų nepilnamečiai vaikai tik tada, jeigu nėra vedę jie nevedę <u>ir yra priklausomi</u> , nepaisant to, ar jie gimę santuokoje ar nesantuokiniai, ar įvaikinti, kaip reikalaujama pagal nacionalinę teisę;
iii) i papunktyje nurodytų porų arba pareiškėjo nepilnamečiai susituokę vaikai, nepaisant to, ar yra santuokiniai ar nesantuokiniai, ar įvaikinti taip, kaip nustatyta nacionalinėje teisėje, jei gyventi su pareiškėju atitinka jų interesus;	iii) ~~i papunktyje nurodytų porų arba pareiškėjo nepilnamečiai susituokę vaikai, nepaisant to, ar yra santuokiniai ar nesantuokiniai, ar įvaikinti taip, kaip nustatyta nacionalinėje teisėje, jei gyventi su pareiškėju atitinka jų interesus;~~
iv) pareiškėjo tėvas, motina ar globėjas, kai pareiškėjas yra nepilnametis ir nesusituokęs, arba kai jis (ji) yra nepilnametis (-ė) ir susituokęs (-usi), tačiau gyventi savo tėvu, motina ar globėju atitinka jo (jos) interesus;	iv) ~~iii) pareiškėjo tėvas, motina ar globėjas, kai pareiškėjas yra nepilnametis ir nesusituokęs, arba kai jis (ji) yra nepilnametis (-ė) ir susituokęs (-usi), tačiau gyventi savo tėvu, motina ar globėju atitinka jo (jos) interesus;~~
v) pareiškėjo nepilnamečiai nesusituokę broliai ir seserys, kai pareiškėjas yra nepilnametis ir nesusituokęs arba kai pareiškėjas arba jo broliai ir seserys yra nepilnamečiai ir susituokę, tačiau gyventi kartu atitinka vieno ar kelių iš jų interesus;	v) ~~iv) pareiškėjo nepilnamečiai nesusituokę broliai ir seserys, kai pareiškėjas yra nepilnametis ir nesusituokęs arba kai pareiškėjas arba jo broliai ir seserys yra nepilnamečiai ir susituokę, tačiau gyventi kartu atitinka vieno ar kelių iš jų interesus;~~

Paaiškinimas

Europos Komisijos pasiūlyme išplečiama šeimos apibrėžtis. Taip labai padaugėtų asmenų, turinčių teisę į išmokas. Todėl reikėtų palikti ankstesnę nustatytą pašalpas gaunančiųjų skaičių.

2 pakeitimas

Pasiūlymas dėl priėmimo sąlygų direktyvos [COM(2008)815] – 6 straipsnis – naujas 1 punktas

Europos Komisijos pasiūlytas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
	1. Valstybės narės užtikrina kiekvieno asmens teisinį saugumą, kad ir su prieglobsčio prašytojais, neturinčiais tapatybės dokumentų, visais atžvilgiais būtų elgiamasi humaniškai ir garantuojamos jų teisės. Jei vėliau paaiškėja, kad leidimas gyventi ar viza buvo išduoti remiantis netikra arba kito asmens tapatybe ar pateikus suklastotus, netikrus arba negaliojančius dokumentus, į tai turėtų būti atsižvelgiama tolesniame nagrinėjime.

P a a i š k i n i m a s

Kol tapatybė nėra visiškai užtikrintai nustatyta, svarbu, kad būtų paisoma kiekvieno prieglobsčio prašytojo teisių. Svarbu, kad straipsnio pradžioje būtų pateikta ši pagrindinė nuostata, paremta žmogiškuoju orumu ir visų žmonių lygybės principu.

3 pakeitimas

Pasiūlymas priimti Priėmimo direktyvą (COM(2008) 815) - 15 straipsnio 4 dalis

Europos Komisijos pasiūlytas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
~~Valstybės narės gali darbo rinkos politikos sumetimais teikti pirmenybę ES piliečiams arba Susitarimą dėl Europos ekonominės erdvės pasirašiusių šalių piliečiams, taip pat šalyje teisėtai gyvenantiems trečiųjų šalių piliečiams.~~	Valstybės narės gali darbo rinkos politikos sumetimais teikti pirmenybę ES piliečiams arba Susitarimą dėl Europos ekonominės erdvės pasirašiusių šalių piliečiams, taip pat šalyje teisėtai gyvenantiems trečiųjų šalių piliečiams.

P a a i š k i n i m a s

Kalbant apie Europos Komisijos siūlomą neribotą patekimą į darbo rinką būtina užtikrinti galimybę teikti pirmenybę savo šalies piliečiams, ES piliečiams arba Europos ekonominės erdvės šalių piliečiams. Todėl reikia paklikti direktyvos dabartinės redakcijos 15 straipsnio 4 dalį.

4 pakeitimas

**Pasiūlymas dėl priėmimo sąlygų direktyvos [COM(2008)815] –
20 straipsnis – nauji 6, 7 ir 8 punktai**

Europos Komisijos pasiūlytas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
	<p>6. Valstybės narės nepanaikina arba neriboja materialinių priėmimo sąlygų tiems prieglobsčio prašytojams, kurių prašymas suteikti tarptautinę apsaugą buvo atmestas, kol nebus parengti jų išsiuntimo arba savanoriško grįžimo planai.</p> <p>7. Priverstinis skurdinimas arba jo grėsmė jokiais atvejais nenaudojami siekiant priversti prieglobsčio prašytojus sugrįžti į savo kilmės valstybę.</p> <p>8. Atsisakymas suteikti pirminę sveikatos priežiūrą arba tokio atsisakymo grėsmė jokiais atvejais nenaudojami siekiant priversti prieglobsčio prašytojus sugrįžti į savo kilmės valstybę.</p>

P a a i š k i n i m a s

Šios nuostatos būtinos norint užtikrinti atitiktį Europos žmogaus teisių standartams, pirmiausia Europos žmogaus teisių konvencijos 3 straipsniui. Materialinių priėmimo sąlygų panaikinimas ir ribojimas skatina tuos prieglobsčio prašytojus, kurių prašymai atmetami, nutraukti kontaktus su priimančia valstybe nare. Tai gali trukdyti galutiniam išsiuntimui ir skatinti nelegalų darbą. Materialinių priėmimo sąlygų užtikrinimo tiems prieglobsčio prašytojams, kurių prašymai atmetami, finansinė našta skatina valstybes nares gerinti tų prieglobsčio prašytojų išsiuntimo tvarką ir gerinti jų savanoriško grįžimo programas (skurdinimo ir atsisakymo teikti sveikatos priežiūros paslaugas negalime laikyti tikrai savanoriško grįžimo paskatomis, tai – neteisėtos priverstinio grįžimo formos). Suteikus tarptautinės apsaugos prašantiems asmenims galimybę patekti į darbo rinką ne vėliau kaip po šešių mėnesių nuo atvykimo į ES atsirastų galimybę padidinti mokesčių pajamas.

Pirminės sveikatos priežiūros paslaugų teikimas prieglobsčių prašytojams, kurių prašymai buvo atmesti, taip pat būtinas norint apsaugoti visuomenės sveikatą. Be to, jeigu prieglobsčio prašytojai, kurių prašymas buvo atmestas, negaus pirminės sveikatos priežiūros paslaugų, jie su paūmėjusios ligos simptomais gali atsidurti ligoninėse. Tai taptų našta sveikatos priežiūros sistemos biudžetui, kuris daugelyje valstybių narių administruojamas regionų lygmeniu.

5 pakeitimas

Pasiūlymas priimti Priėmimo direktyvą (COM(2008) 815) - 20 straipsnio 1 dalis

Europos Komisijos pasiūlytas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
Valstybės narės gali apriboti materialines priėmimo sąlygas kai prieglobsčio prašytojas:	Valstybės narės gali apriboti arba panaikinti materialines priėmimo sąlygas kai prieglobsčio prašytojas:
a) palieka kompetentingų institucijų jam paskirtą gyvenamąją vietą, jų neinformavęs arba be leidimo, jei tokio reikia, arba	a) palieka kompetentingų institucijų jam paskirtą gyvenamąją vietą, jų neinformavęs arba be leidimo, jei tokio reikia, arba
b) nevykdo reikalavimo prisistatyti arba nepaiso prašymų suteikti informacijos ar atvykti į apklausą, susijusią su prieglobsčio suteikimo procedūra, per racionaliai pagrįstos trukmės laikotarpį, kuris nustatytas nacionalinės teisės aktuose, arba	b) nevykdo reikalavimo prisistatyti arba nepaiso prašymų suteikti informacijos ar atvykti į apklausą, susijusią su prieglobsčio suteikimo procedūra, per racionaliai pagrįstos trukmės laikotarpį, kuris nustatytas nacionalinės teisės aktuose, arba
c) jau yra pateikęs prašymą dėl prieglobsčio toje pačioje valstybėje narėje.	c) jau yra pateikęs prašymą dėl prieglobsčio toje pačioje valstybėje narėje.

Paa i š k i n i m a s

Komisijos pasiūlyme labai apribojamos galimybės panaikinti materialines priėmimo sąlygas. Todėl nebebus galima veiksmingai skatinti prieglobsčio prašytojus aktyviai bendradarbiauti prieglobsčio suteikimo procedūroje. Dėl šios priežasties turėtų išlikti dabartinė nuostata.

6 pakeitimas

Pasiūlymas dėl priėmimo sąlygų direktyvos [COM(2008)815] – 21 straipsnis – 2 punktas

Europos Komisijos pasiūlytas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
2. Valstybės narės nacionalinės teisės aktais nustato procedūras, skirtas patikrinti, kai tik pateikiamas tarptautinės apsaugos prašymas, ar pareiškėjas turi specialių poreikių, ir nurodyti tokių poreikių pobūdį. Valstybės narės užtikrina, kad specialių poreikių asmenims pagalba būtų teikiama per visą prieglobsčio procedūrą ir būtų deramai kontroliuojama jų padėtis.	2. a) Valstybės narės nacionalinės teisės aktais nustato procedūras, skirtas patikrinti, kai tik pateikiamas tarptautinės apsaugos prašymas, ar pareiškėjas turi specialių poreikių, ir nurodyti tokių poreikių pobūdį. Valstybės narės užtikrina, kad specialių poreikių asmenims pagalba būtų teikiama per visą prieglobsčio procedūrą ir būtų deramai kontroliuojama jų padėtis. b) <u>Kai tarptautinės apsaugos prašytojo amžius yra ginčytinas, valstybės narės tą pareiškėją traktuoja kaip vaiką, kol neįrodoma kitaip (tinkamai atsižvelgiant į kitų tarptautinės apsaugos prašytojų teises ir saugumą).</u> c) Valstybės narės užtikrina, kad amžiaus nustatymo procedūrų metu būtų taikoma pakankama teisinė apsauga, pirmiausia tais atvejais, kai atliekama medicininė apžiūra. d) <u>Bet kokia nelydimų nepilnamečių apžiūra turi būti atliekama nepažeidžiant [Direktyvos 2005/85/EB 17 straipsnio].</u>

Paaiškinimas

Pakeitimu siekiama užtikrinti, kad iš vaikų nebūtų neteisėtai atimta galimybė naudotis padidinta nepilnamečių apsauga, numatyta pasiūlymuose dėl antrosios BEPS. Svarbu, kad nustatant amžių būtų taikomos pakankamos apsaugos priemonės, nes Priėmimo sąlygų direktyva tiesiogiai taikoma ir naujai Tarybos reglamento 343/2003/EB (Dublino reglamento) redakcijai (preambulė, 9 konstatuojamoji dalis). Šiose nuostatose taip pat turėtų būti paminėtos išsamios nelydimiems nepilnamečiams skirtos dabartinės Direktyvos 2005/85/EB (Prieglobsčio procedūros direktyvos) 17 straipsnio ar šią direktyvą pakeisiančio teisės akto nuostatos.

7 pakeitimas

Nauja Dublino reglamento redakcija [COM(2008) 820 galutinis] – 31 straipsnis

Europos Komisijos pasiūlytas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
<p>1. Kai valstybėje narėje susiklosto ypač sudėtinga padėtis, kelianti itin didelių sunkumų jos priėmimo pajėgumams, prieglobsčio sistemai arba infrastruktūrai, o tarptautinės apsaugos prašytojų perdavimas pagal šį reglamentą tai valstybei narei dar labiau pasunkintų padėtį, ta valstybė narė gali prašyti sustabdyti perdavimą.</p>	<p>1. Kai valstybėje narėje susiklosto ypač sudėtinga padėtis, kelianti itin didelių sunkumų jos priėmimo pajėgumams, prieglobsčio sistemai arba infrastruktūrai, o tarptautinės apsaugos prašytojų perdavimas pagal šį reglamentą tai valstybei narei dar labiau pasunkintų padėtį, ta valstybė narė gali prašyti sustabdyti perdavimą.</p>
<p>Prašymas teikiamas Komisijai. Prašyme pateikiami motyvai, kuriais jis grindžiamas, visų pirma ši informacija:</p>	<p>Prašymas teikiamas Komisijai. Prašyme pateikiami motyvai, kuriais jis grindžiamas, visų pirma ši informacija:</p>
<p>a) išsamus ypač sudėtingos padėties, keliančios itin didelių sunkumų prašančiosios valstybės narės priėmimo pajėgumams, prieglobsčio sistemai arba infrastruktūrai, aprašymas ir svarbūs statistiniai duomenys bei patvirtinamieji įrodymai;</p>	<p>a) išsamus ypač sudėtingos padėties, keliančios itin didelių sunkumų prašančiosios valstybės narės priėmimo pajėgumams, prieglobsčio sistemai arba infrastruktūrai, aprašymas ir svarbūs statistiniai duomenys bei patvirtinamieji įrodymai;</p>
<p>b) pagrįsta galimo padėties kitimo artimiausiu laikotarpiu prognozė;</p>	<p>b) pagrįsta galimo padėties kitimo artimiausiu laikotarpiu prognozė;</p>
<p>c) pagrįstas kitų sunkumų, kurių tarptautinės apsaugos prašytojo perdavimas pagal šį reglamentą galėtų papildomai kelti prašančiosios valstybės narės priėmimo pajėgumams, prieglobsčio sistemai arba infrastruktūrai, paaiškinimas ir svarbūs statistiniai duomenys bei kiti patvirtinamieji įrodymai.</p>	<p>c) pagrįstas kitų sunkumų, kurių tarptautinės apsaugos prašytojo perdavimas pagal šį reglamentą galėtų papildomai kelti prašančiosios valstybės narės priėmimo pajėgumams, prieglobsčio sistemai arba infrastruktūrai, paaiškinimas ir svarbūs statistiniai duomenys bei kiti patvirtinamieji įrodymai.</p>
<p>2. Jei Komisija mano, kad tam tikroje valstybėje narėje susiklosčiusios aplinkybės gali tarptautinės apsaugos prašytojo apsaugos lygį paveikti taip, kad šis neatitiks Bendrijos teisės aktų reikalavimų, visų pirma Direktyvos [...]/.../EB], kuria nustatomos minimalios prieglobsčio prašytojų priėmimo normos, ir Direktyvos 2005/85/EB, ji šio straipsnio 4 dalyje nustatyta tvarka gali nuspręsti sustabdyti visų prašytojų perdavimą pagal šį reglamentą atitinkamai valstybei narei.</p>	<p>2. Jei Komisija mano, kad tam tikroje valstybėje narėje susiklosčiusios aplinkybės gali tarptautinės apsaugos prašytojo apsaugos lygį paveikti taip, kad šis neatitiks Bendrijos teisės aktų reikalavimų, visų pirma Direktyvos [...]/.../EB], kuria nustatomos minimalios prieglobsčio prašytojų priėmimo normos, ir Direktyvos 2005/85/EB, ji šio straipsnio 4 dalyje nustatyta tvarka gali nuspręsti sustabdyti visų prašytojų perdavimą pagal šį reglamentą atitinkamai valstybei narei.</p>
<p>3. Jei valstybei narei kyla abejonų, ar kitoje valstybėje narėje susiklosčiusios aplinkybės negali tarptautinės apsaugos prašytojo apsaugos lygio paveikti taip, kad šis neatitiks Bendrijos teisės aktų reikalavimų, visų pirma Direktyvos [...]/.../EB], kuria nustatomos minimalios prieglobsčio prašytojų priėmimo normos, ir Direktyvos 2005/85/EB, ji gali paprašyti sustabdyti visų pareiškėjų perdavimą pagal šį reglamentą atitinkamai valstybei narei.</p>	<p>3. Jei valstybei narei kyla abejonų, ar kitoje valstybėje narėje susiklosčiusios aplinkybės negali tarptautinės apsaugos prašytojo apsaugos lygio paveikti taip, kad šis neatitiks Bendrijos teisės aktų reikalavimų, visų pirma Direktyvos [...]/.../EB], kuria nustatomos minimalios prieglobsčio prašytojų priėmimo normos, ir Direktyvos 2005/85/EB, ji gali paprašyti sustabdyti visų pareiškėjų perdavimą pagal šį reglamentą atitinkamai valstybei narei.</p>

Europos Komisijos pasiūlytas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
<p>Prašymas teikiamas Komisijai. Prašyme nurodomi motyvai, kuriais jis grindžiamas, ir išsami informacija apie padėtį atitinkamoje valstybėje narėje, pabrėžiant galimą Bendrijos teisės aktų, visų pirma Direktyvos [...]/.../EB], kuria nustatomos minimalios prieglobsčio prašytojų priėmimo normos, ir Direktyvos 2005/85/EB, neatitikimą.</p>	<p>Prašymas teikiamas Komisijai. Prašyme nurodomi motyvai, kuriais jis grindžiamas, ir išsami informacija apie padėtį atitinkamoje valstybėje narėje, pabrėžiant galimą Bendrijos teisės aktų, visų pirma Direktyvos [...]/.../EB], kuria nustatomos minimalios prieglobsčio prašytojų priėmimo normos, ir Direktyvos 2005/85/EB, neatitikimą.</p>
<p>4. Gavusi prašymą pagal šio straipsnio 1 arba 3 dalį arba savo iniciatyva pagal šio straipsnio 2 dalį Komisija gali nuspręsti sustabdyti visų pareiškėjų perdavimą pagal šį reglamentą atitinkamai valstybei narei. Toks sprendimas priimamas kuo skubiau, bet ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo prašymo gavimo. Sprendime dėl sustabdymo išdėstomi motyvai, kuriais jis yra grindžiamas, visų pirma ši informacija:</p>	<p>4. Kai vietos arba regionų valdžios institucijai kyla abejonų, ar susidarė ypač sudėtinga padėtis, kelianti itin didelių sunkumų jos priėmimo pajėgumams, prieglobsčio sistemai arba infrastruktūrai palyginti su tos institucijos valstybe nare apskritai, tačiau 1 šio straipsnio dalies pritaikymui numatyta riba nepasiekta, minėta institucija gali oficialiai paprašyti Komisijos savo nuožiūra priimti sprendimą, kaip numatyta šio straipsnio 2 dalyje.</p>
<p>a) visų svarbių valstybėje narėje susiklosčiusių aplinkybių, dėl kurių asmenų perdavimas galėtų būti sustabdomas, įvertinimas;</p> <p>b) perdavimo sustabdymo galimo poveikio kitoms valstybėms narėms įvertinimas;</p> <p>c) data, kada siūloma sustabdyti asmenų perdavimą;</p> <p>d) ypatingos su tokiu sustabdymu susijusios aplinkybės.</p>	<p>4 5. Gavusi prašymą pagal šio straipsnio 1 arba 3 dalį arba savo iniciatyva vien pagal šio straipsnio 2 dalį arba atsižvelgdama ir į šio straipsnio 4 dalį Komisija gali nuspręsti sustabdyti visų pareiškėjų perdavimą pagal šį reglamentą atitinkamai valstybei narei. Toks sprendimas priimamas kuo skubiau, bet ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo prašymo gavimo. Sprendime dėl sustabdymo išdėstomi motyvai, kuriais jis yra grindžiamas, visų pirma ši informacija:</p>
<p>a) visų svarbių valstybėje narėje susiklosčiusių aplinkybių, dėl kurių asmenų perdavimas galėtų būti sustabdomas, įvertinimas;</p> <p>b) perdavimo sustabdymo galimo poveikio kitoms valstybėms narėms įvertinimas;</p> <p>c) data, kada siūloma sustabdyti asmenų perdavimą;</p> <p>d) ypatingos su tokiu sustabdymu susijusios aplinkybės.</p>	<p>a) visų svarbių valstybėje narėje susiklosčiusių aplinkybių, dėl kurių asmenų perdavimas galėtų būti sustabdomas, įvertinimas;</p> <p>b) perdavimo sustabdymo galimo poveikio kitoms valstybėms narėms įvertinimas;</p> <p>c) data, kada siūloma sustabdyti asmenų perdavimą;</p> <p>d) ypatingos su tokiu sustabdymu susijusios aplinkybės.</p>
<p>5. Komisija praneša Tarybai ir valstybėms narėms apie sprendimą sustabdyti visų pareiškėjų perdavimą pagal šį reglamentą atitinkamai valstybei narei. Bet kuri valstybė narė per vieną mėnesį nuo pranešimo gavimo gali perduoti Komisijos sprendimą Tarybai svarstyti. Taryba per vieną mėnesį nuo tos dienos, kai valstybė narė jai perdavė svarstyti sprendimą, kvalifikuota balsų dauguma gali nuspręsti kitaip.</p>	<p>5 6. Komisija praneša Tarybai ir valstybėms narėms apie sprendimą sustabdyti visų pareiškėjų perdavimą pagal šį reglamentą atitinkamai valstybei narei. Bet kuri valstybė narė per vieną mėnesį nuo pranešimo gavimo gali perduoti Komisijos sprendimą Tarybai svarstyti. Taryba per vieną mėnesį nuo tos dienos, kai valstybė narė jai perdavė svarstyti sprendimą, kvalifikuota balsų dauguma gali nuspręsti kitaip.</p>
<p>6. Komisijai priėmus sprendimą sustabdyti asmenų perdavimą tam tikrai valstybei narei, kitos valstybės narės, kuriose yra pareiškėjai, kurių perdavimas buvo sustabdytas, yra atsakingos už tų asmenų tarptautinės apsaugos prašymų nagrinėjimą.</p>	<p>6 7. Komisijai priėmus sprendimą sustabdyti asmenų perdavimą tam tikrai valstybei narei, kitos valstybės narės, kuriose yra pareiškėjai, kurių perdavimas buvo sustabdytas, yra atsakingos už tų asmenų tarptautinės apsaugos prašymų nagrinėjimą.</p>
<p>Sprendime sustabdyti asmenų perdavimą tam tikrai valstybei narei tinkamai atsižvelgiama į būtinybę užtikrinti nepilnamečių apsaugą ir šeimos vientisumą.</p>	<p>Sprendime sustabdyti asmenų perdavimą tam tikrai valstybei narei tinkamai atsižvelgiama į būtinybę užtikrinti nepilnamečių apsaugą ir šeimos vientisumą.</p>
<p>7. Sprendime sustabdyti asmenų perdavimą pagal šio straipsnio 1 dalį tam tikrai valstybei narei pagrindžiama būtinybė teikti pagalbą neatidėliotinioms priemonėms, nustatytoms Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo Nr. 573/2007/EB 5 straipsnyje, kai gautas tos valstybės narės pagalbos prašymas.</p>	<p>7 8. Sprendime sustabdyti asmenų perdavimą pagal šio straipsnio 1 dalį tam tikrai valstybei narei pagrindžiama būtinybė teikti pagalbą neatidėliotinioms priemonėms, nustatytoms Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo Nr. 573/2007/EB 5 straipsnyje, kai gautas tos valstybės narės pagalbos prašymas.</p>

Europos Komisijos pasiūlytas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
<p>8. Asmenų perdavimas gali būti sustabdomas ne ilgesniam kaip šešių mėnesių laikotarpiui. Jei priežastys, dėl kurių taikomos tokios priemonės, po šešių mėnesių neišnyksta, Komisija šio straipsnio 1 dalyje nurodytos atitinkamos valstybės narės prašymu arba savo iniciatyva gali nuspręsti pratęsti priemonių taikymą dar šešiams mėnesiams. Taikoma šio straipsnio 5 dalis.</p> <p>9. Nė viena šio straipsnio nuostata negali būti suprantama kaip leidžianti valstybėms narėms nukrypti nuo jų bendros pareigos imtis visų tinkamų – bendrų ar specialių – priemonių iš Bendrijos prieglobsčio teisės aktų, visų pirma šio reglamento, Direktyvos [.../.../EB], kuria nustatomos minimalios prieglobsčio prašytojų priėmimo normos, ir Direktyvos 2005/85/EB, kylantiems išpareigojimams įgyvendinti.</p>	<p>8 9. Asmenų perdavimas gali būti sustabdomas ne ilgesniam kaip šešių mėnesių laikotarpiui. Jei priežastys, dėl kurių taikomos tokios priemonės, po šešių mėnesių neišnyksta, Komisija šio straipsnio 1 dalyje nurodytos atitinkamos valstybės narės prašymu arba savo iniciatyva gali nuspręsti pratęsti priemonių taikymą dar šešiams mėnesiams. Taikoma šio straipsnio 5 dalis.</p> <p>9 10. Nė viena šio straipsnio nuostata negali būti suprantama kaip leidžianti valstybėms narėms nukrypti nuo jų bendros pareigos imtis visų tinkamų – bendrų ar specialių – priemonių iš Bendrijos prieglobsčio teisės aktų, visų pirma šio reglamento, Direktyvos [.../.../EB], kuria nustatomos minimalios prieglobsčio prašytojų priėmimo normos, ir Direktyvos 2005/85/EB, kylantiems išpareigojimams įgyvendinti.</p>

Paaaiškinimas

Šis siūlomas pakeitimas skirtas situacijai, kai tam tikriems regionams gali susidaryti neproporcingai didelė našta palyginti su visa valstybe nare apskritai, arba situacijai, kai valstybė narė negali pasinaudoti 31 straipsnio 1 dalimi, nes situacija visoje jos teritorijoje nėra pakankamai sudėtinga. Skirtingai nei pagal galiojančią 31 straipsnio 1 dalį, tai nėra tiesioginis prašymas laikinai sustabdyti perdavimą, tačiau prašymas, kad Komisija sprendimą priimtų savo nuožiūra pagal 31 straipsnio 2 dalį. Todėl pakeitimu pripažįstama vietos ir regionų valdžios institucijų svarba, nemėginant jų prilyginti valstybėms narėms.

8 pakeitimas

Europos prieglobsčio paramos biuro reglamentas [COM(2009) 66] 11 straipsnis – 1 punktą

Europos Komisijos pasiūlytas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
<p>1. Biuras organizuoja, koordinuoja ir skatina nacionalinių prieglobsčio institucijų ir Komisijos bei nacionalinių prieglobsčio institucijų keitimąsi informacija, susijusia su visų Bendrijos <i>acquis</i> priklausančių prieglobsčio srities teisinių priemonių įgyvendinimu. Šiuo tikslu jis gali sukurti faktinių, teisinių ir teismo bylų duomenų, susijusių su nacionalinėmis, Europos ir tarptautinėmis prieglobsčio srities teisinėmis priemonėmis, bazes.</p>	<p>1. Biuras organizuoja, koordinuoja ir skatina nacionalinių prieglobsčio institucijų ir Komisijos bei nacionalinių prieglobsčio institucijų keitimąsi informacija, susijusia su visų Bendrijos <i>acquis</i> priklausančių prieglobsčio srities teisinių priemonių įgyvendinimu, taip pat # vietos ir regionų lygmeniu. Šiuo tikslu jis gali sukurti faktinių, teisinių ir teismo bylų duomenų, susijusių su nacionalinėmis, Europos ir tarptautinėmis prieglobsčio srities teisinėmis priemonėmis, bazes.</p>

Paaaiškinimas

Didelė prieglobsčio politikos dalis įgyvendinama regionų lygmeniu, taigi svarbu, kad renkant informaciją ir ją keičiantis būtų tiesiogiai tariamasi su regionais.

9 pakeitimas

Europos prieglobsčio paramos biuro reglamentas [COM(2009) 66] 25 straipsnis – 3 punktą

Europos Komisijos pasiūlytas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
<p>3. Administracinė valdyba gali pakviesti asmenis, kurių nuomonė gali būti svarbi, dalyvauti posėdžiuose stebėtojų teisėmis.</p>	<p>3. Administracinė valdyba gali pakviesti asmenis, kurių nuomonė gali būti svarbi, dalyvauti posėdžiuose stebėtojų teisėmis. Regionų komiteto atstovas kviečiamas tais atvejais, kurie susiję su vietos ir regionų interesais.</p>

P a a i š k i n i m a s

Šiuo pakeitimu pripažįstama vietos ir regionų valdžios institucijų svarba ir patirtis prieglobsčio politikos srityje.

10 pakeitimas

Europos prieglobsčio paramos biuro reglamentas [COM(2009) 66] 30 straipsnis – 9 punktas

Europos Komisijos pasiūlytas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
9. Vykdomasis komitetas gali kviesti dalyvauti stebėtojo teisėmis bet kurį asmenį, kurio nuomonė gali būti svarbi.	9. Vykdomasis komitetas gali kviesti dalyvauti stebėtojo teisėmis bet kurį asmenį, kurio nuomonė gali būti svarbi. <u>Regionų komiteto atstovas kviečiamas tais atvejais, kurie susiję su vietos ir regionų interesais.</u>

P a a i š k i n i m a s

Šis pakeitimas susijęs su siūlomu 25 straipsnio 3 dalies pakeitimu, siekiant užtikrinti, kad regionų žinios ir patirtis būtų visiškai pripažįstama ir ja būtų pasinaudota.

11 pakeitimas

Europos prieglobsčio paramos biuro reglamentas [COM(2009) 66] 32 straipsnis – 1 punktas

Europos Komisijos pasiūlytas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
1. Biuras glaudžiai bendradarbiauja su nevyriausybinėmis organizacijomis ir pilietinės visuomenės institucijomis, dalyvaujančiomis vykdant prieglobsčio politiką nacionaliniu, Europos arba tarptautiniu lygmeniu, ir šiuo tikslu įkuria patariamąjį forumą.	1. Biuras glaudžiai bendradarbiauja su nevyriausybinėmis organizacijomis ir pilietinės visuomenės institucijomis, dalyvaujančiomis vykdant prieglobsčio politiką <u>regionų</u> , nacionaliniu, Europos arba tarptautiniu lygmeniu, ir šiuo tikslu įkuria patariamąjį forumą.

P a a i š k i n i m a s

Šiuo pakeitimu pripažįstama regionų valdžios institucijų svarba ir patirtis prieglobsčio politikos srityje.

2009 m. spalio 7 d., Briuselis

*Regionų komiteto
pirmininkas*
Luc VAN DEN BRANDE

Regionų komiteto nuomonė dėl mikrofinansų priemonės Progress

(2010/C 79/12)

REGIONŲ KOMITETAS

- pritaria, kad Komisija ir Europos investicijų bankas (EIB) nedelsiant imtųsi veiksmų užtikrinti, kad ES ištekliai būtų veiksmingai naudojami padėti verslui šiuo sunkiu riboto likvidumo laikotarpiu, ir pabrėžia, kad dėl pastarojo meto finansų krizės buvo sugriežtintos mažų ir vidutinių įmonių (MVĮ) ir mikroįmonių kreditavimo sąlygos, o tai dar labiau didina ekonomikos nuosmukį ir stabdo bet koki tolesnį atsigavimą,
- išreiškia susirūpinimą, kad 100 mln. eurų perskyrus iš PROGRESS programos naujai mikrofinansų priemonei *Progress*, gali būti pakenkta šios programos tikslams, poveikiui ir veiksmingumui, ir ragina Komisiją apvarstyti kitas tinkamas galimybes finansuoti priemonės *Progress* įgyvendinimą,
- ragina Komisiją tobulinti dabartines ES iniciatyvas ir siekti didesnio naujos mikrofinansų priemonės *Progress* ir kitų ES finansinių priemonių, visų pirma PROGRESS, ESF, JASMINE, JEREMIE ir KIP nuoseklumo,
- ragina Komisiją konkrečiau apibrėžti tikslines grupes ir atsižvelgti į bedarbius bei socialiai remtinus asmenis, įskaitant jaunimą, moteris, vyresnio amžiaus žmones bei tautinių mažumų bendruomenes, ir programose bei iniciatyvose, susijusiose su mikrokreditais, šioms grupėms skirti konkrečią ir tinkamą vietą,
- primena Komisijai ir EIB grupei, kad mikrofinansų priemonė bus veiksmingesnė, jei ji bus koordinuojama ir įgyvendinama kartu su esamomis Europos finansų priemonėmis bei vietos ir regionų programomis valstybėse narėse.

Pranešėjas: David Parsons (UK/ELP), Lesteršyro grafystės tarybos vadovas

Pamatiniai dokumentai

Pasiūlymas priimti Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą, nustatantį Europos užimtumo ir socialinės įtraukties mikrofinansų skyrimo priemonę (mikrofinansų priemonę *Progress*)

COM(2009) 333 galutinis

ir

Pasiūlymas priimti Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą, iš dalies keičiantį Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą Nr. 1672/2006/EB, nustatantį Bendrijos užimtumo ir socialinio solidarumo programą – PROGRESS,

COM(2009) 340 galutinis

I. POLITINĖS REKOMENDACIJOS

REGIONŲ KOMITETAS

Būtinybė imtis veiksmų

1. pritaria, kad Komisija ir Europos investicijų bankas (EIB) nedelsiant imtųsi veiksmų užtikrinti, kad ES ištekliai būtų veiksmingai naudojami padėti verslui šiuo sunkiu riboto likvidumo laikotarpiu, ir pabrėžia, kad dėl pastarojo meto finansų krizės buvo sugriežtintos mažų ir vidutinių įmonių (MVI) ir mikroįmonių kreditavimo sąlygos, o tai dar labiau didina ekonomikos nuosmukį ir stabdo bet koki tolesnį atsigavimą;

2. pripažįsta, kad 2007–2013 m. finansinės perspektyvos riboja Komisijos galimybes skirti papildomų lėšų siūlomai naujai mikrofinansų priemonei *Progress*;

3. išreiškia susirūpinimą, kad 100 mln. eurų perskyrus iš PROGRESS programos naujai mikrofinansų priemonei *Progress*, gali būti pakenkta šios programos tikslams, poveikiui ir veiksmingumui, ir ragina Komisiją apsvarstyti kitas tinkamas galimybes finansuoti priemonės *Progress* įgyvendinimą;

4. atkreipia Komisijos dėmesį, į tai, kad siūloma mikrofinansų priemonė *Progress*, turinti 100 mln. eurų biudžetą, panašu, negalės patenkinti papildomų 500 mln. eurų poreikio palengvinti dabartinį kreditavimo suvaržymą, paskatinti teikti mikrofinansavimą ir patenkinti dabartinius poreikius;

5. palankiai vertina tai, kad mikrofinansų priemonė *Progress* atitinka subsidiarumo principą ir todėl papildo valstybių narių arba vietos ir regionų valdžios institucijų skiriamus mikrokreditus;

6. atkreipia dėmesį, kad daugiau nei 90 proc. ES įmonių yra mikroįmonės, o didžiausia kliūtis inovacijoms šiose įmonėse kyla dėl ribotų galimybių gauti mikrokreditą;

7. sutinka, kad daugumą mikrokreditų socialiai remtiniems asmenims ES suteikia nekomercinės mikrofinansų institucijos, todėl reikia jas papildomai remti, kad jos atitiktų dabartinį paklausos lygį;

8. mano, kad Komisijos pastangos vystyti mikrokreditų rinką ES bus naudinga priemone sudaryti sąlygas tiems, kurie negali naudotis įprastos kredito rinkos paslaugomis, kurti naujas įmones ir steigti darbo vietas;

9. apgailestauja, kad Komisija atlikdama *ex-ante* įvertinimą nepakankamai atsižvelgia į vietos ir regionų valdžios institucijų vaidmenį ir poveikį joms;

Didžiausias dėmesys mikrokreditų suteikimui

10. ragina Komisiją tikslingai skirti lėšas novatoriškoms mikroįmonėms, visų pirma žinioms imlioms įmonėms, kad būtų paskatintos inovacijos ir padidintas našumas ES;

11. ragina Komisiją tobulinti dabartines ES iniciatyvas ir siekti didesnio naujos mikrofinansų priemonės *Progress* ir kitų ES finansinių priemonių, visų pirma PROGRESS, ESF, JASMINE, JEREMIE ir KIP ⁽¹⁾ nuoseklumo;

(1) Europos Bendrijos užimtumo ir socialinio solidarumo programa (PROGRESS), Europos socialinis fondas (ESF), Bendras veiksmų planas mikrofinansų institucijoms Europoje remti (JASMINE), Jungtiniai Europos ištekliai mikroįmonėms ir vidutinėms įmonėms (JEREMIE), Konkurencingumo ir inovacijų bendroji programa (KIP).

12. siūlo Komisijai konkrečiau apibrėžti tikslines grupes ir atsižvelgti į bedarbius bei socialiai remtinus asmenis, įskaitant jaunimą, moteris, vyresnio amžiaus žmones bei tautinių mažumų bendruomenes, ir programose bei iniciatyvose, susijusiose su mikrokreditais, šioms grupėms skirti konkrečią ir tinkamą vietą;

13. ragina Komisiją pabrėžti, kaip svarbu papildomai teikti įvairesnę paramą įmonėms, o ne vien tik finansiškai remti naujai besikuriančias ir esamas įmones. Siekiant skatinti tvarų įmonių augimą ir mažinti žlungančių įmonių skaičių, lėšų skyrimas naujoms ir esamoms įmonėms turėtų būti papildytas aktyvios paramos įmonėms mechanizmais, pavyzdžiui, kuravimu, mokymu, konsultavimu, gebėjimų ugdymu, kurie papildytų ESF teikiamą finansinę paramą palūkanoms kompensuoti;

14. pažymi, kad mikrokreditų suteikimo sąlygos ir jų paklausa labai skiriasi visoje ES, todėl ragina Komisiją užtikrinti, kad mikrokreditai būtų vienodomis sąlygomis suteikiami teritorijose, kurioms neskiriama pagalba iš struktūrinių fondų, turint omenyje tai, kad net turtingiausiose vietovėse esama nepritekliaus ir skurdo atvejų;

15. primena Komisijai, valstybėms narėms, vietos ir regionų partneriams, kad 100 mln. eurų biudžeto mikrofinansų priemonė reikėtų palyginti su kitomis programomis ir iniciatyvomis. Tiksliau sakant, riboti šios priemonės išteklių bus prieinami visoms 27 valstybėms narėms per ateinančius ketverius metus. Todėl, siekiant didžiausio poveikio, lėšos turi būti skiriamos pagal konkrečius kriterijus;

16. primena Regionų komiteto nuomonę „Europos ekonomikos atgaivinimo planas ir regionų bei vietos valdžios institucijų vaidmuo“ (CdR 12/2009), kurioje Komisijos buvo prašoma „pateikti pasiūlymą dėl taisyklių, kaip skirti mikrokreditus ES.....[ir] nustatyti pagrindinius mikrokreditų skyrimo kriterijus“;

Komunikacija

17. primena Komisijai ir EIB grupei, kad priemonės sėkmę priklauso nuo to, ar partneriai, finansų institucijos ir potencialūs gavėjai bus visapusiškai informuoti apie šį mechanizmą;

18. primygtinai reikalauja, kad Komisija ir EIB grupė, bendradarbiaudamos su vietos ir regionų valdžios institucijomis, aktyviai informuotų apie savo vaidmenį ir lėšų gavimo būdus pagal skirtingas programas;

19. ragina Komisiją ir EIB grupę paaiškinti mikrofinansų priemonės *Progress* papildomą naudą ir tai, kaip ji papildys esamas Europos, nacionalinio, regionų ir vietos lygmens paramos įmonėms iniciatyvas;

20. pabrėžia, kad Komitetas anksčiau ragino Komisiją ir EIB grupę aktyviau informuoti apie kitų paramos įmonėms programų, pavyzdžiui, JEREMIE, KIP, vaidmenį, papildomą naudą ir teikiamas galimybes (žr. nuomonę Europos iniciatyva *Small business act*, CdR 2008/246);

Mikrokreditų suteikimo koordinavimas

21. primena Komisijai ir EIB grupei, kad mikrofinansų priemonė bus veiksmingesnė, jei ji bus koordinuojama ir įgyvendinama kartu su esamomis Europos finansų priemonėmis bei vietos ir regionų programomis valstybėse narėse;

22. primena Regionų komiteto nuomonę „Lisabonos ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo strategija“ (CdR 245/2008), kurioje pakartotinai pabrėžė „koordinavimo vykdant struktūrinių fondų ir kitas svarbias Europos programas“ būtinybę „siekiant kuo labiau padidinti Europos pridėtinę vertę ir įtraukti į veiklą vietos bei regionų valdžios institucijas“;

23. siūlo Komisijai padidinti priemonės lankstumą; lėšas skirstys ne finansų institucijos, prirėkus jos dirbs kartu su vietos ir regionų valdžios institucijomis, kurios bus mikrofinansų teikėjos;

24. ragina Komisiją, valstybes nares, vietos ir regionų valdžios institucijas ir institucijas, kurioms patikėta įgyvendinti priemonę, paskatinti galimus kandidatus teikti prašymus paskolų fondams, minimaliai sumažinti su prašymų teikimu, svarstymu ir lėšų išmokėjimu susijusią biurokratiją ir toliau padėti mažinti biurokratiją, susijusią su šių lėšų gavimu;

Vertinimas ir stebėseną

25. siūlo, kad Komisija savo iniciatyva atliktų tarpinių ir galutinių įvertinimų glaudžiai bendradarbiaudama su tarptautinėmis finansų institucijomis ir konsultuodamasi su vietos ir regionų valdžios institucijomis bei galutiniais paramos gavėjais. Atliekant galutinį įvertinimą reikėtų visų pirma išnagrinėti, kaip priemonė pasiekti jai nustatyti tikslai ir kaip ji papildė kitas esamas ES finansines priemones, pavyzdžiui, PROGRESS, ESF, JASMINE, JEREMIE ir KIP. Į galutinį įvertinimą taip pat reikėtų įtraukti lėšų pasiskirstymo visose 27 ES valstybėse narėse analizę;

26. siūlo, kad Komisija ir EIB apsvarstytų galimybes tęsti laikinos mikrofinansų priemonės taikymą, jei ji bus sėkminga, ir po 2013 m.

II. SIŪLOMI PAKEITIMAI

1 pakeitimas

2 straipsnis, COM (2009) 333

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>1. Pagal šią priemonę Bendrijos lėšos teikiamos siekiant teikti daugiau mikrokreditų:</p> <p>a) asmenims, netekusiems arba galintiems netekti darbo ir norintiems įsteigti nuosavą mikroįmonę, įskaitant savisamdą;</p> <p>b) socialiai remtiniams asmenims, įskaitant jaunimą, norintiems įsteigti arba išplėsti savo mikroįmonę, įskaitant savisamdą;</p> <p>c) socialinės ekonomikos mikroįmonėms, kuriose dirba darbo netekę asmenys arba socialiai remtini asmenys, įskaitant jaunimą.</p>	<p>1. Pagal šią priemonę Bendrijos lėšos teikiamos siekiant ~~teikti daugiau~~ sudaryti palankias sąlygas gauti mikrokreditus:</p> <p>a) ~~bedarbiams arba~~ asmenims, neturintiems arba galintiems netekti darbo (kaip apibrėžta Reglamento (EB) Nr. 1927/2006, įsteigiančio Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondą, iš dalies pakeisto Reglamentu (EB) Nr. 546/2009, 2 straipsnyje), norintiems įsteigti nuosavą mikroįmonę, įskaitant savisamdą;</p> <p>a) ~~asmenims, netekusiems arba galintiems netekti darbo ir norintiems įsteigti nuosavą mikroįmonę, įskaitant savisamdą;~~</p> <p>b) socialiai remtiniams asmenims, įskaitant jaunimą, moteris, vyresnio amžiaus žmones ir tautinių mažumų bendruomenes, norintiems įsteigti arba išplėsti savo mikroįmonę, įskaitant savisamdą;</p> <p>c) socialinės ekonomikos mikroįmonėms, kuriose dirba darbo netekę asmenys arba socialiai remtini asmenys, <u>kaip apibrėžta b punkte, įskaitant jaunimą.</u></p>

Paaiškinimas

- i) Nėra bendros sąvokos „galintys netekti darbo“ apibrėžties ir bendro supratimo. Todėl būtina nurodyti apibrėžtį, pateiktą neseniai iš dalies pakeistame Reglamente (EB) Nr. 1927/2006, įsteigiančiame Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondą.
- ii) Be jaunimo, yra daugiau socialiai remtinų grupių, kurios turėtų būti aiškiai paminėtos.
- iii) „Jaunimas“ išbrauktas iš c dalies, kadangi socialiai remtinoms grupėms jau apibrėžtos b dalyje.

2 pakeitimas

4 straipsnis, COM (2009) 333

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>1. Priemonė įgyvendinama atitinkamai vykdant tokių rūšių veiksmus ir teikiant:</p> <p>a) garantijas ir pasidalijant riziką;</p> <p>b) kapitalo nuosavybės priemonės;</p> <p>c) skolos priemonės;</p> <p>d) pagalbos priemonės, kaip antai komunikacijos veikla, stebėseną, kontrolė, auditas ir vertinimas, kurios tiesiog būtinos sprendimui tinkamai ir veiksmingai įgyvendinti ir jo tikslams pasiekti.</p> <p>2. Priemone gali naudotis valstybėse narėse, skiriančiose mikrofinansus fiziniams asmenims ir mikroįmonėms, įsteigtos viešosios ir privačiosios įstaigos.</p>	<p>1. Priemonė įgyvendinama atitinkamai vykdant tokių rūšių veiksmus ir teikiant:</p> <p>a) garantijas ir pasidalijant riziką;</p> <p>b) kapitalo nuosavybės priemonės;</p> <p>c) skolos priemonės;</p> <p>d) pagalbos priemonės, kaip antai komunikacijos veikla, stebėseną, kontrolė, auditas ir vertinimas, kurios tiesiog būtinos sprendimui tinkamai ir veiksmingai įgyvendinti ir jo tikslams pasiekti.</p> <p>2. Priemone gali naudotis valstybėse narėse, skiriančiose mikrofinansus fiziniams asmenims ir mikroįmonėms, įsteigtos viešosios ir privačiosios įstaigos.</p> <p><u>3. Valstybėse narėse įsteigtos viešosios ir privačios įstaigos, sudarančios galimybę naudotis šia priemone, turi parengti kriterijų galutiniams paramos gavėjams gaires.</u></p>

Paaiškinimas

- i) Kadangi turimos lėšos yra ribotos ir siekiama maksimalios priemonės naudos, svarbu, kad būtų nustatyti aiškūs atitikimo kriterijai ir kad jie būtų vienodai taikomi visose 27 valstybėse narėse.
- ii) Aiškūs kriterijai prisidėtų prie veiksmingos komunikacijos ir padėtų šią priemonę išsiskirti iš kitų programų bei ją koordinuoti su kitomis programomis.

3 pakeitimas

5 straipsnis, COM (2009) 333

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
1. Komisija administruoja priemonę laikydama Tarybos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002.	1. Komisija administruoja priemonę laikydama Tarybos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002.
2. Siekdama įgyvendinti 4 straipsnio 1 dalyje nurodytus veiksmus, išskyrus 4 straipsnio 1 dalies d punkte nurodytas pagalbos priemones, Komisija sudaro susitarimus su tarptautinėmis finansinėmis institucijomis, visų pirma su Europos Investicijų Banku (EIB) ir Europos Investicijų Fondu (EIF), laikydama Tarybos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 53d straipsnio ir Komisijos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 2342/2002 43 straipsnio. Šiuose susitarimuose išdėstomos išsamios jiems patikėtų užduočių įgyvendinimo nuostatos ir nurodoma būtinybė užtikrinti, kad priemonė papildytų nacionalines programas.	2. Siekdama įgyvendinti 4 straipsnio 1 dalyje nurodytus veiksmus, išskyrus 4 straipsnio 1 dalies d punkte nurodytas pagalbos priemones, Komisija sudaro susitarimus su tarptautinėmis finansinėmis institucijomis, visų pirma su Europos Investicijų Banku (EIB) ir Europos Investicijų Fondu (EIF), laikydama Tarybos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 53d straipsnio ir Komisijos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 2342/2002 43 straipsnio. Šiuose susitarimuose išdėstomos išsamios jiems patikėtų užduočių įgyvendinimo nuostatos ir nurodoma būtinybė užtikrinti, kad priemonė papildytų nacionalines, <u>regionų ir vietos</u> programas ir būtų su jomis <u>koordinuojama</u> .
3. 2 dalyje nurodytos tarptautinės finansinės institucijos, gavusios pajamas, įskaitant dividendus ir grąžinimus, gali jas vėl investuoti į 4 straipsnio 1 dalies a, b ir c punktuose nurodytus veiksmus šešerių metų laikotarpiu nuo priemonės veiklos pradžios. Baigus priemonės veiklą, Europos Bendrijoms grąžintinas likutis mokamas į Europos Bendrijų bendrąjį biudžetą.	3. 2 dalyje nurodytos tarptautinės finansinės institucijos, gavusios pajamas, įskaitant dividendus ir grąžinimus, gali jas vėl investuoti į 4 straipsnio 1 dalies a, b ir c punktuose nurodytus veiksmus šešerių metų laikotarpiu nuo priemonės veiklos pradžios. Baigus priemonės veiklą, Europos Bendrijoms grąžintinas likutis mokamas į Europos Bendrijų bendrąjį biudžetą.
4. Šio straipsnio 2 dalyje nurodytos tarptautinės finansinės institucijos raštu sudaro susitarimus su 4 straipsnio 2 dalyje nurodytomis viešosiomis ir privačiosiomis mikrofinansų įstaigomis, nustatydamos jų pareigą panaudoti jiems pagal priemonę skirtas lėšas siekiant 2 straipsnyje nustatytų tikslų ir teikti informaciją rengiant 8 straipsnio 1 dalyje nurodytas metines ataskaitas.	4. Šio straipsnio 2 dalyje nurodytos tarptautinės finansinės institucijos raštu sudaro susitarimus su 4 straipsnio 2 dalyje nurodytomis viešosiomis ir privačiosiomis mikrofinansų įstaigomis, nustatydamos jų pareigą panaudoti jiems pagal priemonę skirtas lėšas siekiant 2 straipsnyje nustatytų tikslų ir teikti informaciją rengiant 8 straipsnio 1 dalyje nurodytas metines ataskaitas.
5. 4 straipsnio 1 dalies d punkte nurodytą pagalbos priemonių biudžetą administruoja Komisija.	5. 4 straipsnio 1 dalies d punkte nurodytą pagalbos priemonių biudžetą administruoja Komisija.

Paaiškinimas

Svarbu pabrėžti, kad mikrofinansų priemonė *Progress* bus veiksmingesnė, jei ji bus koordinuojama su nacionalinėmis, regionų ir vietos programomis.

4 pakeitimas

9 straipsnis, COM (2009) 333

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>1. Komisija savo iniciatyva ir glaudžiai bendradarbiaudama su 5 straipsnio 2 dalyje nurodytomis tarptautinėmis finansinėmis institucijomis atlieka tarpinį ir galutinį vertinimą. Tarpinis vertinimas baigiamas praėjus ketveriems metams nuo priemonės veiklos pradžios, galutinis vertinimas atliekamas praėjus mažiausiai vieneriems metams po 5 straipsnio 2 dalyje nurodytomis tarptautinėms finansinėms institucijoms suteiktų įgaliojimų pabaigos. Galutiniame vertinime visų pirma nagrinėjama, kaip priemone pasiekti jai nustatyti tikslai.</p> <p>2. Vertinimų rezultatai informavimo tikslais bus perduoti Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui.</p>	<p>1. Komisija savo iniciatyva ir glaudžiai bendradarbiaudama su 5 straipsnio 2 dalyje nurodytomis tarptautinėmis finansinėmis institucijomis <u>ir konsultuodamasi su vietos ir regionų valdžios institucijomis bei galutiniais paramos gavėjais</u> atlieka tarpinį ir galutinį vertinimą. Tarpinis vertinimas baigiamas praėjus ketveriems metams nuo priemonės veiklos pradžios, galutinis vertinimas atliekamas praėjus mažiausiai vieneriems metams po 5 straipsnio 2 dalyje nurodytomis tarptautinėms finansinėms institucijoms suteiktų įgaliojimų pabaigos. Galutiniame vertinime visų pirma nagrinėjama, kaip priemone pasiekti jai nustatyti tikslai <u>ir papildytos kitos esamos ES finansų priemonės, pavyzdžiui, ESF, JASMINE, JEREMIE ir KIP, nepakenkiant PROGRESS programos tikslams, poveikiui ir veiksmingumui.</u></p> <p>2. Vertinimų rezultatai informavimo tikslais bus perduoti Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui.</p>

Paaiškinimas

- i) Mikrofinansų priemonė *Progress* turėtų būti teikiama bendradarbiaujant su vietos ir regionų valdžios institucijomis. Todėl visi vertinimai turėtų būti atliekami konsultuojantis su vietos ir regionų valdžios institucijomis ir galutiniais paramos gavėjais, kadangi jie gali geriausiai įvertinti bendrą mikrofinansų priemonės *Progress* poveikį ir veiksmingumą.
- ii) Priemonė bus veiksminga tik tada, kai ji papildys kitas esamas ES finansines priemones, todėl atliekant vertinimą būtina nurodyti, kaip ši priemonė papildė kitas.

2009 m. spalio 7 d., Briuselis

Regionų komiteto
pirmininkas
Luc VAN DEN BRANDE

2010 m. prenumeratos kainos (be PVM, įskaitant paprastosios siuntos išlaidas)

<i>ES oficialusis leidinys</i> , L ir C serijos, tik spausdintinė versija	22 oficialiosiomis ES kalbomis	1 100 EUR per metus
<i>ES oficialusis leidinys</i> , L ir C serijos, spausdintinė versija ir metinis kompaktinis diskas	22 oficialiosiomis ES kalbomis	1 200 EUR per metus
<i>ES oficialusis leidinys</i> , L serija, tik spausdintinė versija	22 oficialiosiomis ES kalbomis	770 EUR per metus
<i>ES oficialusis leidinys</i> , L ir C serijos, mėnesinis kaupiamasis kompaktinis diskas	22 oficialiosiomis ES kalbomis	400 EUR per metus
Oficialiojo leidinio priedas, S serija (Konkursai ir viešieji pirkimai), kompaktinis diskas, leidžiamas du kartus per savaitę	daugiakalbis: 23 oficialiosiomis ES kalbomis	300 EUR per metus
<i>ES oficialusis leidinys</i> , C serija. Konkursai	konkursų kalbomis	50 EUR per metus

Europos Sąjungos oficialųjį leidinį, leidžiamą oficialiosiomis Europos Sąjungos kalbomis, galima prenumeruoti bet kuria iš 22 kalbų. Jį sudaro L (teisės aktai) ir C (informacija ir pranešimai) serijos.

Kiekviena kalba leidžiamas leidinys prenumeruojamas atskirai.

Oficialieji leidiniai airių kalba parduodami atskirai, remiantis 2005 m. birželio 18 d. Oficialiajame leidinyje L 156 paskelbtu Tarybos reglamentu (EB) Nr. 920/2005, nurodančiu, kad Europos Sąjungos institucijos laikinai neįpareigojamos rengti ir skelbti visų aktų airių kalba.

Oficialiojo leidinio priedas (S serija. Konkursai ir viešieji pirkimai) skelbiamas viename daugiakalbiame kompaktiniame diske visomis 23 oficialiosiomis kalbomis.

Pateikę paprastą prašymą *Europos Sąjungos oficialiojo leidinio* prenumeratoriai gali gauti įvairius Oficialiojo leidinio priedus. Apie priedų išleidimą prenumeratoriai informuojami pranešime skaitytojui, kuris skelbiamas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

2010 metais kompaktinius diskus pakeis skaitmeniniai diskai.

Pardavimas ir prenumerata

Įvairių mokamų leidinių, tokių kaip *Europos Sąjungos oficialusis leidinys*, galima užsiprenumeruoti mūsų pardavimo biuruose. Pardavimo biurų sąrašą galima rasti internete adresu

http://publications.europa.eu/others/agents/index_lt.htm

EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) – tai tiesioginė ir nemokama prieiga prie Europos Sąjungos teisės aktų. Šiame tinklalapyje galima skaityti *Europos Sąjungos oficialųjį leidinį*, susipažinti su sutartimis, teisės aktais, precedentine teise bei parengiamaisiais teisės aktais.

Išsamesnės informacijos apie Europos Sąjungą rasite <http://europa.eu>

